

OPGAVER TIL DANSKE STILE

UDGIVNE AF

DANSLÆRERFORENINGEN

I KØBENHAVN

MED UNDERSTØTTELSE AF MINISTERIET FOR KIRKE- OG
UNDERVISNINGSVÆSENET

I. AFDELING

OPGAVER TIL BESVARELSE OG TIL GENFORTÆLLING

(For Elever fra 8—10 Aar)

VED

MARGRETE LANGE OG MARIE SMITH

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

NORDISK FORLAG

KØBENHAVN OG KRISTIANIA

1905

FORORD

Denne Samling Stilopgaver, I Afdeling af Dansk-lærerforeningens „Opgaver til danske Stile“, er nærmest beregnet paa at anvendes i 3die og 4de Skoleaar.

Opgaverne falder i to Hovedafdelinger: en Samling Opgaver, hvor Børnene selv skal forme Besvarelsen, og en Samling Genfortællinger. Til de første er der givet en Del Dispositioner, hvoraf nogle er affattet i Spørgeform, andre kun givet i Momenter. Meningen med disse Dispositioner er kun, at de skal være en Anvisning for Læreren, og de maa ikke udleveres til Eleverne, der først under Arbejdet med Opgaven skal ledes til at se, at der maa være en ordnet Gang i Stilen. Læreren maa ikke være bange for af Børnenes Svar og Bemærkninger muligvis at faa Stilen ledet ind i et andet Spor end det i Dispositionen givne, da der ikke bør lægges Baand paa Børnenes Fantasi og Iagttagelsesevne. — Efter de disponerede Opgaver følger nogle Eksempler paa Opgaver, som forlanger en friere, mere personlig Besvarelse. Disse Stile

kan ikke drives som Fællesstile; men netop derfor kan de maaske være farlige for Retskrivningen, da Læreren ikke kan sikre sig, at Børnene kun skriver Ord, som de har lært at stave, eller som de med det samme kan faa Besked om, og de bør derfor anvendes med nogen Varsomhed, 3: kun en Gang imellem som Afveksling i Fællesstilene. En lille Begyndelse til den friere Betsvarelse danner enkelte Spørgsmaal hist og her i Dispositionerne, idet Børnene der faar Lejlighed til at give forskellige Svar, f. Eks. „En Snemand“: Har du været med til at lave en Snemand? Hvor var det? Var det morsomt? „Min Læsebog“: Hvilken Historie og hvilket Vers holder du mest af? — De Tilføjelser, der i Parentes er gjort flere Steder i Dispositionerne, er nærmest taget med for tydeligere at vise, hvordan Stilene tænkes udført, da selve Dispositionerne er affattet saa knapt, at en saadan Forklaring maaske kan gøres nødvendig. — Da disse Stile hovedsagelig bliver beskrivende, bør Udarbejdelsen altid støttes ved Anskuelsesmidler. En Række af Dispositionerne er direkte knyttet til nogle af de mest kendte og lettest tilgængelige Billeder af danske Kunstnere, en anden Række til „Danske Iagttagelsesbilleder“, tegnede af Poul Steffensen, da disse Billeder med deres enkle, klare Fremstilling egner sig særlig til at benyttes ved Stilskrivning med smaa Børn. At den enkelte Lærer efter eget Skøn kan benytte andre dertil egnede Billeder paa samme Maade som disse, er en Selvfølge.

For at faa Børnene til at gengive Stoffet saa livligt og naturligt, som muligt, er direkte Tale medtaget i en Del af Fortællingerne, skønt man vel i Almindelighed ikke i 3die og 4de Skoleaar kan lade Børnene anvende Anførselstegn; for at antyde, at disse tænkes udeladt i Børnenes Gengivelser, er Bogen trykt uden dem.

Hvad Ordningen af disse Opgaver angaar, er Genfortællingerne delt i Grupper efter Indholdet, og indenfor de forskellige Grupper er Opgaverne, saa vidt muligt, ordnet efter Lethed; dog er den historiske Rækkefølge fulgt ved de historiske Fortællinger. Opgaverne i den første Hovedgruppe er kun til Dels ordnet efter Indholdet, idet der ogsaa er taget noget Hensyn til Dispositionernes forskellige Form.

Baade de disponerede Opgaver og Genfortællingerne maa anvendes omtrent paa samme Maade, idet Udarbejdelsen af Stilene maa foregaa paa Skolen under Samvirken af Lærer og Elever. Er det en Stil, bygget over en af Dispositionerne, der skal skrives, maa Læreren indlede en Samtale med Børnene om det opgivne Emne, klare med dem, hvordan det vil være naturligt at begynde Stilen, og bringe dem til at danne denne Led for Led. Ved Genfortællingsopgaverne maa Læreren først fortælle eller læse hele den Historie op, som skal skrives. Børnenes skriftlige Gengivelser maa foregaa Sætning for Sætning eller i alt Fald Periode for Periode.

Foruden de Opgaver, denne Samling indeholder,

kan der naturligvis gives andre, f. Eks. Afskrift af smaa Vers, Børnene har lært udenad, Breve o. s. v. Diktatstile bør heller ikke udelades. I øvrigt henvises til den Fortale, som findes i II Afdeling af Dansklærerforeningens Stilopgaver (1904), og som indeholder Bemærkninger om forskellige Arter af Opgaver. Foruden de metodiske Afhandlinger og Værker, som omtales i nævnte Fortale, skal her henvises til en Afhandling af mag. art. Ida Falbe-Hansen i „Bog og Naal“ (1895) og til Anna Rogstads „De syv Skoleaar“.

INDHOLDSFORTEGNELSE.

I. Beskrivende Opgaver.

Opgaver med Disposition.

	Side
1. Et Stykke Kridt	1
2. Vægtavlen	1
3. Et Æg	2
4. Juletræet	2
5. Mit Pennalhus	2
6. Min Lommekniv	2
7. Min Læsebog	3
8. Et Æble	3
9. Nødder	3
10. En Appelsin	4
11. Jordbær	4
12. Vort Flag	4
13. Kartofler	5
14. Bøgeskoven	5
15. Vintergækken	5
16. Postkassen	6
17. Urskiven	6
18. Vore Husdyr	7
19. Lænkehunden	7
20. Bien	7
21. Fluerne	7
22. Aben	8
23. Køer	8
24. Stæren	8
25. Katten	9
26. Musen	9
27. Sneglen	9

Side

28. Svinet	10
29. Høns	10
30. Kanarifuglen	11
31. Haren	11
32. Pindsvinet	11
33. Bjørnen	12
34. Elefanten	12
35. Storken	13
36. Skolens Legeplads	13
37. Skjul	14
38. Blindebuk	14
39. At spille Top	14
40. Min Bold	14
41. At lege Hest	15
42. Fastelavnsmandag	15
43. En Gyng	15
44. Min Slæde	16
45. En Snemand	16
46. Regnvejr	16
47. Min Gynghest	17
48. Jeg selv	17
49. Min Sidemand	17
50. Hesten	18
51. Gaasen	18
52. Mikkelt Ræv	18
53. Graaspurven	18
54. Kastanjetræet	19
55. Hvordan kan du komme fra et Sted til et andet?	19
56. Forskel paa Lørdag og Søndag Morgen	19
57. Samson	20
58. Gildelag hos en Bonde paa Amager	20
59. Sorteper	21
60. En ung Kone venter sin Mand hjem fra Søen	21
61. De sammensvorne rider bort fra Finderup efter Erik Glippings Drab	21
62. I Klitten	22
63. Droskekuskens Middag	22
64. En Amager-Idyl	22
65. Mandskabet reddes	23
66. Kristian den Anden i Sønderborg Fængsel	23

Side

67. Bondegaard med Have	23
68. Høslæt	24
69. Kornhøst	24
70. Efteraarssaaning	25
71. Malkning	25
72. Skov ved Vintertid	26
73. En Tørvemose	26
74. Fra Kysten	27
75. Fra Havnen	27
76. Fra Byen	28

Opgaver uden Disposition.

77. Hvad jeg vil have i min Have	28
78. Hvad jeg vil have i min Dukkestue	28
79. Hvad jeg vil købe for en Krone, for ti Kroner	28
80. En Ønskeseddel	29
81. Min Dukke	29
82. Mine Tinsoldater	29
83. En Hund, jeg kender	29
84. En Historie om en Hund, en Kat o. s. v.	29
85. Min Yndlingsleg	29
86. Min bedste Legekammerat	29
87. Hvordan spiller du Klink?	29
88. Kædetagfat	29
89. Staatrold	29
90. Tyve og Politi	29
91. Røvere og Soldater	29
92. Det sidste Frikvarter	29
93. Min sidste Fødselsdag	29
94. Vort Juletræ i Aar	29
95. Den Julegave, jeg blev mest glad for	29
96. Kan du se paa Gaden, at Julen nærmer sig? ..	29
97. „Der hænger et Billede hjemme“	29
98. Kongens Fødselsdag	29
99. En varm Dag paa Skolen	29
100. Da Fotografen var paa Legepladsen	29

II. Genfortællinger.

Længere Fortællinger, delte i Afsnit.

1. Mælkeskæg.	
1. Mælkeskæg kommer hjemmefra	30
2. Mælkeskæg hos Jørgen	30
3. Mælkeskægs Sorger	31
4. Marie gaar til Herregaarden	31
5. Marie finder Mælkeskæg	31
6. Mælkeskæg mødes med Jørgen	32
7. Jørgen viser sin Taknemmelighed	32
8. Hvad Marie brugte Pengene til	32
2. En Historie om et Raalam.	
1. Raalamets første Barndom	34
2. Raalammet i Fare	35
3. En Kamp med en Ræv	35
4. Frelsen	36
3. Tornerose.	
1. Torneroses Fødsel	37
2. Feernes Gaver	37
3. Tenen	38
4. Slottet bag Tornehækken	38
5. Torneroses Befrielse	39
4. Snehvide.	
1. Dronningens Ønske	40
2. Den forfængelige Dronning	41
3. Snehvide og Jægeren	41
4. Det lille Hus i Skoven	41
5. Det giftige Æble	42
6. Snehvide og Kongesønnen	42
5. Mette.	
1. Lise ved Leddet	44
2. Lises og Gretes Møde	45
3. Bornene gør nærmere Bekendtskab	45
4. Mette er ulydig	46
5. Vadskningen	46
6. Klipningen	47
6. Gaasepigen.	
1. Ildebranden	48
2. Gaasepigen hos Præsten	49
3. Gaasepigen bringer sin Gave	49

Smaaafortællinger af blandet Indhold.

7. Svanen og Drengen	50
8. Hans og Sommerfuglen	50
9. Den letsindige Svale	51
10. Hesten og Spurven	51
11. Kattene og Musen	51
12. Trofast og Gertrud	52
13. Egernet	52
14. Karo og Pindsvinet	52
15. Hunden med Hvalpene	53
16. Det fine Selskab	53
17. Fuglen ved Vinduet	54
18. Katten og Kanariefuglen	54
19. Svaler	54
20. Drengen og Aben	55
21. Osten i Skabet	55
22. Den snilde Kat	56
23. Pas paa, hvad du skyder	56
24. Isen	56
25. Bien	57
26. Sæbeboblen	57
27. Den hjælpsomme Dreng	58
28. Den lille Pige og Svalen	58
29. Lille Marie og Krebsene	59
30. Den velfortjente Straf	59
31. Den vrede Bjørn	60
32. Aben som Barber	60
33. Snap	60
34. Spurve-Mikkel	61
35. Fangen og Fuglene	61
36. En kedelig Føjtagelse	62
37. Den kloge Hund	62
38. Den modige Kat	63
39. Faarenes Uld	63
40. Elefanten og dens Fører	64
41. Elefanten og det lille Barn	64
42. Peter og Lise	64
43. Den tapre Høne	65
44. De smaa Slikmunde	66
45. Fugleungen	66
46. Spurven i Lommen	67
47. En Kamp i et Menageri	67
48. Elefanten og Tigeren	67
49. Løven og Pudelhunden	68

	Side
50. Hektor gaar Erinder.....	68
51. Hunden og Pølsen.....	69
52. Den tørstige Krage.....	69
53. Jørgen og Dragen.....	69
54. Græskarret og Agernet.....	70
55. Barnet i Livsfare.....	70
56. En klog Spurv.....	71
57. Grankoglen i Øjet.....	71
58. Guldæggene.....	72
59. Kællingen og Ulven.....	72
60. Den blinde Hund.....	73
61. Elefanten og Kobbersmeden.....	73
62. Godt regnet ud.....	74
63. To Fanger.....	74
64. Drengen og Bukken.....	75
65. Aben som Barnepige.....	75
66. Den hvide Hjort.....	76
67. Den tro Søsters Lys.....	76
68. I Tordenvejr.....	77
69. Den fattige Dreng med Fuglen.....	78
70. Den forsigtige Abe.....	78
71. Hunden med Aalene.....	79
72. En god Hyrde.....	79
73. Bierne og Indbrudstyvene.....	80
74. Slaven og Løven.....	81
75. Den dumme Tjener.....	82
76. Hertugen og Fluerne.....	82
77. Manden uden Sorg og Savn.....	82
78. Bonden hos Brillehandleren.....	83
79. Sundhed er bedre end Penge.....	83
80. Skatten i Vinbjerget.....	84
81. Luthers Hustru.....	84
82. Snarraadighed.....	85
83. Den graadige Hund.....	85
84. Det store Plejebarn.....	86
85. Den lærde Bondeknøs.....	87
86. Moderens Billede.....	87
87. Ørnen og Kragen.....	88
88. En Hævn.....	88
89. Fuglereden.....	89
90. En Røverhistorie.....	89
91. Det andet Bud.....	90
92. Bjørnen som Legekammerat.....	91
93. Hyrde drengen og Ulven.....	91
94. Moppe og Mis.....	92

	Side
95. Hr. Jensen.....	92
96. Münchhausen og Vildsvinet.....	93
97. Uglspil i Bikuben.....	93
98. Uglspil lærer et Æsel at læse.....	94

Fabler.

99. Fuglekongen.....	96
100. Bien og Duen.....	96
101. Katten og Musene.....	97
102. Rotten i Loen.....	97
103. Musen og Frøen.....	97
104. Løven og Musen.....	98
105. Kragen med de laante Fjer.....	98
106. Den opblæste Frø.....	98
107. Skaden og Skovduen.....	99
108. Vandhønen.....	99
109. Myggen og Edderkoppen.....	100
110. Myggen og Løven.....	100
111. Ræven og Solsorten.....	101
112. Mikkelt Ræv og Bonden.....	101
113. Ræven og Bukken.....	102
114. Ulven og Hunden.....	103
115. Sneppeemor.....	103
116. Mikkelt og den unge Hane.....	104
117. Kalkunen.....	104
118. Det utilfredse Grantræ.....	105

Mytologiske, historiske og etnografiske Genfortællinger.

119. Thors Rejse.	
1. Thor i Bondens Gaard.....	107
2. Det mærkelige Hus.....	108
3. Thor og Jætten.....	108
4. I Udgaards-Lokes Borg.....	109
5. Thors Styrkeprøver.....	110
120. Rolf Krake.....	110
121. Vermund og Uffe.....	114
122. Gorm den Gamle og Tyre Danebod.....	117
123. Palnatokes Mesterskud.....	117
124. Palnatokes Skiløb.....	118
125. Knud den Store ved Havet.....	119

	Side
50. Hektor gaar Ærinder.....	68
51. Hunden og Pølsen.....	69
52. Den tørstige Krage.....	69
53. Jørgen og Dragen.....	69
54. Græskarret og Agernet.....	70
55. Barnet i Livsfare.....	70
56. En klog Spurv.....	71
57. Grankoglen i Øjet.....	71
58. Guldæggene.....	72
59. Kællingen og Ulven.....	72
60. Den blinde Hund.....	73
61. Elefanten og Kobbersmeden.....	73
62. Godt regnet ud.....	74
63. To Fanger.....	74
64. Drengen og Bukken.....	75
65. Aben som Barne pige.....	75
66. Den hvide Hjort.....	76
67. Den tro Søsters Lys.....	76
68. I Tordenvejr.....	77
69. Den fattige Dreng med Fuglen.....	78
70. Den forsigtige Abe.....	78
71. Hunden med Aalene.....	79
72. En god Hyrde.....	79
73. Bierne og Indbrudstyvene.....	80
74. Slaven og Løven.....	81
75. Den dumme Tjener.....	82
76. Hertugen og Fluerne.....	82
77. Manden uden Sorg og Savn.....	82
78. Bonden hos Brillehandleren.....	83
79. Sundhed er bedre end Penge.....	83
80. Skatten i Vinbjerget.....	84
81. Luthers Hustru.....	84
82. Snarraadighed.....	85
83. Den graadige Hund.....	85
84. Det store Plejebarn.....	86
85. Den lærde Bondeknøs.....	87
86. Moderens Billede.....	87
87. Ørnen og Kragen.....	88
88. En Hævn.....	88
89. Fuglereden.....	89
90. En Røverhistorie.....	89
91. Det andet Bud.....	90
92. Bjørnen som Legekammerat.....	91
93. Hyrde drengen og Ulven.....	91
94. Moppe og Mis.....	92

	Side
95. Hr. Jensen.....	92
96. Münchhausen og Vildsvinet.....	93
97. Uglspil i Bikuben.....	93
98. Uglspil lærer et Æsel at læse.....	94

Fabler.

99. Fuglekongen.....	96
100. Bien og Duen.....	96
101. Katten og Musene.....	97
102. Rotten i Loen.....	97
103. Musen og Frøen.....	97
104. Løven og Musen.....	98
105. Kragen med de laante Fjer.....	98
106. Den opblæste Frø.....	98
107. Skaden og Skovduen.....	99
108. Vandhønen.....	99
109. Myggen og Edderkoppen.....	100
110. Myggen og Løven.....	100
111. Ræven og Solsorten.....	101
112. Mikkelt Ræv og Bonden.....	101
113. Ræven og Bukken.....	102
114. Ulven og Hunden.....	103
115. Sneppe mor.....	103
116. Mikkelt og den unge Hane.....	104
117. Kalkunen.....	104
118. Det utilfredse Grantræ.....	105

Mytologiske, historiske og etnografiske Genfortællinger.

119. Thors Rejse.	
1. Thor i Bondens Gaard.....	107
2. Det mærkelige Hus.....	108
3. Thor og Jætten.....	108
4. I Udgaards-Lokes Borg.....	109
5. Thors Styrkeprøver.....	110
120. Rolf Krake.....	110
121. Vermund og Uffe.....	114
122. Gorm den Gamle og Tyre Danebod.....	117
123. Palnatokes Mesterskud.....	117
124. Palnatokes Skiløb.....	118
125. Knud den Store ved Havet.....	119

	Side
126. Tymme Banner	120
127. Kong Svend og Biskop Vilhelm	120
128. Snildhed	121
129. Knud Lavard og Sørøveren	121
130. Niels Ebbesen og Svend Trøst	122
131. Tordenskjolds Bukser	122
132. Fra H. C. Andersens Barndomsaar	123
133. Kristian den Niende og den gamle Tjener	123
134. Kyrus som Konge	124
135. Aleksander den Store som Dreng	125
136. Aleksander den Store og hans Soldater	126
137. Diogenes	126
138. Om Kineserbørns Undervisning	127
139. Skolebørnene paa Ceylon	128
140. Om Kafferdrøge	128
141. Jagt i Australien	131
142. Om Laphørn	131

I. Beskrivende Opgaver.

Opgaver med Disposition.

1. Et Stykke Kridt (Tavlekridt).

- 1) Hvad Farve har Kridtet?
- 2) Hvad er der uden om det?
- 3) Er det lige tykt overalt?
- 4) Hvem bruger Kridtet?
- 5) Hvornaar bruger han (hun) det?
- 6) Bruger du det ogsaa?
- 7) Kan du skrive med det paa din lille Tavle?
- 8) Hvorfra faar man Kridtet?
(fra Omegnen af Aalborg, fra Egnen ved Mariager Fjord, fra Stevns Klint).

2. Vægtavlen.

- 1) Hvorfor hedder den store Tavle Vægtavlen?
- 2) Hvoraf er den lavet?
- 3) Hvad Form og Farve har den?
- 4) Er alle fire Sider lige lange?
- 5) Hvormed skriver man paa Vægtavlen?
- 6) Kan du viske ud, hvad der bliver skrevet paa den, og hvornaar skal du gøre det?

3. Et Æg.

- 1) Hvilke Æg kender du?
- 2) Hvilken Farve har de?
- 3) Hvad sker der, naar man trykker for haardt paa et Æg?
- 4) Hvad er der inden i Skallen?
- 5) Hvad kan et Hønsæg bruges til?

4. Juletræet.

- 1) Naar har vi Juletræ?
- 2) Hvilket Træ er det, der bruges som Juletræ?
- 3) Hvem pynter Juletræet hjemme hos dig?
- 4) Hvad bliver det pyntet med?
- 5) Hvem plyndrer det?
- 6) Hvad bliver der af det plyndrede Træ?

5. Mit Pennalhus.

- 1) Hvad er dit Pennalhus lavet af?
- 2) Ved du, hvor det er lavet?
- 3) Hvad Form og Farve har det?
- 4) Hvor mange Rum er der i Pennalhuset?
- 5) Hvad gemmer du deri?
- 6) Naar bruger du dit Pennalhus?
- 7) Kan du huske, hvornaar du fik det, og hvem der gav dig det?

6. Min Lommekniv.

- 1) Hvor mange Blade har din Kniv?
- 2) Er de lige store?
- 3) Er de skarpe?
- 4) Hvad sidder Bladene paa?
- 5) Hvad er de lavet af, og hvad er Skaftet af?
- 6) Ved du, hvor din Kniv er lavet?

7. Min Læsebog.

- 1) Hvad hedder din Læsebog?
- 2) Hvor mange Sider og hvor mange Blade har den?
- 3) Hvad er der uden om Bladene?
- 4) Af hvilke Dele bestaar Bindet?
- 5) Er Ryggen lavet af det samme som Siderne?
- 6) Hvilken Historie (hvilket Vers) holder du mest af?
- 7) Hvor længe har du haft din Bog?
- 8) Hvordan kan du bære dig ad med at passe godt paa den?

8. Et Æble.

- 1) Af hvilket Træ faar vi Æbler?
- 2) Hvilken Farve har et Æble, naar det er umodent?
- 3) Hvilken Farve har det, naar det er modent?
- 4) Hvad er der inde i Æblet?
- 5) Kan Kærnehuset og Kærnerne spises?
- 6) Kan Æblerne gemmes til om Vinteren?

9. Nødder.

- 1) Hvor faar vi Nødder fra?
- 2) Hvor gror der Nøddebuske? (paa Gærder, i Skove, i Haver)
- 3) Naar plukker man Nødder? (September, Oktober)
- 4) Hvilken Farve har Nødderne, naar de er umodne?
- 5) Hvilken Farve har de, naar de er modne?
- 6) Hvad maa man gøre ved Nødden for at faa fat i Kærnen?
- 7) Hvormed knækker man Nødder?
- 8) Naar spiller man Filippine?

10. En Appelsin.

- 1) Hvilken Form har Appelsinen?
- 2) Mon den kan trille saa godt som en Kugle?
- 3) Hvorfor ikke?
- 4) Kan vi spise Appelsinen, som vi ser den her?
- 5) Er Skallen ens udvendig og indvendig?
- 6) Kan vi let dele Appelsinen mellem os?
- 7) Vil du gerne have et Stykke, hvordan smager det?
- 8) Vokser Appelsinen her i Landet?

11. Jordbær.

- 1) Paa hvilken Aarstid spiser man Jordbær?
- 2) Har du spist Jordbær? Hvordan smagte de?
- 3) Hvordan saa de Jordbær ud, du spiste? (Farve og Form)
- 4) Har du set Jordbær, som ikke var røde?
- 5) Har du plukket Jordbær? Hvor?
- 6) Hvilken Forskel er der paa Have- og Skovjordbær?

12. Vort Flag.

- 1) Hvad hedder vort Flag?
- 2) Hvilke Farver har det?
(sml. „de danske Farver“, „de svenske Farver“
og „de norske Farver“)
- 3) Hvilken Form har den hvide Del af Flaget?
- 4) Hvornaar hejser vi Skolens Flag?
- 5) Hvornaar har du set mange Flag i Byen?
- 6) Tror du, Dannebrog hejses andre Steder end i Danmark?
- 7) Kender du nogle Vers om Dannebrog?

13. Kartofflen.

- I 1) Hvordan ser Kartofflen ud?
(Farve, Form sml. „Kartoffelnæse“).
- 2) Hvad maa man gøre ved Kartoffler, inden man kan spise dem?
- 3) Hvilken Forskel er der paa en raa og en kogt Kartoffel?
(haard, blød; skrælles, pilles)
- II 1) Vokser der Kartoffler her i Landet?
- 2) Har du set en Kartoffelplante?
- 3) Saa du, hvad Farve Blomsterne havde?
- 4) Hvor sidder Kartofflerne?
- 5) Ved du, naar man lægger Kartoffler, og naar man tager dem op?

14. Bøgeskoven.

- 1) Har vi mange Bøgeskove i Danmark?
- 2) Har du tidt set en Bøgeskov, og naar og hvor har du set den?
- 3) Kan Bøgetræet blive et stort Træ?
- 4) Er Bladene saa store som Bladene paa Kastanje-træet eller Egetræet?
- 5) Giver Bøgetræet god Skygge?
- 6) Naar er Bøgeskoven smukkest?
- 7) Hvorfor?
- 8) Hvilke Blomster gror der gerne ved Foden af Bøgetræerne? (Anemoner, Skovsyrer o. s. v.)

15. Vintergækken (selve Blomsten).

- 1) Hvad hedder denne Blomst?
- 2) Hvor har du set den gro?

- 3) Naar blomstrer den?
- 4) Hvad Farve har Vintergækken?
- 5) Kender du et andet Navn paa Vintergækken?
(Sneklokke)
- 6) Hvorfor kalder man den saadan?
- 7) Har du skrevet Gækkebreve?
- 8) Kender du et Gækkevers?

16. Postkassen.

- 1) Hvad er Postkassen lavet af?
- 2) Hvilken Farve og Form har den?
- 3) Hvad er der at se paa Forsiden?
- 4) Har du lagt et Brev i Postkassen?
- 5) Hvor skal Brevene lægges i?
- 6) Hvem tømmer Postkassen, og hvor kommer saa Brevene hen?

17. Urskiven.

- 1) Hvad er Urskiven lavet af?
- 2) Hvad betyder de længste Streger?
- 3) Hvad betyder de smaa Streger?
- 4) Er der lige langt mellem Romertallene, og er der lige langt mellem Minutstregerne?
- 5) Hvor mange Minutstreger er der mellem to Romertal?
- 6) Hvad er Viserne lavet af?
- 7) Er de lige lange?
- 8) Kan de bevæge sig?
- 9) Hvilken gaar hurtigst? Hvor længe er den lange Viser om at gaa Skiven rundt, og hvor længe er den korte Viser om at gaa den samme Vej?

18. Vore Husdyr.

- 1) Hvad forstaar vi ved Husdyr?
- 2) Hvilke har vi her i Danmark?
- 3) Nævn dem i fornuftig Orden!
(f. Eks. efter Størrelse — Pattedyr og Fugle — de, der arbejder for os; de, vi spiser; og de, vi har for Fornøjelse).
- 4) Hvilket af dem holder du mest af? hvorfor holder du mest af det?

19. Lænkehunden.

- 1) Hvor holder man Lænkehund?
- 2) Hvor bor Lænkehunden?
- 3) Hvorfor kaldes den Lænkehund?
- 4) Hvilken Nytte gør den?
- 5) Hvordan faar Lænkehunden noget at spise?

20. Bien.

- 1) Hvor bor Bierne?
- 2) Hvem har sørget for en Kube til dem?
- 3) Paa hvilken Aarstid flyver de ud af Kuben?
- 4) Hvad bringer de tilbage med sig?
- 5) Hvad vil de bruge Blomstersaften til?
- 6) Faar de Lov til at beholde al deres Honning selv?
- 7) Har du smagt Honning, og synes du, den smager godt?

21. Fluerne.

- 1) Er der tidt Fluere i Stuerne?
- 2) Paa hvilken Aarstid er der flest Fluere?
(om Sommeren, især den sidste Del af den).

- 3) Er Folk glade ved dem?
- 4) Hvorfor ikke? (de sætter sig paa Maden, laver Fluepletter o. s. v.)
- 5) Er det rart, at der er Fluer i et Værelse, hvor man skal sove?
- 6) Hvorfor ikke?

22. Aben.

- 1) Er der Aber her til Lands?
- 2) Hvor lever de da?
- 3) Hvorfor er Aberne saa dygtige til at klatre?
(Hænder paa alle fire Ben).
- 4) Hvor opholder Aberne sig mest?
(i Toppen af Træerne).
- 5) Hvad lever de af? (Frugter).
- 6) Hvorfor siger man somme Tider til et Menneske, at han er „en rigtig Abekat“?

23. Køer.

- 1) Hvilken Farve har Køerne?
- 2) Hvad sidder der paa Hovedet foruden Øjne og Ører?
- 3) Hvor har du set Køer?
- 4) Hvor er det især, der holdes Køer?
- 5) Hvor opholder Køerne sig om Sommeren? og hvor om Vinteren?

24. Stæren.

- 1) Naar kommer Stæren her til Landet?
(i Februar ell. først i Marts).
- 2) Hvor holder den af at bo?
(hule Træer, Stærekasser).

- 3) Hvorfor vil vi gerne have den til at bo ved vore Huse?
(dens Sang, den æder Insekter).
- 4) Hvornaar kan vi blive kede af Stæren?
(i Kirsebærtiden).
- 5) Naar flyver den fra os?
(i Oktober ell. November).
- 6) Hvad kalder vi Fugle, som ikke er hos os hele Aaret?

25. Katten.

- 1) Ser du somme Tider en Kat, og hvor ser du den?
- 2) Hvilken Farve har den?
- 3) Ved du, om den har et Navn?
- 4) Hvorfor maa man tage sig i Agt, naar man leger med en Kat?
- 5) Hvad giver man en Kat at æde og drikke?
- 6) Hvad er det for Dyr, Katten gerne vil fange?

26. Musen.

- 1) Er Musen et lille Dyr?
- 2) Hvilken Farve har den?
- 3) Hvad lever den af?
- 4) Er det rart at have Mus i Huset?
- 5) Hvorfor ikke?
- 6) Hvad gør vi for at komme af med Musene?

27. Sneglen.

- 1) Har du set en Snegl — levende — afbildet?
- 2) Hvor sidder Sneglens Øjne?
- 3) Hvad har Sneglen paa Ryggen?
- 4) Hvad gør den, naar den bliver bange?

- 5) Har du set Snegle uden Sneglehus? Hvor saa du dem?
- 6) Ved du, hvad Sneglen spiser?
- 7) Kommer den hurtigt af Sted?
(sml. „at snegle af Sted“).

28. Svinet.

- I 1) Hvordan er Svinets Hoved fortil, og hvad sidder der yderst ude?
- 2) Hvordan er Ørerne?
- 3) Hvordan er Halen?
- 4) Hvad sidder der paa Huden?
- 5) Hvad hedder de smaa Svin, og hvad hedder deres Moder og Fader?
- II 1) Hvor holder Svinene af at ligge?
- 2) Hvad kan de æde?
- 3) Hvilken Nytte har vi af Svinet?
- 4) Hvad mener man med at kalde et Menneske et Svin eller en Gris?

29. Høns.

- 1) Hvad hedder Haner og Høner tilsammen, og hvad hedder deres Børn?
- 2) Hvilken Forskel kan du se paa Haner og Høner?
- 3) Hvor har du set Høns?
- 4) Saa du lige saa mange Haner som Høner?
- 5) Hvad æder Hønsene?
- 6) Har man nogen Nytte af Hønsene?
- 7) Hvad kalder vi Dyr, som vi har omkring os for at have Nytte af dem?
- 8) Er Hønsene saa Husdyr?
- 9) Var der et Billede af en Hane uden paa din A B C? Hvad mon det skulde betyde?

30. Kanariefuglen.

- 1) Hvordan ser en Kanariefugl ud?
- 2) Hvorfor holder Folk meget af at have Kanariefugle i Bur?
- 3) Er det baade Hannen og Hunnen, der synger?
(kun Hannen).
- 4) Hvorfor har man ogsaa Kanariehunner i Bur?
(Æg, Unger).
- 5) Kender du nogen, der har en Kanariefugl?
- 6) Hvad kalder de den?
- 7) Hvad giver de den at æde?
- 8) Faar Kanariefuglene somme Tider Lov til at flyve ud af deres Bur?
- 9) Var det let at faa dem tilbage, hvis de var fløjet ud af Vinduet?

31. Haren.

- 1) Hvad Farve har Haren?
- 2) Hvordan er dens Øjne, Ører, Hale, Ben (Forskel paa For- og Bagben)?
- 3) Hvad lever den af, og hvor lever den?
(Græs, Blade, Kaal), (paa Marker).
- 4) Hvorfor er Haren frygtsom?
- 5) Har du set en levende Hare? en død?
- 6) Naar ser du Harer hos Vildthandlerne? (efter Jagtloven maa man kun skyde Harer fra 21. Septb. til Juleaften).
- 7) Har vi nogen Nytte af Haren?
- 8) Gør den Skade?

32. Pindsvinet.

- 1) Hvorfor vil du nødig tage paa et Pindsvin?
- 2) Hvordan er Hovedet fortil?

- 3) Hvorfor hedder det altsaa Pind-Svin?
(Piggene og Trynen).
- 4) Hvordan forsvarer det sig?
- 5) Hvoraf lever det?
(Orme, Snegle, Insekter, Mus).
- 6) Gør det Nytte eller Skade?

33. Bjørnen (den brune Bjørn).

- 1) Hvor stor omtrent er Bjørnen?
(større end en stor Hund, men mindre end en lille Ko).
- 2) Er dens Krop tyk eller tynd?
- 3) Gaar den ligesom Hunden kun paa Tærne?
- 4) Hvilken Farve har den?
- 5) Er der Bjørne her i Danmark?
- 6) Hvad lever Bjørnen af?
(Saftige Planter, Bær, Insekter, Honning; Faar, Geder, Køer, Heste).
- 7) Hvordan tilbringer den Vinteren?
- 8) Kan man tæmme Bjørnen, og hvad kan man lære en tam Bjørn?
- 9) Kender du en Historie om en Bjørn?

34. Elefanten.

- 1) Er Elefanten et stort Dyr?
- 2) Hvad sidder der fortil paa dens Hoved?
- 3) Hvortil bruger den sin Snabel?
- 4) Hvordan er Elefantens Hud?
(næsten nøgen, meget tyk og rynket).
- 5) Hvor lever den vild?
(i Skovene i Indien og i Afrika).
- 6) Kan den tæmmes, og kan en tam Elefant gøre Nytte? (som Lastdyr og som Ridedyr).

- 7) Har du set en Elefant?
- 8) Kender du en Historie om en Elefant?

35. Storken.

- 1) Paa hvilken Aarstid kommer Storken her til Landet? (i Begyndelsen af April).
- 2) Hvor har den været henne hele Vinteren? (i de varme Lande, navnlig Afrika).
- 3) Hvorfor har den været i de varme Lande?
- 4) Hvad faar den travlt med, naar den kommer hjem til Danmark? (Reden bygges af Pinde og Straa).
- 5) Hvor bygger den sin Rede?
- 6) Hvad ligger der snart efter i Reden?
- 7) Hvad lever Storken af? (Orme, Frøer, Snoge o. s. v.)
- 8) Hvor henter den sin Føde?
- 9) Hvorfor kaldes den „Stork Langeben“? (lange Ben til at vade i Mosen med).
- 10) Hvad øver Storkene sig i om Efteraaret?
- 11) Hvorfor øver de sig i at flyve?
- 12) Naar rejser de fra Danmark? (i Slutningen af August).

36. Skolens Legeplads.

- 1) Hvor ligger Skolens Legeplads?
- 2) Er der Plads paa den til mange Børn?
- 3) Er der Træer paa Legepladsen?
- 4) Naar kommer Børnene paa Legepladsen?
- 5) Hvad morer de sig med, mens de er der?
- 6) Hvordan gaar det til, naar de skal op (ind) fra Legepladsen?

37. Skjul.

- 1) Kender du den Leg, som kaldes Skjul?
- 2) Hvorfor kaldes den saadan?
- 3) Hvor plejer du at lege Skjul, og med hvem?
- 4) Kender du mange gode Glemmesteder, og hvilke er de bedste?

38. Blindebuk.

- 1) Hvordan bærer I jer ad, naar I leger Blindebuk?
- 2) Hvor og med hvem plejer du at lege Blindebuk?
- 3) Er det en morsom Leg?
- 4) Kan du godt lide selv at være den, der bliver bundet for Øjnene?
- 5) Hvordan bærer du dig ad med at gætte, hvem det er, du har fanget?

39. At spille Top.

- 1) Hvad for to Ting maa man have, naar man vil spille Top?
- 2) Hvad er Toppen af?
- 3) Hvor er den bredest, foroven eller forneden?
- 4) Af hvilke to Dele bestaar Pisken?
- 5) Hvad er Skaftet af?
- 6) Hvad er Snerten af?
- 7) Hvordan sætter man Toppen i Gang?
- 8) Hvad maa man gøre, for at den skal blive ved at hoppe omkring?
- 9) Er det mest Drengene eller Piger, der spiller Top?

40. Min Bold.

- 1) Hvilken Form og Farve har din Bold?
- 2) Hvad er den af?

- 3) Er den fyldt eller hul indeni?
- 4) Hvad bruger du den til?
- 5) Hvem i Klassen er flinkest til at spille Bold?
- 6) Paa hvilke Maader spiller du Bold?

41. At lege Hest.

- 1) Hvad bruger du, naar du leger Hest?
- 2) Hvad er din Tømme lavet af?
- 3) Hvad Farve har den?
- 4) Hvordan sidder den fast?
- 5) Hvem er Hest, og hvem er Kusk, naar du leger Hest?
- 6) Skiftes I til at være det?
- 7) Hvad vil du helst være?

42. Fastelavnsmandag.

- 1) Kan du huske sidste Fastelavnsmandag?
- 2) Var det en morsom Dag?
- 3) Havde du faaet et Fastelavnsris? Og risede du nogen op?
- 4) Fik du noget af den (dem), du risede op?
- 5) Bed du til Bolle?
- 6) Naaede du at faa noget af Bollen?
- 7) Var du ogsaa med til at slaa Katten af Tønden, og med hvem?
- 8) Hvad var Tønden af, og hvordan saa den ud?
- 9) Hvem vandt?
- 10) Hvad fik han (hun) til Belønning?
- 11) Ved du, hvorfor denne Leg kaldes at slaa Katten af Tønden?

43. En Gynge.

- 1) Hvad bruges en Gynge til?
- 2) Af hvilke Dele bestaar den?

- 3) Hvad er Sædet af?
- 4) Hvor er Rebene bundet fast?
- 5) Plejer man at sidde eller staa i Gyngen?
- 6) Hvordan kommer den i Gang?
- 7) Holder du af at gynges?

44. Min Slæde.

- 1) Naar kommer Slæden i Gang?
- 2) Hvor kan du køre i Slæde?
- 3) Hvoraf er Slæden lavet?
- 4) Af hvilke Dele bestaar den?
- 5) Skal din Slæde helst være bred og kort eller lang og smal? Hvorfor?

45. En Snemand.

- 1) Hvornaar laver man Snemænd?
- 2) Kan man lave en Snemand af bare Sne?
- 3) Hvad kan man bruge til at pynte Snemanden med?
- 4) Hvad kan man gøre for at styrke ham?
(hælde ham over med Vand).
- 5) Har han et langt Liv?
- 6) Hvad slaar ham ihjel?
- 7) Har du været med til at lave en Snemand?
Hvor var det? Var det morsomt?

46. Regnvejr.

- 1) Hvorfor er det ikke rart at komme ud i Regnvejr?
- 2) Hvad maa man helst have paa, naar man skal ud i Regnvejr? Og hvad tager man med sig?
(Galoche, Paraply).

- 3) Hvad kan ske, naar man gaar med Paraplyen opslaaet i Blæsevejr?
- 4) Hvor staar Folk i Byerne tidt i Læ for Regnen? Og hvordan bærer de sig ad, naar de skal en lang Tur i Regnvejr? (Porte, Sporvogne).
- 5) Vilde det være godt, om det aldrig regnede?
(Planter, Støv o. s. v.)

47. Min Gyngehest.

- 1) Giveren.
- 2) Tidspunktet for Gaven.
- 3) Glæden over Gaven.
- 4) Hestens Farve.
- 5) Seletøj.
- 6) Anvendelsen.

48. Jeg selv.

- 1) Navn.
- 2) Alder.
- 3) Forældre.
- 4) Søkende.
- 5) Hvor jeg bor.
- 6) Naar jeg kom i Skole.
- 7) Hvad jeg vil være.

49. Min Sidemand.

- 1) Navn.
- 2) Alder (ældre eller yngre end jeg).
- 3) Udseende (høj eller lille, tyk eller tynd, Haarfarve, Øjenes Farve).
- 4) Hvor længe vi har været Kammerater.
- 5) Om vi enes godt.

50. Hesten.

- 1) Hestens Anvendelse.
  - a) som Arbejdshest.
  - b) som Kørehest.
  - c) som Ridehest.
- 2) Hestens Foder.
  - a) paa Marken.
  - b) i Stalden.

(Græs, Korn, Hakkelse, Hø).
NB. Brød og Sukker.

51. Gaasen.

- 1) Udseende (Størrelse, Farve, Svømmefod).
- 2) Opholdssted (Andegaarden, Græs- eller Stubmarken, Gadekæret).
- 3) Føde.
- 4) Ungernes Navn.
- 5) Mortensgaas og Julegaas.

52. Mikkell Ræv.

- 1) Udseende.
  - a) Størrelse (som en stor Hund).
  - b) Farve (Ryggen rød, Bugen næsten hvid, Fødderne sorte).
- 2) Bolig (Hule i Jorden — flere Udgange).
- 3) Føde (Rotter, Mus, Harer, Høns, Gæs o. s. v.)
- 4) Rævens Listighed, der har givet Anledning til mange Fabler om den.

53. Graaspurven.

- 1) Udseende.
  - a) Størrelse (stor eller lille?)

- b) Farve (graabrun med lidt hvidt paa Vingerne, Hannen med en mørk Plet paa Halsen under Næbbet).
- 2) Opholdssted (By og Land).
- 3) Rede (under Tagskægget, af Straa, Fjer o. s. v.)
- 4) Føde (Frø, Krummer; Julenæg).

54. Kastanjetræet.

- 1) Udseende (højt Træ, tyk Stamme, store Blade).
  - a) dets Udseende ved Foraarstid (Løvet lyst, hvide Blomster).
  - b) ved Sommertid (Løvet mørkere, smaa grønne Frugter).
  - c) ved Efteraarstid (Løvet gult og brunt, Frugterne store, mange har det allerede tabt).
  - d) ved Vintertid (nøgent, muligvis med Sne eller Rim).
- 2) Frugtens Udseende (grøn med smaa Torne).
- 3) Frøets (Kastanjens) Udseende.
- 4) Børns Leg med Kastanjer.

55. Hvordan kan du komme fra et Sted til et andet?

- 1) Paa Landjorden?
gaa — ride — køre.
- 2) Paa Is og Sne?
- 3) Til Søs?
svømme — sejle.
- 4) I Luften?

56. Forskel paa Lørdag og Søndag Morgen.

Indledning: Grunden til Forskellen.

Lørdag Skoledag. Søndag Fridag baade for Forældre og Børn, Helligdag.

Udførelse: 1) Lørdag Morgen.

Tidlig op. Skoletøjet paa. Jag med Morgenkaffen.
Udsigt til Skolearbejdet og Lørdagsmiddagsmaden.

2) Søndag Morgen.

Lov til at ligge lidt længere. Søndagstøjet paa.
Morgenkaffen i Ro sammen med Moder og Fader.
Udsigt til Leg, Søndagsskole, Søndagsbladet, en
Spadseretur med Fader og Søndagsmiddagsmaden.

Slutning: Den bedste Morgen.

Var Søndag Morgen lige saa rar, hvis der var
syv Søndage i en Uge?

57*). Samson i Møllen (malet af Carl Bloch).

- 1) Hvor mange Mennesker ser du paa dette Billede?
- 2) Hvem af dem er Samson?
- 3) Hvoraf kan du se det?
- 4) Hvad bestiller han?
- 5) Er der andet, der plager ham, end Arbejdet?
(Den lille Filisters Pigkæp og de tre andre
Filisteres Haan).

58. Gildelag hos en Bonde paa Amager
(malet af Exner).

- 1) Hvor i Danmark bor de Mennesker, du ser paa
dette Billede?
- 2) Hvoraf kan du se det?
- 3) Hvorfor er der saa mange Mennesker samlet?
- 4) Hvad bestiller de?
- 5) Hvem staar midt paa Gulvet? Og hvem sidder
ved Siden af hende?

*) Opgaverne 57—76 er byggede over danske Billeder,
hvis Gengivelser er let tilgængelige, (67—76 Poul
Steffensens „Danske Iagttagelsesbilleder“).

6) Er hun glad ved Hunden?

7) Hvorfor ikke?

59. Sorteper (malet af Exner).

- 1) Hvem ser du paa dette Billede?
- 2) Er de i Byen eller paa Landet?
- 3) Hvoraf kan du se det? (Udsigten fra Vinduet,
Stuen, Møblerne, Dragterne).
- 4) Hvad bestiller de?
- 5) Hvem skal trække, og fra hvem?
- 6) Har Karlen mange Kort tilbage, og hvad maa
det ene være?
- 7) Hvorfor skynder Pigen sig ikke at trække?
- 8) Hvad skal der gøres ved den, der bliver Sorteper?
- 9) Hvem skal sværte Sorteper?

60. En ung Kone venter sin Mand hjem fra
Søen (malet af A. Dorph).

- 1) Hvem sidder i Stuen?
- 2) Hvad holder hun i Skødet?
- 3) Hvorfor glemmer hun at sy?
- 4) Hvorfor ser hun efter Baaden?
- 5) Hvad mon hendes Mand er?
- 6) Er der noget i Stuen, hvoraf du kan se, at hun
venter ham?
- 7) Er der andre i Stuen end den unge Kone?
- 8) Mon Barnet længes efter, at Faderen skal komme
hjem?

61. De sammensvorne rider bort fra Finderup
efter Erik Glippings Drab (malet af Otto Bache).

- 1) Hvorfor ser alt paa dette Billede saa mørkt ud?
- 2) Hvem rider der? Og hvorfor rider de ved
Nattetide?

- 3) Hvem af dem er Marsk Stig?
- 4) Hvad er det, der lyser i Baggrunden til venstre?
- 5) Hvad er det for en Bygning, der brænder? Og hvem har sat Ild paa den?
- 6) Lægger Rytterne Mærke til Ilden?
- 7) Hvorfor flyver de mange Fugle oppe i Luften?

62. I Klitten (malet af A. Dorph).

- I Klitten. Udsigt til Havet.
- II Børnene.
  - 1) Deres Udseende.
  - 2) Deres Leg.
  - 3) Hvad de har bestilt inden Legen.
  - 4) Grunden til, at de har valgt Klitten til Legeplads.

63. Droskekuskens Middag

(malet af Erik Henningsen).

- 1) Aarstiden og Stedet.
- 2) Drosken med Manden paa Bukken og den lille Pige paa Trinnet.
- 3) Konen og Spurvene.
- 4) Hesten.

64. En Amager-Idyl (malet af Exner).

- I Aarstiden og Stedet. Huset, Haven og Markerne bagved.
- II Menneskene. Amagerfolk.
  - 1) Den gamle Mand — Bedstefar — og den lille Pige.
  - 2) Konen — Mor — med den lille paa Armen.

- 3) Deres gensidige Fornøjelse. Den lille Piges over Bedstefar. Bedstefars og Mors over hende.

65. Mandskabet reddes

(malet af M. Ancher).

- I Havet.
- II Fiskerne (de arbejdende).
- III Arbejdet
  - 1) Det reddede Mandskab.
  - 2) Baaden.

66. Kristian den Anden i Sønderborg Fængsel

(malet af Carl Bloch).

- I Fængslet.
  - 1) Murene, Vinduet, Gulvet.
  - 2) Bordet, Stolen.
- II De to Personer.
  - 1) Kongen. Hans Dragt, hans Stilling, hans Udtryk i Ansigtet.
  - 2) Den gamle Tjener. Hans Stilling og Udtryk.

67. Bondegaard med Have.

- 1) Hvem gaar i Haven foran Bondegaarden?
- 2) Hvad har de travlt med?
- 3) Hvilken Tid paa Aaret maa det være, siden der skal lægges Ærter (Bønner)?
- 4) Er der andet, hvoraf man kan se, at det er Foraar? (Buskene i Haven, det grønne Græs, de grønne Marker).

- 5) Hvad kommer kørende ud fra Gaarden?
- 6) Hvorfor mon Manden gaar ved Siden af Vognen i Stedet for at sætte sig op at køre?
- 7) Hvem har hjulpet ham at læsse Gødningen paa Vognen?
- 8) Hvor skal Gødningen hen?
- 9) Hvorfor skal den spredes paa Marken?
- 10) Hvem gaar i Græsset ved Vejkanten?

68. Høslæt.

- 1) Hvad kaldes saadant et Vand, som du ser paa dette Billede?
- 2) Hvad kaldes de grønne Marker paa begge Sider af Aaen?
- 3) Hvorfor gror Græsset saa godt i en Eng?
- 4) Hvad er der paa Vognen?
- 5) Hvad er Hø?
- 6) Kan du ogsaa se noget Hø paa den anden Side af Aaen?
- 7) Hvad bestiller Folkene derovre?

69. Kornhøst.

- 1) Hvad gror der paa den Mark, du ser paa dette Billede?
- 2) Er Kornet modent?
- 3) Hvoraf kan du se det?
- 4) Hvad gør den forreste Mand?
- 5) Hvad gør Konerne?
- 6) Hvad kaldes de Bundter Korn, de binder sammen?
- 7) Ligger der Neg paa Marken?
- 8) Hvorfor stryger en af Mændene sin Le med et Stykke Træ (en Strygespaan)?
- 9) Hvad skal den Vogn, der holder henne paa Marken?

70. Efteraarssaaning.

- 1) Hvorfor ser den Mark, du ser paa Billedet, saa brun og kedelig ud?
- 2) Hvad har Manden i Posen?
- 3) Hvorfor strækker han sin Arm ud?
- 4) Mon Marken vil være lige saa brun og grim, naar Foraaret kommer?
- 5) Hvorfor ikke?
- 6) Hvad kaldes det Jern, som den unge Karl lader Hestene trække hen over Marken?
- 7) Er der Jernpigge paa Harven?
- 8) Hvad Nytte skal de gøre?
- 9) Hvorfor skal Jorden gøres ren?
- 10) Hvad mon Kragerne vil paa Marken?

71. Malkning.

- 1) Kan du paa dette Billede se en Pige, som sidder ved en Ko?
- 2) Hvad bestiller hun der?
- 3) Hvor tror du hun bringer Mælken hen, naar hun har malket Koen?
- 4) Hvad mon det er for et Hus med høj Skorsten, der ligger langt tilbage paa Billedet?
- 5) Tror du, Vognen med Mælkespandene kører til Mejeriet?
- 6) Hvad gror der paa Marken?
- 7) Er Kløveren lige høj overalt?
- 8) Har Koen ikke snart ædt al den Kløver, den kan naa?
- 9) Hvad skal Drengen, som kommer med Køllen paa Nakken?

72. Skov ved Vintertid.

- 1) Er der en Skov og en Sø paa dette Billede?
- 2) Kan du se paa Skoven, om det er Vinter eller Sommer?
- 3) Hvordan kan du se det?
- 4) Er der Arbejdsfolk i Skoven?
- 5) Hvad bestiller de?
- 6) Kan du se, om de allerede har faaet nogle Træstammer savet i Stykker?
- 7) Hvad morer Drengene sig med?
- 8) Er der ogsaa Mennesker ude paa Søen, og hvad bestiller de?

73. En Tørvemose.

- 1) Kan du paa dette Billede se en Mand, der er ved at skære Tørv?
- 2) Hvad bruger han til at skære Tørven med?
- 3) Hvad laves Tørven af?
- 4) Hvad kaldes de fugtige Steder, hvor der findes Tørvejord?
- 5) Forestiller dette Billede saadan en Tørvemose?
- 6) Hvem mon der har skaaret den Bunke Tørv, som ligger i Græsset?
- 7) Er der en Kone, som kører Tørvene bort paa en Trillebør?
- 8) Hvor kører hun dem hen?
- 9) Hvorfor skal de ligge derhenne?
- 10) Hvad bliver der gjort ved dem, naar de er tørre?
- 11) Er der nogen, der er ved at lave Tørvestakke?
- 12) Gaar der ikke en med røde Hoser henne ved Vandet?

- 13) Hvad er det for en?
- 14) Hvad mon den søger efter?
- 15) Er der andre Dyr paa Billedet?

74. Fra Kysten.

- 1) Hvad kaldes den Del af Landet, som naar helt ud til Havet?
- 2) Forestiller dette Billede saadan en Kyst?
- 3) Er der Baade paa Billedet, og hvor er de?
- 4) Hvorfor mon den Baad, der er ved at komme ind til Land, har været ude paa Havet?
- 5) Er der ogsaa et Hus paa Billedet?
- 6) Kan du se, hvad den Mand maa være, som bor i Huset?
- 7) Hvoraf kan du se det?
- 8) Hvem ser du til højre paa Billedet?
- 9) Hvad bærer hun?
- 10) Sejler der store Skibe ude paa Havet?
- 11) Er det Sejlskibe eller Dampskibe?
- 12) Hvad er det for Fugle, der flyver over Havet?
- 13) Hvad mon de flyver der efter?

75. Fra Havnen.

- 1) Hvad ligger der ved Skibsbroen?
- 2) Hvoraf kan du se, at det ikke er et Sejlskib?
- 3) Hvorfor er der lagt en Bro fra Dampskibet ned til Jorden?
- 4) Er der mange, der vil med Skibet, og er de alle kommet om Bord?
- 5) Har den Vogn, der holder stille, bragt Passagerer til Dampskibet?
- 6) Hvorfor har de Mænd travlt med de rejsendes Kofferter?

- 7) Mon de Kasser og Tønder, der staar paa Skibsbroen, ogsaa skal med?
- 8) Hvor mon den anden Vogn har hentet Sækkene?

76. Fra Byen.

- 1) Ser du en Gade paa dette Billede?
- 2) Hvem staar midt paa Gaden?
- 3) Hvoraf kan du se, at det er en Politibetjent?
- 4) Hvorfor mon han staar der?
- 5) Hvem staar foran ham?
- 6) Er Hundene lige store?
- 7) Er den lille bange for den store?
- 8) Hvad er det for en stor Vogn, du ser til højre paa Billedet?
- 9) Mon Damen og den lille Pige kan naa at komme over Gaden, før Sporvognen er kørt forbi?
- 10) Mon Cyklisten heller ikke kan naa det?
- 11) Hvad er det for en Mand, der kommer trillende med en Vogn til venstre paa Billedet?
- 12) Hvad er det, han har i Kurvene, der staar paa Vognen?
- 13) Hvad er Manden med den røde Frakke, der gaar over Gaden, og hvad skal han bringe op i Husene?
- 14) Er der ikke ogsaa en Mand med en hvid Frakke?
- 15) Hvad er det for en, og hvad bærer han paa?
- 16) Hvad er det for en Vogn med een Hest for, der kommer kørende bag ved ham?

Opgaver uden Disposition.

77. Hvad jeg vil have i min Have.
78. Hvad jeg vil have i min Dukkestue.
79. Hvad jeg vil købe for en Krone, for ti Kroner.

80. En Ønskeseddel.
81. Min Dukke.
82. Mine Tinsoldater.
83. En Hund, jeg kender.
84. En Historie om en Hund, en Kat o. s. v.
85. Min Yndlingsleg.
86. Min bedste Legekammerat.
87. Hvordan spiller du Klink?
88. Kædetagfat.
89. Staatrold.
90. Tyve og Politi.
91. Røvere og Soldater.
92. Det sidste Frikvarter.
93. Min sidste Fødselsdag.
94. Vort Juletræ i Aar.
95. Den Julegave, jeg blev mest glad for.
96. Kan du se paa Gaden, at Julen nærmer sig?
97. „Der hænger et Billede hjemme“ —
98. Kongens Fødselsdag.
99. En varm Dag paa Skolen.
100. Da Fotografen var paa Legepladsen.

II. Genfortællinger.

Længere Fortællinger delte i Afsnit.

1. Mælkeskæg.

1. Mælkeskæg kommer hjemmefra.

Mælkeskæg var en lille køn Katteskilling, men den gjorde mange Spilopper. En Dag var den ude i Køkkenet og rev Tallerkener ned, og de gik i Stykker; en anden Dag stjal den Mælk og Kød i Spisekammeret. Naar Kokkepigen saa den, jog hun den væk med Kosten, men saa snart hun vendte sig, var den paa Spil igen, saa dens Herskab vilde helst have den ud af Huset. En Dag kom en Forpagterfamilie, som boede i Nærheden, paa Besøg. Deres lille Dreng syntes godt om Mælkeskæg, og han fik straks Lov til at faa den med hjem.

2. Mælkeskæg hos Jørgen.

Hos den lille Jørgen, saadan hed Drengen, havde Mælkeskæg det godt. Han sørgede altid for, at den fik nok baade at spise og drikke, derfor stjal den ikke mere. Men saa skulde Jørgens Forældre flytte til en anden Gaard, og Jørgen fik ikke Lov til at tage Mælkeskæg med, skønt han var meget bedrøvet over at sige Farvel til den.

3. Mælkeskægs Sorger.

Nu fik Mælkeskæg det ikke godt. De nye Folk paa Gaarden var ikke en Smule venlige mod den. Fruen gav den ikke noget at spise, og prøvede den at liste sig ind i Spisekammeret for at stjæle lidt, fik den Prygl. Børnene trak den i Halen, nej det kunde Mælkeskæg ikke holde ud, og saa løb den bort for at finde sig et nyt Hjem. Det var midt om Vinteren. I to Dage løb Mælkeskæg omkring ude paa Markerne og inde i Skovene; den frøs, og den var sulten; ikke en Bid tørt Brød kunde den finde, der fløj kun Sne ind i dens lille lyserøde Mund.

4. Marie gaar til Herregaarden.

Den tredie Dag henad Aften sad den og krøb sammen i Landevejsgrøften. Da kom en lille Pige hen ad Vejen. Hun hed Marie. Hun skulde op paa en Herregaard, som laa i Nærheden. Der var kommet en ny Forpagter, og Maries Moder havde besørget noget Sytøj for Forpagterkonen. Marie og hendes Moder var meget fattige, og Marie skulde op paa Gaarden med Sytøjet for at faa Penge til at købe Aftensmad for.

5. Marie finder Mælkeskæg.

Som den lille Pige gik hen ad Vejen, hørte hun noget klage sig ganske sagte; hun syntes, det lød som Kattemjaven, og kaldte Mis-Kis-Kis. Et Øjeblik efter strog en drivvaad Kat sig op ad hende. Det var den stakkels Mælkeskæg. Marie tog den hurtigt ind under sit Sjal, og straks begyndte den at snurre af Glæde. Marie var lige saa glad. Hun tænkte paa, at den lille søde Kat skulde bo hos

hende, hun vilde dele sin Mad med den, og den skulde sove hos hende om Natten.

6. Mælkeskæg mødes med Jørgen.

Marie kom op paa Gaarden, og da hun havde afleveret Sytøjet til en Tjenestepige, stod hun ude i Forstuen og ventede paa, at Pigen skulde komme med Pengene. En lille Dreng løb derude og spillede Top. Han hørte Katten mjave og spurgte Marie, om hun havde en Kat under Sjalet. Marie tog straks Katten frem for at vise Drengen den, men han snappede den i en Fart og kyssede den og dansede rundt med den, mens han raabte: Mælkeskæg, det er jo min egen søde Mælkeskæg. Drengen var nemlig den lille Jørgen, det var hans Forældre, som var de nye Forpagterfolk.

7. Jørgen viser sin Taknemmelighed.

Jørgen skyndte sig ind til sin Moder med Katten, og da Moderen saa, hvor glad han var ved den, gav hun ham Lov til at beholde den. Men Marie blev bedrøvet, hun havde glædet sig saa meget til at have den lille Mis hos sig. Da Jørgen opdagede, at hun græd, løb han ind og hentede sin største Skat, en blank Tokrone, som hans Bedstefader havde foræret ham til hans Fødselsdag. Den gav han Marie. Hun havde aldrig ejet saa mange Penge, og hun blev saa glad, at hun rent glemte Sorgen over Katten.

8. Hvad Marie brugte Pengene til.

Mælkeskæg fik en hel Skaal varm Mælk, Marie fik et stort Stykke Æblekage, og saa gik hun hjem med Pengene for Sytøjet og med Tokronen. Paa

Hjemvejen købte hun Brænde, Brød, Smør og Øl, og baade hun og hendes Moder gik mætte og glade i Seng den Aften.

Spørgsmaal til „Mælkeskæg“.

- I. 1) Hvad bestilte Mælkeskæg?
2) Hvad syntes Kokkepigen og Herskabet om dens Bedrifter?
3) Hvem fik Mælkeskæg?
- II. 1) Hvordan havde Mælkeskæg det hos Jørgen?
2) Hvorfor maatte den skilles fra Jørgen?
- III. 1) Hvordan fik Mælkeskæg det hos de nye Folk?
2) Hvordan behandlede Fruen den?
3) Hvordan behandlede Børnene den?
4) Hvad gjorde saa Mælkeskæg?
5) Hvor længe løb den omkring?
6) Hvad fik den at spise?
- IV. 1) Hvor var Mælkeskæg den tredie Dag henad Aften?
2) Hvem kom hen ad Vejen?
3) Hvor skulde Marie hen?
4) Hvad skulde hun paa Herregaarden?
5) Hvorfor skulde hun gaa med Sytøjet saa sent?
- V. 1) Hvad hørte hun?
2) Hvad sagde hun?
3) Hvad gjorde hun ved Katten, da den kom hen til hende?

- 4) Hvordan viste den sin Glæde?
- 5) Hvorfor var Marie ogsaa glad?

- VI. 1) Hvem afleverede Marie Sytøjet til, da hun kom op paa Gaarden?
- 2) Hvor stod hun og ventede, og hvad ventede hun paa?
  - 3) Hvem var ude i Forstuen foruden Marie?
  - 4) Hvordan opdagede Drengen, at Marie havde en Kat hos sig?
  - 5) Hvad gjorde han ved Katten?
  - 6) Hvorfor blev han saa glad?

- VII. 1) Hvor løb Jørgen hen med Katten?
- 2) Hvad sagde Marie til, at Jørgen havde opdaget, at det var hans Kat?
  - 3) Hvad gav Jørgen hende?

- VIII. 1) Hvad fik Mælkeskæg, og hvad fik Marie at spise?
- 2) Hvad købte Marie paa Hjemvejen?

2. En Historie om et Raalam.

1. Raalamets første Barndom.

Et Raalam blev født inde i Skoven. I det tætteste Krat havde det sit Leje, og Moderen gav det hver Dag Mælk at drikke. Det var et kønt lille Lam med brunt Skind med hvide Pletter; men i Begyndelsen var dets Ben saa svage, at det havde ondt ved at staa. Naar Moderen gik bort for at faa noget at æde, trykkede hun det med sin Mund ned paa Jorden, og der laa det saa ganske stille, til hun kom tilbage. Da dets Ben blev stærkere, morede Lammet sig med at springe lidt omkring;

men det havde endnu ikke Kræfter til at følge med sin Moder, naar hun løb af Sted gennem Skoven.

2. Raalammet i Fare.

Engang var nogle Børn ude i Skoven efter Bær, og de kom tæt hen til Raalammet. Da stampede Moderen med sin Fod i Jorden, og straks forstod Lammet hende, det lagde sig ned og krøb helt ind under nogle store Bregner. Da gav Raaen sig til at løbe. Først løb den ganske langsomt og lod, som om den var halt, og en Gang imellem stod den lidt stille. Børnene troede, at de kunde fange den, og skyndte sig efter den, og paa den Maade lokkede den dem stadig længere bort fra Lammet. Da den til sidst mente, at Faren var forbi, løb den hurtigere og hurtigere, og snart var den forsvundet i Skoven. Det lydige Lam laa saa stille som en Mus inde under Bregnerne, til Moderen siden kom tilbage til det.

3. En Kamp med en Ræv.

Da Raalammet blev lidt større, tog Moderen det med omkring i Skoven og viste det, hvor der var frisk Græs og saftige Urter; for nu skulde det lære at finde sin Føde. En Dag listede Ræven sig efter Lammet; den vidste, at det var for svagt til at forsvare sig, og at dets Ben endnu ikke var saa stærke, at det kunde løbe fra den. Men Raaen opdagede i rette Tid Ræven og for løs paa den med sine Klove, saa Totter af dens røde Haar fløj omkring. Den trak sig lidt tilbage, men blev dog ved at komme igen og snappe efter Lammet; men hver Gang sprang Moderen løs paa den og jog den bort.

4. Frelsen.

Til sidst begyndte Ræven at blive træt. Da kom en anden Ræv til og vilde ogsaa prøve, om den kunde snappe Raalammet. Hvad skulde den stakkels Raa nu gøre? Naar den jog den ene Ræv bort, vilde den anden imens springe hen og gribe Lammet. Men bag en tyk Eg stod en Jæger skjult; han var fornøjet over, at Mikkell fik Prygl, og da han saa, at der nu var to imod een i Kampen, løftede han sin Bøsse og skød. Ræven slog en Kolbøtte, faldt om paa Siden og var død. Den anden Ræv vilde da løbe sin Vej; men ogsaa den blev skudt. Saadan blev Raalammet frelst, og Moderen løb hurtigt bort med det. Men Jægeren trak Skindet af Rævene og gik hjem og fortalte sine Børn om den modige Raa, som forsvarede sit Kid.

Spørgsmaal til „Raalammet“.

- I. 1) Hvor blev Raalammet født?
 2) Hvilken Farve havde det?
 3) Hvem gav det Føde?
 4) Hvor var Raalammet, naar Moderen var borte?
 5) Hvorfor kunde det ikke følge med hende?
- II. 1) Hvem kom ud i Skoven?
 2) Hvad fik Moderen Raalammet til at gøre?
 3) Hvordan narrede Raaen Børnene?
 4) Hvordan opførte Lammet sig, mens hun var borte?
- III. 1) Hvad lærte Raalammet, da det blev større?
 2) Hvem kom efter det?

- 3) Hvad gjorde Raaen?
- 4) Kom Ræven ikke mere igen?

- IV. 1) Hvem kom Ræven til Hjælp?
 2) Kunde Raaen forsvare Lammet mod dem begge?
 3) Hvem stod bag et Træ?
 4) Hvordan hjalp han Raaen?
 5) Hvad gjorde Raaen og Raalammet?
 6) Hvad blev der af de døde Ræve?

3. Tornerose.

1. Torneroses Fødsel.

Der var engang en Konge og en Dronning. De havde ingen Børn, og det var de meget bedrøvede over. Endelig fik de da en lille Datter, og de blev saa glade over, at de nu havde faaet et Barn, at de bestemte, at de vilde holde en stor Fest, og til den vilde de indbyde deres Familie og deres Venner. Der boede i deres Land tretten Feer; de skulde ogsaa med, og dem skulde der gøres Stads af, derfor skulde de spise paa Guldallerkener. Men nu viste det sig, at Kongen og Dronningen kun ejede tolv Guldallerkener; derfor indbød de kun tolv af Feerne, den ene maatte blive hjemme.

2. Feernes Gaver.

Der blev da holdt et stort Gilde; Feerne var med, og de gav den lille Prinsesse gode Gaver. En gav hende Godhed, en anden Skønhed, en tredje Rigdom. Midt under Festen kom den Fe, som ikke var bedt med; hun var vred, fordi hun ikke var indbudt, derfor ønskede hun, at Prinsessen, naar

hun blev femten Aar, skulde stikke sig paa en Ten og falde om som død. Heldigvis var der en af de andre Feer, som endnu ikke havde ønsket den lille Prinsesse noget, og hun ønskede nu, at Prinsessen dog ikke maatte dø; hun skulde kun falde i Søvn og sove i hundrede Aar.

3. Tenen.

Kongen og Dronningen var bange for, at det skulde gaa deres Datter, som den onde Fe havde sagt; derfor befalede de, at alle Tene i hele Landet skulde brændes. Den Dag, da Prinsessen blev femten Aar, morede hun sig med at gaa omkring i det Slot, hvor hun boede med sine Forældre. Til sidst kom hun ind i en Stue højt oppe i Taarnet; der saa hun en gammel Kone, som sad og spandt. Det morede Prinsessen at se Tenen snurre rundt, og hun gik hen og rørte ved den; da stak hun sin Finger og faldt om, som om hun var død.

4. Slottet bag Tornehækken.

Da Prinsessen styrtede om og faldt i Søvn, begyndte Kongen og Dronningen og alle Mennesker, der var i Slottet, ogsaa at sove, og Hestene i Stalden, Duerne paa Taget og Fluerne paa Væggen sov. En høj og tæt Tornehæk voksede op og skjulte Slottet. Der gik nu mange Aar, og Historien om den dejlige Prinsesse blev næsten glemt; men der var dog endnu gamle Folk, der fortalte om hende, de kaldte hende Tornerose, fordi hun sov i Slottet bag Tornehækken. Flere Kongesønner kom for at befri hende; de slog løs paa Tornehækken, men blev hængende i Tornene og døde, og til sidst turde ingen mere prøve derpaa.

5. Torneroses Befrielse.

Endelig kom der igen en Kongesøn, som vilde prøve paa at hugge sig igennem Tornehækken, og det var netop paa den Dag, da Tornerose havde sovet i hundrede Aar. Da han kom hen til Tornehækken, saa han, at den havde faaet dejlige store Blomster, og den aabnede sig af sig selv for ham. Nu vaagnede alt i Slottet, baade Mennesker og Dyr. Kongesønnen gik gennem hele Huset, helt op til den lille Stue, hvor Prinsessen laa og sov. Han kyssede hende; da vaagnede hun, og de gik ned til Kongen og Dronningen, og der blev stor Glæde. Kort efter holdt Kongesønnen Bryllup med Tornerose.

Spørgsmaal til „Tornerose“.

- I. 1) Hvorfor var Kongen og Dronningen bedrøvede?
- 2) Hvad vilde de gøre, da de havde faaet en Datter?
- 3) Hvem skulde indbydes til Festen?
- 4) Hvorfor blev kun de tolv Feer indbudt?
- II. 1) Hvilke Gaver gav Feerne den lille Prinsesse?
- 2) Hvem kom midt under Festen?
- 3) Hvorfor var hun vred?
- 4) Hvad ønskede hun?
- 5) Hvad ønskede den sidste Fe?
- III. 1) Hvad var Kongen og Dronningen bange for?
- 2) Hvad befalede de?
- 3) Hvad morede Prinsessen sig med paa sin Fødselsdag?

- 4) Hvor kom hun til sidst hen?
  - 5) Hvad saa hun der?
  - 6) Hvad skete der, da hun rørte ved Tenen?
- IV. 1) Hvordan gik det dem, der var i Slottet, da Prinsessen faldt i Søvn?
- 2) Hvordan gik det Dyrene?
  - 3) Hvad voksede op omkring Slottet?
  - 4) Hvad blev Prinsessen kaldt?
  - 5) Hvem kom for at befri hende?
- V. 1) Hvad skete, da Tornerose havde sovet i hundrede Aar?
- 2) Hvordan gik det med Tornehækken?
  - 3) Hvordan gik det med Menneskene i Slottet?
  - 4) Hvad gjorde Kongesønnen, da han fandt Tornerose?
  - 5) Hvad skete til sidst?

4. Snehvide.

1. Dronningens Ønske.

En Dronning sad ved et Vindue og syede. Vinduesrammen var af sort Ibentræ. Udenfor laa der Sne paa Marker og Træer, og Dronningen aabnede Vinduet for rigtig at se paa den smukke hvide Sne; da kom hun til at stikke sig med Synaalen, og der faldt et Par Draaber Blod i Sneen. Da hun saa det røde Blod i den hvide Sne og den sorte Vinduesramme, ønskede hun, at hun maatte faa et Barn, saa hvidt som Sne, saa rødt som Blod og med Haar saa sort som Ibentræ. Kort efter fik hun en lille Datter, der var rød og hvid og havde sort Haar. Hun blev kaldt Snehvide.

2. Den forfængelige Dronning.

Da Snehvide var født, døde hendes Moder, og Kongen giftede sig igen. Den nye Dronning var meget smuk; men hun var saa forfængelig, at hun ikke kunde finde sig i, at nogen var smukkere end hun. Hun havde et Spejl, der kunde fortælle hende, hvem der var den skønneste i Landet, og hver Gang hun spurgte det, svarede det altid: I, Fru Dronning, er den skønneste her. Men da Snehvide var syv Aar gammel, fortalte Spejlet Dronningen, at den lille Pige nu var blevet saa smuk, at hun var den skønneste i Landet.

3. Snehvide og Jægeren.

Dronningen var saa vred og saa misundelig, fordi Snehvide var smukkere end hun, at hun befalede en Jæger at bringe hende ud i Skoven og dræbe hende. Jægeren gjorde, som Dronningen forlangte; men da han løftede sin Kniv for at støde den i Snehvide, begyndte hun at græde og sagde: Kære Jæger, slaa mig ikke ihjel, jeg skal løbe ind i Skoven og aldrig mere komme tilbage. Jægeren fik Medlidenhed med hende og sagde: Saa løb da, stakkels Barn!

4. Det lille Hus i Skoven.

Snehvide var meget angst, da hun var alene i Skoven, og hun løb af Sted, saa hurtig hun kunde. Om Aftenen kom hun til et lille Hus, hvor hun gik ind. Der var ingen derinde, men Maden stod paa

Bordet, og der var dækket til syv, og ved Væggen stod der syv smaa Senge. Hun spiste lidt af Maden og faldt saa i Søvn. I Huset boede syv smaa Dvæрге. Da de kom hjem, fandt de Snehvide i Sengen, og da hun vaagnede næste Morgen, maatte hun fortælle dem, hvem hun var, og hvordan hun var kommet til deres Hus. De flinke smaa Dvæрге syntes godt om hende, og de beholdt hende hos sig.

5. Det giftige Æble.

Den onde Dronning glædede sig, da hun troede, at Snehvide var dræbt; men hendes Glæde varede ikke længe; for Spejlet fortalte hende snart, at Snehvide levede og var hos de syv Dvæрге, og at hun endnu var lige saa smuk som før. Dronningen malede da sit Ansigt, klædte sig ud som Sælgekone, tog en Kurv med Æbler paa Armen og gik til Dværgenes Hus og spurgte Snehvide, om hun vilde købe Æbler, og saa viste hun hende et, der var meget stort og kønt, rødt paa den ene Side og hvidt paa den anden. Snehvide købte det; men da hun begyndte at spise af det, styrtede hun om som død. Den onde Dronning havde smurt Gift paa Æblet for paa den Maade at faa Snehvide dræbt.

6. Snehvide og Kongesønnen.

Dværgene lagde Snehvide i en Glaskiste, og der laa hun og saa saa frisk og rødkindet ud, som om hun endnu var levende. Engang fik en Kongesøn hende at se, og han syntes saa godt om hende, at han blev ved med at bede, om han maatte faa hende med sig, saa Dværgene til sidst sagde ja.

Hans Tjenere bar da Kisten bort paa deres Skuldre. Paa Vejen var en af dem ved at falde over en Sten; det gav et Stød i Kisten, og derved for det giftige Æble ud af Munden paa Snehvide, og hun blev igen levende. Da blev der stor Glæde. Snehvide drog med Kongesønnen til hans Slot, og der holdt de Bryllup med stor Pragt og Herlighed.

Spørgsmaal til „Snehvide“.

- I. 1) Hvor sad Dronningen og syede?
 2) Hvordan var Vinduesrammen?
 3) Hvordan saa der ud udenfor?
 4) Hvorfor kom Dronningen til at stikke sig?
 5) Hvad ønskede hun?
 6) Fik hun et Barn?
 7) Hvad blev den lille Pige kaldt?
- II. 1) Hvordan gik det Snehvides Moder?
 2) Hvordan var den nye Dronning?
 3) Hvad kunde hendes Spejl fortælle hende?
 4) Hvad sagde Spejlet, da Snehvide var syv Aar gammel?
- III. 1) Kunde Dronningen lide, at Snehvide var smukkere end hun?
 2) Hvad befalede hun?
 3) Gjorde Jægeren, hvad hun forlangte?
 4) Hvad sagde Snehvide til ham?
 5) Hvad svarede han?
- IV. 1) Var Snehvide hange, da hun var ene i Skoven?
 2) Hvor kom hun hen om Aftenen?
 3) Var der Mennesker i Huset?

- 4) Hvad saa hun derinde?
- 5) Hvad gjorde hun saa?
- 6) Hvem boede i Huset?
- 7) Var de gode mod Snehvide?

- V. 1) Glædede Dronningen sig, da hun troede, Snehvide var død?
- 2) Hvordan fik hun at vide, at Snehvide endnu levede?
  - 3) Hvad gjorde hun saa?
  - 4) Hvordan saa det Æble ud, hun solgte til Snehvide?
  - 5) Hvad havde Dronningen gjort ved Æblet?
- VI. 1) Hvad gjorde Dværgene ved Snehvide?
- 2) Hvordan saa hun ud, da hun laa i Kisten?
  - 3) Hvem fik hende at se?
  - 4) Hvad bad han Dværgene om?
  - 5) Hvordan gik det til, at Snehvide blev levende igen?
  - 6) Hvad skete der, da Snehvide var vaagnet?

5. Mette.

1. Lise ved Leddet.

Lise var syv Aar gammel, hun var Datter af en rig Bonde og havde et godt Hjem og gode Forældre; men hun var eneste Barn og havde ingen at lege med, og det var hun tit ked af. En Dag var hun gaaet uden for Gaarden og hen til det Led, der fra hendes Faders Mark førte ud til Landevejen, og der stod hun og saa sig om. Lidt efter kom Grete, en fattig Pige fra Landsbyen, med et Lam, som hun trak efter sig i en Snor. Lise ønskede,

at hun ogsaa havde saadant et. Hendes Fader havde ganske vist mange Faar og Lam; men de var alle paa Græsmarken et langt Stykke fra Gaarden, saa dem kunde hun ikke komme til at more sig med.

2. Lises og Gretes Møde.

Lise spurgte Grete, hvor hun skulde hen, og Grete svarede, at hun skulde med Lammet til en Grøftekant, hvor der var godt Græs; det hed Mette, og det havde været sygt, og hun havde plejet det; derfor havde hendes Fader foræret hende det. Hun begyndte saa at trække videre med Mette; men da Lise saa bedrøvet efter hende, spurgte hun, om hun vilde med; da straaede Lises Ansigt, det vilde hun jo netop saa gerne. Hun fik Lov til at trække Lammet, og da de kom til den Grøftekant, Grete havde talt om, satte hun sig og saa paa, at det aad; saa løb hun hen og plukkede en Haandfuld Kornblomster til det; men Grete sagde, at det holdt mere af Græs.

3. Børnene gør nærmere Bekendtskab.

Siden den Dag var Lise og Grete næsten altid sammen. Gretes Moder var død, og hendes Fader var hele Dagen ude paa Arbejde, derfor fik hun Lov til hver Dag at komme og lege med Lise; hun havde da altid Lammet med, og det gik saa i Lises Faders Mark og aad af det dejlige Græs, der var meget bedre end Græsset ved Grøftekanten. Mette og de to smaa Piger legede sammen, sprang lystigt omkring med hinanden og var de bedste Venner, man kunde tænke sig. Da Lise og Grete begyndte at gaa i Skole, fulgte Mette hver Dag med dem og gik og aad af Græsset paa Gærdet

uden for Skolen, til de var færdige med at skrive og læse derinde, saa fulgtes de alle tre fra Skole.

4. Mette er ulydig.

Da Vinteren kom, maatte Lammet blive hjemme i sin Stald; men Lise kom tidt og besøgte det og havde da altid sit Forklæde fuldt af dejligt, fint Hø til det. Da det saa igen begyndte at blive Foraars, fik Grete og Lise Lov til at faa deres Kæledægge med sig ud. Lammet var blevet stort, det var næsten et rigtigt Faar nu og havde en tyk ulden Pels; men fælt snavset var det. Børnene gik derfor ned til Bækken for at vadske det; men det var ikke noget for Mette; hun brægede og sprang fra dem og stænkede dem over med Vand, saa de blev pjaskvaade; selv var hun derimod næsten ganske tør.

5. Vadskningen.

Da det blev rigtig varmt, sagde Lises Fader en Dag, at hun og Grete skulde bringe deres Lam med til Bækken, saa skulde det blive vadsket sammen med hans egne Faar og Lam. Begge Pigerne kom da med Mette; men de var lidt bange ved Tanken om, hvad der nu skulde gøres med hende. Ude i Bækken stod et Par Mænd, en anden drev Faarene ud i Vandet; de havde slet ikke Lyst til at komme derud; men det hjalp ikke, de maatte alle med, ogsaa Mette. Mændene greb dem og gned og vadskede dem, til de blev rene og hvide. Bagefter sagde Grete og Lise til deres Lam, at det skulde pænt have ladet sig vadske af dem, saa var det blevet fri for alle de Puf og Stød, det nu havde faaet.

6. Klippingen.

Da Mette var blevet vadsket, skulde hun om Eftermiddagen klippes tillige med de andre Faar. Hendes Fødder blev bundet sammen, og en Kone, der sad med en stor Saks i Haanden, tog hende paa Skødet og klippede Ulden af hende. Grete og Lise stod og saa til; det gjorde dem meget ondt for Mette, og da Konen engang kom til at klippe hende i Huden, saa at det blødte, græd de begge to; men Mette selv laa ganske stille og brægede ikke en eneste Gang. Da hun var klippet færdig, fyldte Konen Børnens Forklæder med den fine Uld, og af den blev der næste Vinter lavet Strømper til Lise og Grete. Naar de havde dem paa, var de meget stolte og fortalte de andre Piger i Skolen, at de var lavet af Ulden af deres eget Lam.

Spørgsmaal til „Mette“.

- I.
  - 1) Hvor gammel var Lise?
  - 2) Hvem var hun Datter af?
  - 3) Havde hun Søkende at lege med?
  - 4) Hvor traf hun Grete?
  - 5) Hvad havde Grete med sig?
  - 6) Hvad ønskede Lise?
- II.
  - 1) Hvad fortalte Grete?
  - 2) Hvad spurgte hun Lise om?
  - 3) Hvad gav hun Lise Lov til?
  - 4) Hvad plukkede Lise til Lammet?
- III.
  - 1) Saa Lise og Grete hinanden efter den Tid?
  - 2) Hvorfor kunde Grete faa Lov til at komme til Lise hver Dag?
  - 3) Hvad bragte hun med sig?

- 4) Hvad fik Lammet Lov til?
- 5) Hvordan gik det med Lammet, da Børnene begyndte at gaa i Skole?

- IV. 1) Hvordan gik det om Vinteren?
- 2) Hvad bragte Lise til Lammet?
  - 3) Hvad vilde Børnene gøre, da Lammet var snavset?
  - 4) Hvordan bar Mette sig ad?

- V. 1) Hvordan gik det til, at Mette blev vadsket?
- 2) Hvad syntes Børnene om, at Mette skulde vadskes?
  - 3) Hvordan bar Mændene sig ad med Mette?
  - 4) Hvad sagde Lise og Grete til Lammet?

- VI. 1) Hvad skulde der gøres ved Mette, da hun var vadsket?
- 2) Hvad blev der gjort ved Mettes Fødder?
  - 3) Hvem tog hende paa Skødet?
  - 4) Gjorde Konen Mette Fortrød?
  - 5) Hvad fik Grete og Lise i deres Forklæder?
  - 6) Hvad blev der lavet af Mettes Uld?

6. Gaasepigen.

1. Ildebranden.

En Nat udbrød der Ild i en Landsby. Det blæste stærkt, saa Ilden bredte sig, og da Morgen kom, var de fleste af Landsbyens Huse og Gaarde brændt ned. Den næste Søndag bad Præsten i Nabolandsbyen sin Menighed om at hjælpe de stakkels brandlidte; han sagde, at enhver, som havde

noget at undvære, maatte skynde sig at hjælpe, for der var megen Nød.

2. Gaasepigen hos Præsten.

Lidt efter at Præsten var kommet hjem fra Kirke, bankede det paa hans Dør. Det var en lille Pige, som tjente som Gaasepige paa en Gaard i Sognet; begge hendes Forældre var døde, saa hun maatte selv tjene sit Brød, skønt hun ikke var ret gammel. Jeg har en Bøn, sagde hun, dersom Præsten ikke tager mig det ilde op. Nej, min lille Pige, svarede han venligt, sig kun, hvad jeg kan hjælpe dig med. Aa, det er ikke mig, som trænger til Hjælp, sagde Gaasepigen, jeg vilde kun gerne have Lov til at give lidt til de stakkels brandlidte, som Præsten fortalte os om i Dag.

Det maa du rigtig gerne, svarede denne, vis mig kun, hvad du har til dem! Ja, i Dag kan jeg ikke give Præsten det, sagde hun lidt forlegen, det er nemlig min grønne Søndagsnederdel, som jeg her har paa. Men næste Søndag skal jeg ganske bestemt komme med den. Men kan du ogsaa nok undvære den? spurgte Præsten hende. Jo, det kan godt gaa, mente Pigen. Jeg kommer bare lidt tidligere i Kirken end de andre og gaar lidt senere, saa er der ingen, som ser, at jeg har min gamle Nederdel paa.

3. Gaasepigen bringer sin Gave.

Næste Søndag kom hun ganske rigtig med sin pæne grønne Nederdel og sagde Præsten Tak, fordi han ikke forsmæadede hendes lille Gave. Det er den allerbedste Gave, nogen har bragt, sagde Præsten, bliv du kun ved med at være en kærlig lille Pige.

Spørgsmaal til „Gaasepigen“.

- I. 1) Naar udbrød Ilden?
2) Hvad Skade gjorde den?
3) Hvem bad om Hjælp til de brandlidte?
- II. 1) Hvem kom til Præsten, da han var kommet hjem fra Kirke?
2) Hvad sagde hun til Præsten?
3) Hvad troede Præsten hun vilde bede om?
4) Hvad havde hun til de brandlidte?
5) Hvorfor kunde hun ikke give Præsten sin Gave med det samme?
6) Hvordan vilde hun bære sig ad med at undvære den?
- III. 1) Naar kom Gaasepigen med sin Gave?
2) Hvad sagde Præsten om den?

Smaafortællinger af blandet Indhold.

7. Svanen og Drengen.

I en Sø svømmede et Par Svaner med deres Unger. Da kom en Dreng ned til Søen, og han gav sig til at kaste Sten efter Svanerne. De blev bange for, at han skulde gøre deres kære Børn Fortræd, og Svanefar for op paa Land og slog Drengen med sine stærke Vinger, saa han skreg højt. Det kan nok være, at han kom af Sted i en Fart.

8. Hans og Sommerfuglen.

En lille Dreng, der hed Hans, løb efter en Sommerfugl og vilde fange den. Den satte sig paa en Blomst, han tog da sin Hat og vilde kaste

over den. Saa ivrig var han, at han ikke saa, at der var en Grøft, fuld af Vand, mellem ham og Blomsten. Han dumpede i Grøften, Sommerfuglen fløj, og han maatte gaa vaad og snavset hjem.

9. Den letsindige Svale.

En Svale sad ved Randen af en Vandpyt og fyldte sit Næb med fugtig Jord til at bygge Rede af. Det saa en Kat; den vilde fange den, men Svalen fløj i rette Tid sin Vej. Da fik den Lyst til at drille Katten og fløj tæt hen over Hovedet paa den. Mis lod, som den ikke mærkede det, og rørte sig ikke. Da blev Svalen dristigere og fløj nærmere og nærmere ved Katten. Med eet gjorde Mis et Hop, fangede Fuglen og aad den.

10. Hesten og Spurven.

En Hest stod og aad Havre af sin Krybbe; men Fluerne fløj rundt om og stak den slemt. Den slog med Halen og stampede med Benene; men den kunde slet ikke faa Ro for dem. Da kom en Spurv; den fangede en Del af de slemme Fluere, og det hjalp. Til Tak for Hjælpen gav Hesten saa Spurven Lov til at æde med af det Korn, den havde i sin Krybbe.

11. Kattene og Musen.

En Konge havde afrettet nogle Katte til at sidde ved Bordet og holde Lysene, medens han spiste. Kongen paastod, at de nok skulde blive siddende paa deres Pladser, selv om der kom nok saa fri-

stende Sager paa Bordet. Men en Dag tog en af Kongens Venner en lille Mus i Lommen, og medens der blev spist, lod han den løbe hen over Bordet. I samme Øjeblik slap Kattene Lysene og sprang efter Musen.

12. Trofast og Gertrud.

Trofast var ude at sejle med sin Herre og hans lille Datter. Hunden og Gertrud var Perlevenner og gode Legekammerater. I Baaden skulde de sidde stille, og det gjorde de ogsaa i Begyndelsen; men saa glemte de det og begyndte at lege. Gertrud faldt i Vandet; men Trofast sprang ud efter hende og svømmede hen til Baaden med hende, og saa halede Faderen hende op.

13. Egernet.

Ude i Skoven staar et tykt gammelt Egetræ med et Hul paa hver Side af den runkne Stamme. Der har et Egern indrettet sig saa snildt, at naar Blæsten suser fra den ene Side, saa flytter det om i Hullet paa den Side af Træet, hvor der er Læ for Vinden. Men kommer saa en Dag Blæst og Regn og pisker paa der, vips, saa smutter Egernet om i det andet Hul, ler ad Storm og Slud og knækker sine Nodder i Ro.

14. Karo og Pindsvinet.

Karo saa et Pindsvin og mente, at det kunde være en morsom Legekammerat. Den løb rask hen og satte Poten paa det; men Pindsvinet rejste sine

Pigge, og Karo fik Poten væk i en Fart; hinkende løb den sin Vej og syntes, at Pindsvinet var en kedelig en, der slet ikke forstod at lege.

15. Hunden med Hvalpene.

En Hund fulgte sin Herre til et Sted, der laa flere Mil borte fra Hjemmet. Der fik den Hvalpe, og da Herren om Aftenen red hjem, var han nødt til at lade baade Moderen og Ungerne blive paa det fremmede Sted; men halvanden Dag efter fandt han. Hunden med dens syv Hvalpe uden for sin Dør. Fjorten Gange var den gaaet den lange Vej; for mere end een Hvalp ad Gangen kunde den ikke bære i Munden.

16. Det fine Selskab.

Nogle Børn havde faaet Lov til at spise deres Aftensmad i Haven. Bagefter legede de lidt, og da de derefter kom tilbage til det Sted, hvor de havde siddet og spist, fandt de et underligt Selskab forsamlet ved Bordet. Det var Folk med pæne brogede Klæder; men de opførte sig ikke meget fint; de stod paa Bordet og paa Bænken, skreg højt og huggede efter hinanden, og til sidst traadte de i Tallerkener og Kopper. Det var Jomfru And, Frøken Due, Madam Høne, Hr. Spurv og Hr. Hane. Saa snart de saa Børnene komme, for de alle, saa hurtig de kunde, ud af Haven, og det var forbi med Gildet.

17. Fuglen ved Vinduet.

Det var Juleaften. Lysene skinnede ud gennem Vinduerne, og Ilden knitrede lystigt i Kakkelovnen; men udenfor var det mørkt og koldt. En lille Fugl saa det klare Lys gennem Ruderne; den søgte hen efter det og bankede paa Ruden med sit Næb. En lille Pige, som sad indenfor, lukkede da op for den og tog den ind i den lune Stue; her blev der sørget godt for den, og den fik Lov til at blive der. Men da Foraaret kom med Varme og Solskin, begyndte den at hænge med Vingerne og længes efter at komme ud. Saa lukkede den lille Pige op for den; men siden efter sad den mange Gange udenfor i Træerne og sang sine smukkeste Sange for hende, fordi hun havde været saa god imod den.

18. Katten og Kanarifuglen.

[Naturforskeren Brehm fortæller:]

En Kat havde sluttet Venskab med en Kanarifugl. En Dag, da Kanarifuglen var ude af Buret, saa den Mand, som ejede begge Dyrene, at Katten pludselig for løs paa den, hvæsende, greb den med Tænderne og klatrede op paa et Skab med den. Manden skreg op for at faa den til at give Slip paa sit Bytte, men opdagede i det samme en fremmed Kat, som var kommet ind i Værelset; da forstod han, at det var for at hjælpe sin lille Ven, at Mis havde baaret sig saadan ad.

19. Svaler.

Et Par Svaler havde bygget Rede i en Port. Engang saa en Dreng, som boede i Huset, at en

af de smaa Unger, som endnu ikke kunde flyve, kom for nær til et Hul i Reden og faldt ud og slog sig ihjel. Saa kom de gamle Svaler flyvende. Først kredsede de om den døde Unge, men derefter fløj de ud og kom tilbage med smaa Stykker Straa i Næbbet; dem klæbede de omkring Hullet i Reden og fik det paa den Maade lukket, saa at de andre Unger ikke kunde falde ud.

20. Drengen og Aben.

En Abe sad oppe i et Nøddetræ og gjorde sig til gode. En Dreng sad nedenunder og maatte nøjes med Skallerne; men hans Tænder løb i Vand efter Kærnerne. Snart fandt han imidlertid paa Raad; han samlede i Hast nogle Smaasten sammen og kastede dem en for en op efter Aben. Denne blev vred derover og gav sig til at kaste Nødder efter Drengen. Paa den Maade fik denne alle sine Lommer fulde af Nødder.

21. Osten i Skabet.

Inde i et Skab laa en dejlig fed Ost; der skulde Musene nok lade den i Fred, tænkte Ejeren. Men de smaa Gavtyve fandt dog et lille Hul, som de snart gnavede større, og de kom hver Nat og gnavede af Osten. Dette opdagede Manden snart, og næste Nat lukkede han sin Kat ind i Skabet for at skræmme Tyvene bort. De smaa Tyve blev ganske rigtig borte; men næste Morgen saa Manden, at et stort Stykke af Osten var forsvundet; det havde Katten ædt.

22. Den snilde Kat.

Mogens Missekat sad paa Køkkenbordet. Ved Siden af ham stod Flødekanden; men Mis kunde ikke komme til at drikke, fordi Halsen paa Kanden var saa smal foroven, og han turde ikke vælte denne; for han vidste nok, at saa fik han Smæk. Da fandt han paa at stikke Poten ned i Kanden. Da han trak den op igen, var den helt hvid af Fløde; den slikkede han af, og saaledes blev han ved, til Kokkepigen kom og jog ham bort med et Kasteskaft.

23. Pas paa, hvad du skyder!

En Dreng havde faaet en lille Bøsse, og han øvede sig stadig i at skyde med den. En Dag saa han en lille Fugl, der sad i et Træ og sang for sin Mage, som laa paa Æg i en Rede i Træet. Da tog han sin Bøsse og skød, og han blev meget stolt og glad, da Fuglen styrtede ned og var død. Han lavede et lille Hul i Jorden, og der begravede han den. Næste Dag saa Drengen, at der laa en død Fugl paa det Sted, hvor han havde begravet den, han havde skudt; det var dens Mage. Da Hannen ikke mere havde bragt hende Føde og sunget for hende, var hun død af Sorg.

24. Isen.

Der var Is paa Vandet; men den var endnu for tynd til at bære. Jens og Karl stod ved en Dam og havde stor Lyst til at komme ud paa Isen; de vilde prøve, hvor stærk den var, og tog derfor en lang Kæp og smed den ud; den gled helt over

til den anden Side af Dammen. Saa kastede de en Sten; den lavede en Stjerne og et lille Hul i Isen; men den kom dog ogsaa over. Nu vilde de da selv prøve at gaa paa Isen, Jens fik eet Ben ud, Karl to, han gled lidt fra Land — plump! Der stod han i Vand til Halsen, og han kunde ikke selv arbejde sig op igen. Til sidst hentede Jens den lange Kæp, som de havde kastet over Dammen, og trak ham op med den.

52. Bien.

Det var Foraar. En lille Bi kom ud af Bikuben, hvor den havde levet hele den lange Vinter, pudsede sine Vinger og prøvede, om den ikke havde glemt at flyve. Saa fløj den til Æbletræet for at se, om det havde lidt Blomstersaft at give den; for den var sulten. Men Æbletræet havde ikke faaet Blomster endnu, saa den fik ingenting. Saa kom den til Kirsebærtræet; men der gik det ligesaadan. Den stakkels sultne Bi var allerede ved at flyve hjem til Kuben igen; da saa den nogle blaa Blomster paa et Gærde, det var Violer. Bien fløj glad hen til dem og sugede deres søde Saft, og snart efter vendte den mæt hjem til sin Kube.

26. Sæbeboblen.

Søren havde en Kridtpibe, og en Dag fik han noget Sæbevand i en Skaal for at blæse Sæbebobler. Han dyppede Piben i Vandet og blæste en stor rød og grøn Boble, lod den flyve og pustede og pustede for at faa den rigtig højt til Vejrs. Hans Søster pustede ogsaa til den, da blev Søren

vred, gav hende et Puf, saa hun kom til at vælte Skaalen med Sæbevand, og sagde, at det var hans Sæbeboble, og den maatte hun ikke puste til; men hun sagde, at det kunde han ikke forbyde hende. Mens de skændtes, brast Boblen, og saa var det forbi med den Fornøjelse.

27. Den hjælpsomme Dreng.

En Dreng løb og legede nede paa en stor Eng; da kom et Faar løbende hen til ham og brægede ynkeligt. Drengen tænkte da, at der maatte være noget, det vilde ham, og fulgte med. Faaret løb foran, men vendte sig tit om for at se, om han kom med. Da de kom hen til en Bæk, saa Drengen, at et lille Lam laa og spjættede i Vandet uden selv at kunne komme op. Han lagde sig nu ned paa Maven og tog fat i en Busk med den ene Haand, og med den anden greb han fat i Lammet og hjalp det op paa Land. Moderen brægede nu igen, men denne Gang var det af Glæde over, at hun havde faaet sit kære Lam igen. Den flinke Dreng var lige saa glad som Faaret.

28. Den lille Pige og Svalen.

En varm Foraarsdag stod den lille Karen og hendes Moder ude i Haven. Moderen viste hende en Svale og fortalte, at den var kommet hjem fra en lang Rejse. Mens det var koldt, havde den været i fremmede Lande; nu var den kommet tilbage, fordi Vinteren var forbi herhjemme. Karen hørte forbavset efter, saa raabte hun op til Svalen, som sad paa Kanten af Taget: Hvordan kunde du dog vide, at her igen var Blomster og Solskin i

Haven? Svalen fløj kvidrende op i den blaa Luft, som om den vilde sige, at det havde Vorherre selv lært den.

29. Lille Marie og Krebsene.

Lille Maries Moder havde travlt i Køkkenet og gav derfor Marie Nøglen til Spisekammeret, for at hun kunde hente hende en Citron. Der var ikke helt lyst i Spisekammeret, men Marie kunde dog kende en Kurv, som hendes Moder Dagen før havde haft Æbler i. Saa fik Marie Lyst til at putte et Par Æbler i Lommen, uden at hendes Moder saa det. Men lige saa hurtigt hun havde stukket Haanden ned i Kurven, trak hun den til sig igen. Skrigende løb hun ud til Moderen i Køkkenet, to store Krebs havde bidt sig fast i den lille Tyvs Fingre.

30. Den velfortjente Straf.

En lille Dreng sad og spiste et Stykke Mad. Da kom en sulten Hund og logrede for ham for at faa en Bid med. Drengen var en rigtig onskabsfuld Fyr; han lod, som om han vilde give den et Stykke; men lige da den vilde snappe efter det, gav han den et haardt Slag over Ryggen og gav sig til at le, da den hylende løb bort med Halen mellem Benene. En Herre, som havde set det, gik lidt efter hen til Drengen og spurgte, om han vilde have en Krone, som han tog op af sin Pung og rakte ham. Drengen greb begærligt efter den, men fik i det samme et ordentligt Slag over Rygstykkerne af Mandens Stok.

31. Den vrede Bjørn.

Engang gik en Bjørn forbi nogle Bikuber. Honningen lugtede saa sødt, at han fik Lyst til at smage den. Det mærkede en lille Bi, som sad ved Kuben, og den fløj nu rundt om Bjørnen for at holde den borte. Men Bjørnens Tænder løb i Vand, og den gik hen til Kuben. Da stak den lille Bi Mester Bams paa Næsetippen; men saa blev Bamsen rasende og stødte til Kuben, saa den faldt omkuld. Det skulde den ikke have gjort, for nu fløj alle Bierne ud og satte sig rundt omkring paa dens Pande, Snude, i Øjnene og alle Vegne paa dens Krop, saa at Mester Bams til sidst faldt død om paa Stedet.

32. Aben som Barber.

Hver Morgen kom Barberen og barberede den rige Hr. Meyer. Det havde Joko, hans Abekat, nu set saa ofte, at den mente, den ogsaa nok kunde baade sæbe ind og rage Skæg af. Da den saa en Dag ikke vidste andet at more sig med, tog den en Tallerken Tykmælk, der stod paa Bordet, og gik ud med den til Katten, der sad og kedede sig i Køkkenet, smurte den ind med Tykmælk over hele Hovedet og tog saa en stor Kniv for at rage den. Godt var det for Katten, at Pigen kom og reddede den.

33. Snap.

En Landmand havde en Rottehund, som var meget klog, men ogsaa meget glubsk; den hed Snap. Børnene paa Gaarden havde Kaniner, og de var bange for, at Snap skulde komme ind i Kaninhuset

og bide Ungerne ihjel. Men engang var der gaaet Hul paa Kaninhuset, og Ungerne løb ud i Gaarden. Da Hunden mærkede dette, løb den straks hen til dem; men i Stedet for at gøre dem Fortræd tog den en af dem i Munden, bragte den forsigtig ind i Køkkenet og lagde den paa et Tæppe foran Ildstedet. Paa samme Maade hentede den de andre Unger, og Børnene var forbavsede, men meget glade over, at Snap ikke gjorde deres Kaniner Fortræd.

34. Spurve-Mikkel.

En lille Bondedreng, der hed Mikkel, havde en Dag fanget et Par Spurve. Han vilde tage dem med hjem, men ingen maatte se dem. Saa fandt han paa at putte dem ind i sin Hue, og den satte han forsigtigt paa Hovedet. Paa Vejen hjem mødte han mange, der var fra samme Landsby som han; de hilste venligt paa ham; men han tog ikke Huen af for en eneste. Til sidst mødte han den gamle Præst. Han stod forbavset stille og spurgte Mikkel, om hans Kasket var limet fast til Hovedet, og saa gik han hen og tog den af ham. Halloj! Saa fløj alle Spurvene. Efter den Historie fik Mikkel Øgenavnet Spurve-Mikkel.

35. Fangen og Fuglene.

En Mand var blevet taget til Fange i Krigen og havde siddet seks Aar i Fængsel. Endelig fik han sin Frihed og kom hjem til sit Fædreland. En Dag mødte han en Mand, der havde et Bur med nogle Fugle, han vilde sælge. Han gik straks hen og købte Buret og alle Fuglene, og til Fuglehandlerens store Forbavselse lukkede han Buret op og

lod alle Fuglene flyve. Saa vendte han sig til Fuglehandleren og sagde, at hvis han havde siddet mange Aar bag et Fængsels Gitter, saa vilde han forstaa, hvor stor en Glæde det var at give Fanger deres Frihed.

36. En kedelig Fejltagelse.

En Mand havde nogle Duer; men han havde den Sorg, at flere af Ungerne forsvandt. Saa listede han sig en Aften op i Dueslaget med en Bøsse paa Nakken for at skyde Tyven. Kort efter saa han en Ugle flyve ud med noget i Klørerne og troede da, at den havde været inde at stjæle en af hans Duer. Han skød og ramte ogsaa Uglen; den faldt død ned; men i det samme slap en Rotte, som den havde fanget, ud af dens Klør og smuttede bort. Se, det var den, der havde stjaalet Duerne.

37. Den kloge Hund.

I en Gaard var der to Hunde, en stor og en lille; men der var kun eet Hundehus, og i det boede de begge. De holdt mest af at ligge inderst i Huset, for der var lunest, og den store Hund puffedes altid den lille til Side og kom saaledes først ind og fik den bedste Plads. Engang fandt den lille paa Raad; den løb ud i Gaarden og gav sig til at gø af alle Kræfter; da vilde den store ud at se, hvad der var paa Færde, og straks løb den lille ind og lagde sig i den inderste Krog af Hundehuset. Den samme List brugte den siden hver Aften, og altid lod den store sig narre.

38. Den modige Kat.

En Kat legede med sine Killinger i Solskinnet foran en Stalddør. Da slog en stor Høg ned og tog en af Killingerne; men Moderen for rasende løs paa den, og der opstod en blodig Kamp imellem dem. Høgen huggede et Øje ud paa Katten og gav den mange slemme Slag og Rifter med sine Vinger og sine skarpe Klør. Da fik Katten dens ene Vinge bidt over; saa drejede den sig rask om, kom oven paa Høgen og bed dens Hoved af. Saa snart dens Fjende var død, løb den hen til den Killing, Høgen havde haft fat i, og slikkede Blodet af den uden at tænke paa sine egne Saar.

39. Faarenes Uld.

1. En Aften sad en Hyrde med sin lille Søn, der hed Hans, under et Træ; de spiste deres Aftensmad, medens Faarene græssede lidt fra dem. Da saa Drengen, at mange Totter af Faarenes Uld blev hængende i Tjørnehækken, naar Faarene gik forbi den, og han bad sin Fader hugge Hækken om for de stakkels Faars Skyld. Det lovede Faderen ham da at gøre.

2. Næste Dag, da de gik ud paa Marken, havde Faderen en Økse med, og Hans glædede sig til, at Hækken nu skulde hugges. Da viste Faderen ham, hvorledes den ene Fugl efter den anden fløj hen til Tjørnehækken og hentede en Tot Uld til sin Rede, for at den kunde blive rigtig lun og blød for Ungerne, og han spurgte Hans, om han saa syntes, at han skulde hugge Tjørnehækken. Men Hans bad ham lade være dermed og syntes ikke mere, det var saa slemt, at Faarene maatte af med

lidt af deres Uld, naar den kunde gøre saa mange Fuglereder lune og bløde.

40. Elefanten og dens Fører.

En ond Elefantfører plagede og drillede tidt sit Dyr. Til sidst blev den ellers taalmodige Elefant ked af det, og da Føreren en Dag begyndte at stikke den med en Jernpig, tog den ham med Snabelen om Livet og bar ham ud i en Sø. Nu blev Føreren for Alvor angst og troede, at han skulde drukne; men Elefanten nøjedes med at give ham et Par gode Dukkerter; derefter bar den ham op paa Land igen. Fra den Dag behandlede Føreren den altid godt.

41. Elefanten og det lille Barn.

En Elefant, som man havde mishandlet, for rasende omkring, og alle flygtede for den. En Kone, der handlede med Grønt og tidt havde givet Elefanten lidt, løb ogsaa, men glemte i Forskrækkelsen at tage sit lille Barn med. Da Elefanten kom tæt hen til det, troede alle, der saa det, at den nu vilde træde det ihjel eller kaste det langt bort; men den stod straks stille, satte Barnet forsigtigt op paa Taget af et lille Hus og blev med det samme ganske rolig.

42. Peter og Lise.

Der var en Dreng, der hed Peter, og en Hest, der hed Lise. De var gode Venner; hver Dag delte Peter sin Frokost med Lise, og saa fik han

en Ridetur paa dens Ryg, helt ned til den Dam, hvor Lise blev vandet. Nu hændte det en Dag, at Peter legede nede ved Dammen med en Træsko, som han havde lavet Sejl til og sat ud at sejle. Men lige som han vilde række ud efter den, plumpede han paa Hovedet i Vandet. Han gav sig til at skrige, og det hørte Lise inde i Stalden. Den slog sig løs, løb ned til Dammen, ja gik et Stykke ud i den, tog et kraftigt Tag i Peters Klæder og trak ham op paa Land. Lise fik en stor Skive Rugbrød til Tak, fordi den havde reddet sin lille Ven.

43. Den tapre Høne.

1. Der var en Mand, som havde en Høne med elleve smaa Kyllinger, og de løb omkring ude i Gaarden. Men Kyllingerne smuttede ogsaa gennem Stakittet ind i Haven. Der var der friske Bede, og deri havde Mandens lille Datter saaet Blomsterfrø; det pillede Kyllingerne op. Den lille Pige gik da ind til sin Fader og klagede over de smaa Tyve, og saa drev Faderen baade Hønen og Kyllingerne ind i Loen og satte dem op i en stor Kasse, som var tom.

2. Næste Morgen kom Faderen ud i Loen for at fodre Hønen og Kyllingerne; men da saa han, at Hønen var fløjet op af Kassen. Den laa midt paa Logulvet og var blodig og helt fortumlet. Saa gik han hen og kiggede ned i Kassen. De to af Kyllingerne var døde; og alle de andre sad og krøb sammen i et Hjørne. Men i et andet Hjørne laa der en stor død Rotte, som ogsaa var blodig og forhugget. Hønen og Rotten havde kæmpet om Kyllingerne; men Rotten havde tabt.

44. De smaa Slikmunde.

En Husmoder havde kogt Rødgrød, og da den var færdig, øste hun den op i et Fad, som hun satte paa Køkkenbordet. Derefter gik hun ud i Haven for at hente nogle Grøntsager. I det samme kom hendes tre Smaapiger ind i Køkkenet; de vilde straks undersøge, hvad der var i Fadet, og da de saa Grøden, mente de, at det var Syltetøj, og vilde smage paa det; men for at den ene ikke skulde skyde Skylden paa den anden, blev de enige om alle tre at stikke Fingrene i Fadet paa een Gang. Det gjorde de da ogsaa, men trak lige saa hurtig Fingrene til sig igen og gav sig til at brøle i vilden Sky; de havde nemlig brændt sig paa den varme Grød. Da Moderen hørte Skriget, løb hun ind i Køkkenet, og der stod de tre Slikmunde helt slukørede med Fingrene i Munden.

45. Fugleungen.

En Fuglefamilie havde sin Rede oppe under Taget. Da Ungerne begyndte at blive store, blev Reden for lille, og en Dag faldt en af dem ud. En lille Dreng, som gik og legede uden for Huset, fandt den og bar den ind i Stuen; af sin Moder fik han en lille Kurv og en Tot Bomuld, og saa redte han en dejlig varm Seng til den. Saa fik han ogsaa fat i nogle Gryn og madede den med dem, til den blev saa stor, at den kunde flyve og selv sørge for sin Føde. Næste Sommer byggede den sin Rede ved Drengens Hjem, og den kunde godt kende ham endnu; den fløj ofte hen og satte sig paa hans Skulder, og naar han kom hjem fra Skole, fløj den ham i Møde og sang for ham.

46. Spurven i Lommen.

Uden for en Gaard stod en Mand og arbejdede. Pludselig slog en Høg ned fra Luften og greb en lille Spurv, der hoppede om tæt ved ham. Manden havde Høgen slet ikke lagt Mærke til; men idet den vilde flyve bort med sit Bytte, gjorde han en rask Bevægelse med sin Arm, som om han vilde gribe den; da blev den saa forskrækket, at den slap Fuglen og fløj bort. Hvor Spurven blev af, saa Manden ikke; men da han stak Haanden i sin Lomme, fik han fat i den; i sin Angest havde den stakkels lille Fugl gemt sig der. Den var blevet lidt forpjusket, men havde ellers ingen Skade taget, og da Manden slap den, fløj den glad til sin Rede under Tagskægget.

47. En Kamp i et Menageri.

I et Menageri i London slap en Tiger ud af sit Bur og for efter den Mand, der plejede at passe Dyrene; han flygtede da ind imellem Forbenene paa en Elefant, der gik løs omkring. Da Tigeren ogsaa forfulgte ham derhen, slog Elefanten sin Snabel om den og kastede den med saadan en Kraft op imod Loftet, at den faldt bedøvet ned og blev baaret ind i sit Bur, uden at der skete nogen Skade.

48. Elefanten og Tigeren.

Nogle rejsende i Indien red paa en Elefant. En Tiger forfulgte dem og sprang op ad Elefanten for at trække dem ned. Det blev denne til sidst ked af, og da den just kom forbi et stort Træ,

trykkede den Tigreren op imod det, saa at den blev ganske flad og øjeblikkelig døde.

49. Løven og Pudelhunden.

Engang blev en lille Pudelhund kastet ind i Buret til en fangen Løve. Den peb ynkeligt; men Løven gjorde den ingen Fortræd, og de blev snart saa gode Venner, at de ikke kunde undvære hinanden. Naar de fik Føde, tillod Hunden ikke Løven at røre den, før den selv var mæt, og Løven fandt sig taalmodigt deri, om den saa var aldrig saa sulten. Den blev heller ikke vred, naar den blev forstyrret i sin Søvn af Hunden, der sprang omkring eller trak den i Ørerne. Da Pudelen døde, brølede Løven skrækkelig Nat og Dag og vilde ikke tillade, at Hunden blev taget bort. Da der var gaaet nogle Dage, blev den igen stille og lagde sit Hoved paa sin døde Kammerat. Kort efter døde den selv.

50. Hektor gaar Ærinder.

En gammel Herre havde en Hund, som hed Hektor, og det var en dygtig og en klog Hund. Om Morgen gik den til Bageren efter Brød. Saa havde den en Kurv i Munden, og i Kurven laa der en Seddel, hvorpaa der stod, hvad den skulde have; det læste Bageren, og saa gav han det til Hektor. En Morgen, da den gik hjem til sin Herre, kom der en anden Hund, som vilde have fat i Brødet; men i en Hast satte Hektor Kurven fra sig og for løs paa den og bed den rundt omkring paa Hovedet og i Halsen, saa den hylende løb bort. Hektor gik derpaa stolt hjem med sin Kurv.

51. Hunden og Pølsen.

Fru Madsens Hund hed Trofast. Den var meget klog og kunde ganske alene gaa i Byen og gøre Indkøb. Den fik en Kurv i Munden, og i Kurven laa en Seddel, hvorpaa der stod skrevet, hvad dens Frue skulde have, saa vidste Købmanden Besked. En Dag vilde Fru Madsen have Pølse til Middag, og Trofast havde faaet en dejlig tyk Medisterpølse i Kurven. Men nogle andre Hunde havde lugtet, hvad der var i Kurven, og gav sig til at nappe i den. Det endte med Slagsmaal. Trofast maatte sætte Kurven fra sig; men den væltede, og Pølsen trillede ud. Da Trofast saa det, snappede han den i en Fart og aad den; han syntes dog, at han var nærmere til den end de andre.

52. Den tørstige Krage.

En Krage fandt en Dag en stor Stenkrukke med Vand i; men dens Hoved var for stort og Krukkens Hals for smal til, at den kunde naa Vandet. Hvad skulde den nu hitte paa? Den prøvede at slaa Hul paa Krukken; men det lykkedes ikke. Vælte Krukken kunde jo ikke nytte, for saa vilde alt Vandet spildes. Saa fandt den endelig paa noget, der kunde hjælpe. Den samlede en Del Smaasten og lod dem een efter een plumpe ned i Krukken. Saa steg Vandet helt op til Randen, og den kunde drikke saa meget, den havde Lyst til.

53. Jørgen og Dragen.

Det var Efteraar, og det blæste, saa de visne Blade dansede hen ad Jorden. Da tog Jørgen sin

Drage og gik ud paa Marken og satte den op. Den gik rask til Vejrs, og han morede sig udmærket med den. Pludselig gav det et Ryk i Snoren, som han holdt fast i, den slap ud af Haanden paa ham, og Dragen for af Sted. Det var slet ikke morsomt for Jørgen. Da saa han til sin store Glæde, at Snoren, der hang ved Dragen, fik fat i en Telegraftraad, og nu for han af Sted over Stok og Sten for at faa fat i den. I Hastværket glemte han at se sig for og faldt i en Bæk. Saa maatte han sjokke hjem til sin Moder, vaad og kold; hun puttede ham i Seng, og der maatte han blive Resten af Dagen. Dragen fik han ikke.

54. Græskarret og Agernet.

En Vandringsmand laa i Skygge under et stort Egetræ. Han fik da Øje paa en Græskar-Ranke, der voksede tæt ved. Saa tænkte han ved sig selv, at det var en mærkelig Indretning af Vorherre, at saa svag en Plante skulde bære saa store Frugter, medens det store Egetræ kun havde ganske smaa Frugter. Dersom han havde skabt Egetræet, vilde han have givet det Frugter saa store som det prægtige Græskar. Næppe havde han tænkt Tanken ud, før et Agern faldt ned og traf ham paa Næsen, saa det gjorde ondt. Da tænkte han, at det var godt for ham, at Egetræets Frugt ikke var saa stor som et Græskar, saa var han maaske blevet slaaret ihjel.

55. Barnet i Livsfare.

Et lille Barn stod engang i Porten, da dets Fader kom kørende fra Marken med et stort Læs

Korn. Da han sad oppe paa Læsset, lagde han ikke Mærke til Barnet og blev derfor ved at køre. En af Hestene havde allerede stødt Barnet omkuld, saa det kom til at ligge nær ved Hjulet; men lige med eet blev Hestene staaende, og Manden kunde ikke faa dem af Stedet, skønt han brugte Pisken. Han stod derfor ned af Vognen for at se, hvad der var i Vejen. Til sin Skræk saa han nu sit Barn ligge lige foran det ene Hjul, men det var ikke kommet det mindste til Skade. Han tog det da paa sine Arme, bar det ind til sin Kone og sagde: Her er vort Barn, som Gud har givet os anden Gang.

56. En klog Spurv.

En Mand fangede en Dag en Graaspuurv, hvis ene Ben var brækket. Han tog den ind i sin Stue og forbandt Benet, og et Par Dage efter kunde Fuglen hoppe omkring, og det saa ud til, at Benet var kommet sig; Manden satte den da uden for Huset, og han saa, at den fløj bort med en Flok andre Spurve. Nogle Dage efter fandt han en Morgenstund en død Spurv uden for sin Dør; han tog den op og kendte den stakkels lille Fugl, som han havde hjulpet med Benet; dette var nu paa ny brækket, og den var derfor fløjet tilbage til hans Hus for igen at komme ind i den varme Stue og faa sit syge Ben forbundet. Af Sporene i Sneen kunde Manden se, hvordan den med Besvær havde slæbt sig hen til Døren; da den ikke kunde komme ind, var den frosset ihjel.

57. Grankoglen i Øjet.

Engang havde en Trolld faaet noget i Øjet. Det stak, og han vilde gnide det ud med Fingeren; men

den var for stor og grov til det Brug; saa tog han et Kornneg, og dermed fik han det ogsaa ud. Trolden saa nu, at det var en Grankogle, han havde haft i Øjet, og han klemte den mellem Fingrene, ganske forundret over, at saa lidt kunde gøre saa ondt.

58. Guldæggene.

Der var engang en Mand. Han havde en Høne, og den lagde hver Dag et Guldæg. Derved kom Manden paa den Tanke, at Hønen maatte have en Guldgrube i sin Mave. Han fik da Lyst til at faa fat paa alt Guldet paa een Gang; derfor huggede han Hovedet af Hønen og skar Maven op paa den. Men inde i den fandt han ikke andet, end hvad man finder i enhver Høne. Fra den Dag fik Manden ingen Guldæg, saa han fortrød mange Gange sin Dumhed.

59. Kællingen og Ulven.

I gamle Dage kom en Ulv ind i en jydsk Bondeby. Den gjorde stor Fortræd, og Bønderne vilde gerne have den dræbt; men de havde ingen Bøsser til at skyde den med. Til sidst gravede de en dyb Grav; den vilde de lokke Ulven ned i, og de satte derfor en levende Gaas derned og dækkede Graven til med Kviste. Men en gammel Kælling i Byen fik Lyst til den Gaas, og hun listede sig ved Nattetid ud for at tage den. Hun tog sig ikke i Agt og faldt ned i Graven. Kort efter kom Ulven, og den faldt ogsaa i. Da Folk næste Morgen kom derud, sad Ulven og Kællingen og gloede paa hinanden.

60. Den blinde Hund.

En blind Hund var kommet bort fra den Gaard, hvor den hørte hjemme. Den løb om fra Sted til Sted og blev sparket og stødt og jaget bort alle Vegne, hvor den kom hen; den led Sult og Kulde og blev mager og grim. En Dag, da den var meget sulten, kom den til et Hus, hvor Døren stod aaben. Den listede sig ind, snusede om i Køkkenet og fandt en Spand med Kartoffelskrællinger, som den gav sig til at rode i, da der maaske kunde findes en Skorpe eller noget andet spiseligt paa Bunden. Da kom Konen i Huset til; Hunden var vis paa, at nu vankede der Prygl, saa den skyndte sig at søge efter Døren for at slippe ud; men da den var blind, gik det ikke hurtigt nok, Konen kom først og lukkede Døren for den. Hun slog den dog ikke, men talte venligt til den, og da hun opdagede, at den var blind, beholdt hun Stakkelen hos sig og var god imod den. Siden den Tid fulgte den hende alle Vegne, og den gamle Kone havde ingen trofastere Ven end den stakkels blinde Hund.

61. Elefanten og Kobbersmeden.

I en By i Indien var der engang en tam Elefant, som gik frit omkring i Gaderne. Der blev netop bygget et prægtigt Slot, og den hjalp tidt de Folk, der arbejdede paa Bygningen, især bar den Vand til dem i en Kobberkedel. Den saa, at Arbejderne bar de Kedler, som gik itu, til Kobbersmeden, og en Dag gik den ogsaa hen til ham med sin Kedel, da den var blevet utæt. Kobbersmeden gjorde den i Stand, men gjorde det ikke godt, den løb endnu. Da gik Elefanten til Brønden,

fyldte Kedlen med Vand og gik saa hen og holdt den op over Hovedet paa Smeden, saa at han blev stænket over med Vand. Han saa da, at han ikke havde gjort sit Arbejde godt, og tættede Kedlen, hvorpaa Elefanten igen gav sig i Færd med sit Arbejde.

62. Godt regnet ud.

En Smedemester havde mange Svende paa sit Værksted. En af dem syntes, at den grønne Sæbe, han havde til at vadske sig med om Aftenen, slap for hurtigt op. Han forstod nok, at en eller anden af hans Kammerater brugte af Sæben, og for at opdage den skyldige fyldte han Sæbeæsken med Tjære og lagde et tyndt Lag grøn Sæbe ovenpaa. Listen lykkedes; næste Dag viste to af hans Kammerater sig med tjærede Hænder. Siden den Tid beholdt Smedesvenden sin Sæbe i Fred.

63. To Fanger.

I et Værelse var der to Fanger; den ene var en Dreng og den anden en Drossel. Drengen hed Johan; han havde Stuearrest, fordi han havde været ulydig; og Droslen sad i et Bur, fordi Johan nogle Dage før havde fanget den og sat den derind. Johan sad med Haanden under Kinden og hørte paa, at hans Kammerater morede sig ude i Haven, og Droslen sad stille paa sin Pind og sang ikke, som den plejede; den lyttede efter de andre Drossler, som sang uden for Huset. Johan saa paa den, og pludselig for han op, aabnede Buret og lod Fuglen flyve; han havde nu lært, hvor svært det er at være Fange. Droslen fløj glad sin Vej, og

lige saa glad løb Johan ud til sine Kammerater, da hans Moder senere kom og sagde, at nu var Stuearresten forbi.

64. Drengen og Bukken.

I en Landsby var der engang en Dreng, som hellere vilde spise og drikke, knække Nødder og gnaske Sukkergodt, end han vilde lære noget; derfor kaldte Folk ham Dovenlars. Det kunde han ikke lide; han tog derfor sin Læsebog og satte sig ud paa en Træstamme, der laa ved Gadekæret, og lod, som han læste; men Bogstaverne stod paa Hovedet; for han holdt Bogen omvendt. Det varede ikke længe, før han var faldet i Søvn og sad og nikkede med Hovedet. Da kom en Gedebuk hen ad Gaden; da den saa Drengen nikke, vilde den stanges med ham, løb til og stødte Panden mod Drengens, saa han faldt bagover. Drengen brølede og løb ind i Huset. Ikke et eneste Bogstav havde han faaet ind i Hovedet den Dag; men han havde faaet en stor Bule i Panden.

65. Aben som Barnepige.

Da Kong Kristian den Anden var et ganske lille Barn, var der paa Slottet en tam Abe, der var saa skikkelig, at den fik Lov til at gaa frit omkring. Engang kom den ind i den Stue, hvor den lille Prins laa og sov i Vuggen. Barnepigen var lige gaaet bort og havde glemt at lukke Døren efter sig, og nu fik Aben Lyst til at lege Barnepige. Den tog Drengen paa sine Arme og løb med ham op ad Trapperne, ja helt op paa Taget. Ingen havde set det; men da man fandt Vuggen tom,

blev der stor Forskrækkelse. Til sidst opdagede man Aben oppe paa Taget med Barnet i sine Arme, og alle troede nu, at det vilde ende med, at den kastede den lille Prins ned i Gaarden. Alt gik dog godt. Da Aben var blevet ked af sin Leg, gik den af sig selv ned og lagde Drengen tilbage i Vuggen.

66. Den hvide Hjort.

Tre Jægere havde hørt, at der skulde være en hvid Hjort i en Skov lidt uden for den By, de levede i; da tog de hver en stor Jagttaske, en Bøsse, Krudt og Kugler med sig og løb af Sted til Skoven, alt hvad de kunde, for at ingen skulde skyde Hjorten, før de kom. Da de kom ind i Skoven, var de saa trætte, at de lagde sig under et Grantræ for at hvile. Der faldt de alle tre i Søvn og drømte om Hjorten. Den ene drømte, at han saa den komme ganske tæt hen til det Sted, hvor de laa; den anden, at han skød den; den tredie, at han stod og blæste i sit Jagthorn af Glæde over, at de havde skudt den. Lidt efter vaagnede de; men de blev liggende i Græsset og fortalte hinanden, hvad de havde drømt. Da knagede det i Buskene, og den hvide Hjort sprang tæt forbi dem; men inden de fik fat i deres Bøsser, var den allerede langt borte, og de tre Jægere saa den aldrig mere.

67. Den tro Søsters Lys.

1. Ved Vesterhavet boede en gammel Pige ensomt i sin Hytte. Hendes Forældre var døde, og hendes Broder færdedes til Søs langt borte fra Hjemmet. Da han sidste Gang havde taget Afsked med hende,

havde hun lovet ham, at hun hver Nat skulde stille sin Lampe i Vinduet. Naar han kom hjem, skulde dens Lys sige ham, at hans Søster endnu levede og ventede paa ham. Hvad hun havde lovet, det holdt hun. Hver Aften kunde man se det klare Lys fra hendes Vindue.

2. Men der gik Maaneder, og der gik Aar, og endnu kom Broderen ikke. Hun blev gammel og graa; stadig sad hun og saa med længselsfulde Blikke ud over Søen, og hver Aften stillede hun Lampen hen i Vinduet og ventede. Endelig var det en Aften mørkt hos hende. Da sagde Naboerne til hverandre, at Broderen maatte være kommet, og de ilede ind i hendes Hus. Men da fandt de hende død og kold, lænet til Vinduet, som om hun endnu saa ud, og ved Siden af hende stod den slukte Lampe.

68. I Tordenvejr.

En Dreng var en Dag gaaet ind i Skoven med en lille Kurv for at plukke Jordbær. Hver Gang han saa et rødt Bær inde mellem de grønne Blade, blev han glad; han plukkede og plukkede. Men det var meget varmt den Dag, og han blev træt og søvrig. Saa satte han sig under et Træ for at hvile lidt, og inden han vidste af det, var han faldet i Søvn. Pludselig vaagnede han ved et vældigt Tordenskrald; Regnen styrtede ned, og der kom det ene Lyn efter det andet. Han blev saa forskrækket, at han ikke turde røre sig, men sad ganske stille og græd. Da kom han til at tænke paa, at han havde hørt i Skolen, at man ikke maatte gaa ind under et Træ i Tordenvejr; han sprang hurtigt op og skyndte sig bort. Da kom der et

stærkt Lyn, og Tordenen fulgte lige efter; forskrækket saa han sig om og saa da en vældig Gren styrte ned fra den Eg, han havde siddet under. Lynet var slaaet ned i Træet.

69. Den fattige Dreng med Fuglen.

En Dag, da en Præst kom gaaende hen ad Londons Gader, saa han en fattig Dreng sidde ved et Kældervindue, hvorved der var en Rist. Han holdt forsigtig et gammelt Forklæde over noget, der laa paa Risten. Præsten spurgte, hvad han havde under Forklædet, og da Drengen løftede det lidt, saa Præsten en lille Graaspurv. Drengen fortalte nu, at han havde taget Fuglen op ude paa Gaden, hvor den laa, forkommen af Kulde. Han haabede, at den varme Damp fra Køkkenet nedeunder og hans varme Aande skulde give Fuglen Kræfterne tilbage. Præsten satte sig ned hos Drengen og hjalp ham. Snart begyndte der at komme Liv i Fuglen; Drengen satte den da paa sin Haand, og den fløj glad op mod den blaa Himmel. Drengen sagde Farvel til Præsten og slentrede hen ad Gaden uden at bekymre sig om, at Blæsten for gennem hans hullede Trøje.

70. Den forsigtige Abe.

En Mand havde en lille Abe, som han hver Dag gav et Stykke Sukker i et Papirskræmmerhus. Det morede ham at se Aben forsigtigt lukke Kræmmerhuset op, tage Sukkeret ud, putte det i Munden og kaste Papiret bort. En Dag, da han ikke var hjemme, fandt Pigen paa at give Aben et Kræmmerhus, hvori hun havde gemt en levende Bi. Den

fløj ud og stak den stakkels Abe paa Næsen, og Pigen lo. I de første Dage derefter vilde Aben slet ikke tage noget Kræmmerhus; men en Dag fandt den paa at holde Kræmmerhuset op for Øret og ryste det, og da den mærkede, at der ikke var noget, som ^{var} summede inden i det, lukkede den op og spiste sit Sukker som sædvanlig.

71. Hunden med Aalene.

En Mand havde en Pudelhund, der ofte gik Ærinder i Byen. En Dag vilde Folkene have Løjer med den, og sendte den paa Torvet efter tre Pund levende Aal. Hunden løb af Sted, og en af Folkene fulgte efter den i nogen Afstand. Aalene blev lagt i Kurven, og Hunden travede hjemad med dem; men den var ikke gaaet ret langt, før den saa, at nogle af Aalene vilde smutte ud. Den satte derfor Kurven ned, gav dem et lille Rap med sin Pote og fik dem til at gaa ned igen. Derpaa tog den atter sin Kurv og gik videre. Men lidt efter var flere af Aalene ude af Kurven og nede paa Stenbroen. Den stakkels Hund begyndte at blive utaalmodig; den tog dem op i Munden, rystede dem dygtig og puttede dem igen i Kurven. Men det var næppe gjort, før nogle andre listede sig ud. Nu tabte Hunden Taalmodigheden. Den satte Kurven ned, tog Aalene een efter een mellem sine Tænder, bed dem ihjel og bar dem derpaa hjem. Men fra den Dag vilde den aldrig mere gaa paa Torvet.

72. En god Hyrde.

I en Præstegaard i Sverige var der en stor og stærk Faarehund; den vogtede og forsvarede Faa-

rene saa godt, at den havde faaet Navnet „Hyrden“. Den havde haft mange Kampe baade med Ulve og Ræve, og da den tillige havde et fromt Sind, var den elsket af alle i Præstegaarden.

En Aften sidst i September kom Faarene som sædvanlig hjem, men deres „Hyrde“ savnedes. Næste Morgen blev et Par af Folkene sendt ud i Skoven for at se, hvad der var blevet af Hunden. Endelig fik de Øje paa den, den laa ubevægelig paa en Græsplet. De troede først, den var død; men da de kom nærmere, løftede den Hovedet, og de saa nu, at den under sin varme og tykke Pels skjulte et lille nyfødt Lam, som den havde varmet og beskyttet i den kolde Nat. Da en af Folkene tog Lammet paa sin Arm og bar det hjem, fulgte Hunden ham glad og med oprejst Hale.

73. Bierne og Indbrudstyvene.

I et Hus i Brasilien boede et ungt Ægtepar. En Dag red Manden ind til den nærmeste By, medens hans Kone arbejdede i Marken. Da Konen nogle Timer efter kom hjem igen, opdagede hun, at et Vindue var blevet aabnet, og at to Mænd inde i Huset havde travlt med at undersøge Skabe og Skuffer. Paa Bordet laa der en Pistol og en lang Kniv. I sin Forskrækkelse greb Konen en Bikube, der stod i Gaarden, og kastede den gennem det aabne Vindue ind i Værelset og løb derefter bort for at kalde Folk til Hjælp. Da hun ledsaget af disse omtrent en Time senere vendte tilbage, fandt de begge Indbrudstyvene liggende ubevægelige paa Gulvet, og efter at de ved Røg havde drevet Bierne bort, saa de, at den ene Tyv

var dræbt af Bierne; den anden levede endnu, men havde faaet saa mange Stik, at han fik Lov til at slippe for at blive slåbt i Fængsel; han havde faaet tilstrækkelig Straf.

74. Slaven og Løven.

1. En Slave flygtede fra sin Herre. Da det blev Nat, krøb han ind i en Hule i Skoven; men i den Hule boede en Løve, og det varede ikke længe, før den kom ind til ham. Han blev meget forskrækket; men Dyret gjorde ham ikke noget, det rakte derimod sin ene Fod hen imod ham, som om det vilde bede om Hjælp. I Foden sad en stor Splint; den trak Slaven ud. Da blev Løven glad, strøg sig op ad ham og søgte at vise sin Taknemmelighed. Slaven blev længe hos den i Hulen, og den bragte ham hver Dag et Stykke Kød af sit Bytte.

2. Men en Dag kom der Folk i Skoven, som skulde fange nogle vilde Dyr til Kejseren. Slavens gode Ven blev ogsaa fanget. Saa maatte han igen vove sig ud af Hulen; men han blev snart grebet og dømt til at kastes for vilde Dyr. Mange Mennesker var samlede for at se paa dette; men hvor stor var ikke deres Forbavselse, da de saa, at et af de vilde Dyr, en Løve, gned sig venligt op ad Slaven og forsvarede ham mod de andre. Det var hans gamle Ven fra Hulen i Skoven. Han maatte nu forklare, hvordan dette gik til, og Kejseren blev saa fornøjet over denne mærkelige Begivenhed, at han skænkede baade ham og Løven Friheden.

75. Den dumme Tjener.

Før man fik Jernbaner, kørte man i Postvogn, naar man var paa Rejse. Nu var der engang en meget tyk Herre, der skulde rejse fra Roskilde til Korsør. Han vidste, hvor ubehageligt det var, naar man kun havde kneben Plads i Postvognen, og han lod derfor sin Tjener bestille to Pladser til ham i Stedet for een. Tjeneren bragte ham ganske rigtig to Billetter; men den ene var rigtignok til en Plads inde i Vognen, den anden til en Plads hos Kusken.

76. Hertugen og Fluerne.

En tysk Hertug opholdt sig en hed Sommerdag i en lille Landsby og spiste til Middag i Kroen. Saa kom der en Mængde Fluor og spiste med uden Indbydelse. Derover blev Hertugen meget vred og sagde til Værtinden, at hun skulde dække et andet Bord til Fluerne, saa at han kunde faa Madro. Værtinden sagde intet, men gjorde, som han havde befaleet hende. Lidt efter kom hun hen til Hertugen og sagde, at nu var Bordet dækket, om Hertugen saa allernaadigst vilde bede Fluerne sætte sig til Bords.

77. Manden uden Sorg og Savn.

En Konge var engang meget syg, og ingen Kur vilde hjælpe. Der blev da hentet en meget klog Læge, og han sagde, at skulde Kongen blive klog, saa maatte man finde en Mand, der var saa lykkelig, at han hverken kendte Sorg eller Savn. Denne Mands Skjorte skulde Kongen saa tage paa. Der blev nu sendt Bud ud i alle Egne af Verden, især blandt de rige; men spurgte man dem, viste det

sig, at de dog kendte Sorg og Savn alle sammen. Kun Svinehyrden, der sad paa Gærdet og fløjtede, sagde, at han var lykkelig og kendte ikke til Sorg; men da man bad om hans Skjorte, viste det sig, at han slet ingen ejede.

78. Bonden hos Brillehandleren.

En Bonde kom ind til Byen for at købe sig et Par Brillor. Brillehandleren lod ham prøve forskellige Par og gav ham en Bog at se i for at faa at vide, hvilket Par der passede ham. Men Bonden sagde hele Tiden, at han ikke kunde læse med dem, han fik paa, han maatte prøve et Par andre. Brillehandleren opdagede da, at Bonden holdt Bogen paa Hovedet, og spurgte ham, om han ikke forstod at læse. Det kan De da nok begribe at jeg ikke gør, sagde Bonden. Hvis jeg forstod at læse, behøvede jeg jo ingen Brillor.

79. Sundhed er bedre end Penge.

En ung Mand beklagede sig meget over, at han var saa fattig. Da en gammel blind Mand hørte det, spurgte han den unge, om han maatte hugge hans højre Haand af og give ham tusinde Kroner for den. Det vilde den unge naturligvis ikke gaa ind paa. Saa spurgte den gamle, om han da maatte tage hans Øjne og give ham ti Tusinde Kroner for dem. Men den unge Mand vilde heller ikke af med Øjnene. Den gamle spurgte ham da, om han nu kunde indse, at han ikke var saa fattig endda; naar han ikke vilde af med sin Haand eller sine Øjne, selv om han fik en stor Sum Penge derfor, saa maatte det vel være, fordi hans Sundhed var mere værd end mange Penge.

80. Skatten i Vinbjerget.

En gammel Bonde, som ejede et Vinbjerg, blev meget syg og følte Døden nærme sig. Han kaldte sine Sønner til sit Leje og sagde til dem, at den eneste Arv, han efterlod sig, vilde de finde i Vinbjerget. Saa snart den gamle var død, gav Sønerne sig til at grave og rode i Vinbjerget fra den ene Ende til den anden; men den Skat, som de mente maatte være der, kunde de ikke finde. Til sidst var de nær ved at tro, at deres Fader havde narret dem. — Men da Vinhøstens Tid kom, saa de, at deres Vinstokke gav dobbelt saa mange Druer som Naboens. Da forstod de, hvad deres Fader havde ment med den Arv, han efterlod dem; fordi de saa flittigt havde gravet og hakket i Jorden, var denne blevet saa frugtbar, at den bar den rige Høst.

81. Luthers Hustru.

Morten Luther var som oftest munter og glad. Dog kunde der ogsaa komme mørke Tider for ham, og det var da næsten, som han havde glemt, at han havde en kærlig Gud og Fader i Himmelen. Lykkeligvis havde han en from Hustru, som i Almindelighed forstod at trøste ham. Men engang var al Trøst forgæves. Han rejste da bort i nogle Dage, men kom lige saa bedrøvet tilbage. I Hjemmet fandt han sin Hustru i en mørk Sorgedragt og med bedrøvet Ansigt. Paa Luthers Spørgsmaal om Grunden hertil, svarede hun, at der vel var Grund til Sorg, siden Vorherre var død. Luther forstod sin kære Kone og indsaa, at han havde baaret sig ad, som om der ingen Gud var til.

82. Snarraadighed.

Ved en Fabrik blev der bygget en høj Skorsten. Da denne endelig en Dag var færdig, kom Arbejderne ned, een efter een, ved Hjælp af et Reb, der gik rundt om en Trisse i Toppen af Skorstenen. Men af en Fejltagelse trak den næstsidste Mand Rebet med sig, saa at den sidste Arbejder ikke kunde komme ned. Alle stirrede paa Rebet, der laa paa Jorden, og ingen vidste, hvad der var at gøre for at faa det op til den stakkels Arbejder igen. Da kom hans Kone til; hun raabte, saa højt hun kunde, at han skulde trævle sine Strømper op. Manden, der forstod hendes Mening, gjorde det, bandt et Stykke Mursten til Garnet og firede det ned. Først blev der bundet noget Sejlgarn til Uldgarnet, og Manden hejsede det op; derefter blev Rebet bundet til Sejlgarnet og hejset op. Snart efter stod Manden frelst paa Jorden.

83. Den graadige Hund.

Der var engang en Hund, som havde stjaalet et Stykke Kød fra en Slagter, og med Kødet i Munden løb den uden for Byen for at spise det der i Fred og Ro. Da den kom til en Aa, standsede den. Snart opdagede den, at der laa et smalt Bræt over Aaen. Forsigtigt gav den sig til at gaa over Brættet; men med eet saa den en Hund i Vandet; det var ganske tydeligt, man kunde ikke tage fejl, det var en Hund med et Stykke Kød i Munden. Hunden, som ikke plejede at spejle sig, troede, det var en anden Hund, som ogsaa havde et Stykke Kød i Munden. Den fik Lyst til ogsaa at faa fat i det, men idet den vilde snappe efter det, tabte den sit eget i Vandet, og nu var baade

Hunden og Kødet, som den havde slået i Vandet, forsvundet. Strømmen førte Kødet bort; men Hunden blev staaende en lang Tid paa Broen og stirrede ned i Vandet, og da det atter var klart, saa den igen sit eget Billede dernede, men denne Gang uden noget Kød i Munden. Endelig luskede den slukøret bort med Halen mellem Benene.

84. Det store Plejebarn.

1. En Jæger saa en Dag sildig paa Efteraaret en lille Vipstjert, som med ængstelig Iver søgte efter Føde. Han var forhavset over at se Fuglen saa sent paa Aaret, da den ellers ved Efteraarets Begyndelse drager til de varme Lande, og nu var Frosten allerede begyndt, saa den kunde umulig finde Insekter nok til at leve af. Hver Gang Fuglen havde fundet noget spiseligt, fløj den hen til et stort Egetræ. Et Stykke oppe paa Stammen stak Hovedet af en ung Gøg frem af et Hul; det var til den, Vipstjerten bragte den Føde, den fandt.

2. I den Rede, som Vipstjerten om Foraaret havde bygget sig i et Hul i Egetræet, havde en Gøg ladet sit Æg falde ned. Vipstjerten havde udruget det, og Gøgeungen var da vokset, saa den kun kunde faa Hovedet ud af Hullet, men ikke Kroppen. Der sad den nu fangen; men dens trofaste lille Plejemoder forlod den ikke, hun vedblev at bringe den Føde, skønt denne blev vanskeligere og vanskeligere at skaffe, og skønt hun godt vidste, at den Tid var kommet, da hun skulde begynde sin Rejse til de varme Lande.

Jægeren klatrede op og brækkede lidt Bark af Træet og gjorde derved Hullet saa stort, at Gøgen, der længe havde været flyvefærdig, kunde komme

ud. Saaledes befriede han Vipstjerten for dens besværlige Arbejde.

85. Den lærde Bondeknøs.

En Bondeknøs, der havde studeret inde i Hovedstaden, kom hjem til sin Faders Gaard. Der var stor Travlhed, for Høet skulde høstes. Faderen rakte ham derfor en Rive, for at han ogsaa kunde hjælpe med ved Arbejdet, men Sønnen vilde ikke tage den. Han sagde, at han var blevet alt for lærd til at gøre saa simpelt Arbejde, og at han slet ikke forstod at bruge saadant et Stykke Værktøj; han vidste ikke engang, hvad det kaldtes. Da han senere paa Dagen gik ude i Gaarden, faldt han over en Rive, og Skaftet slog ham i Ansigtet. Det hjalp paa Hukommelsen. Han gned sig i Panden og raabte: Hvad er det for et Fjols, som har lagt Riven der?

86. Moderens Billede.

1. Om Bord paa det amerikanske Admiralskib var alt rede til Kamp; enhver Mand stod paa sin Post og ventede kun den sidste Ordre. Da hændte det, at en lille Skibsdreng, som havde lagt sin Trøje fra sig paa Rælingen, saa, at den faldt i Vandet. Skønt han godt vidste, det var strengt forbudt at røre sig af Pletten, betænkte han sig ikke et Øjeblik, men sprang over Bord. Det lykkedes ham ogsaa hurtigt at fiske Trøjen op, og da han var kommet om Bord igen, tog han den paa og stillede sig paa sin Plads.

2. Men ulydig havde han jo været, og en saadan Opførsel straffes især i Krigstider overordentlig

strengt; derfor blev Synderen, efter at Slaget var endt, ført frem for Admirals Domstol, hvor han fik at vide, at han skulde sidde i Fængsel i længere Tid. Men sig mig, sagde Admiralen til sidst, hvor kunde det falde dig ind at springe i Vandet for en Trøjes Skyld? Drengen svarede ved at tage et Fotografi op af Trøjelommen og vise Admiralen det med de Ord: Det er min Moders Billede. Herover blev Admiralen rørt, og han fritog Drengen for hele Straffen.

87. Ørnen og Kragen.

En Ørn for ned fra Luften, greb et lille Lam i sine Kløer og fløj med det op i sin Rede paa Bjergets Top. Det saa en Krage, og den tænkte, at den kunde jo gøre noget lignende; det saa jo saa let ud. Den fløj saa hen paa et andet Lams Ryg, men dens Kløer vikled sig ind i Ulden; den baskede med Vingerne, men den havde ikke Kræfter til at flyve op med Lammet, og komme løs kunde den heller ikke. Da kom Faarehyrden. Han tog den med hjem, og da hans lille Dreng spurgte, hvad det var for en Fugl, sagde han: Hvis den selv kunde tale, vilde den sige, at den var en Ørn, men jeg mener alligevel, det kun er en Krage.

88. En Hævn.

Da en tysk Digter var paa Rejse i Italien, fik han engang et Brev fra en Ven i Tyskland. I Brevet stod kun: Jeg har det godt og saa Brevskriverens Underskrift; men Manden havde ikke sat Frimærker paa Brevet, saa Digteren maatte betale dobbelt Porto for det. Derfor besluttede han at

hævne sig. Han sendte en stor tung Kasse til sin Ven og lod denne betale Forsendelsen.

Da Kassen blev lukket op, viste det sig, at der kun laa en stor Sten i den og ved Stenen en Seddel, hvorpaa stod: Ved Efterretningen om dit Velbefindende faldt denne Sten mig fra Hjertet.

89. Fuglereden.

En Søndag Morgen kørte en Biskop hen ad Landevejen; han skulde til den nærmeste Kirke for at overhøre Børnene der fra Egnen og se, om de lærte noget i Skolen. Ved Siden af Vognen gik en Dreng og trak en Ko; Bispnen gav sig i Snak med ham og spurgte, om han kunde læse, og om han kunde noget Bibelhistorie og vidste noget om Abraham, Isak og Jakob; men til alt det sagde Drengen nej. Da sagde Bispnen: Ved du da slet ikke noget? Jo, sagde Drengen, jeg ved en Fuglerede! og han vilde nok vise Bispnen den, hvis denne vilde lade være at sige det til de andre Drengene. Det lovede Bispnen, og Drengen lettede op i en Busk paa Gærdet og viste ham Reden. Nogle Timer efter stod Bispnen i Kirken og talte om, at det var sørgeligt, at Børnene paa den Egn ingenting havde lært, og fortalte om Drengen, som ikke kunde læse og ikke vidste noget om Abraham, Isak og Jakob, og som havde svaret, da Bispnen spurgte, om han da ingenting vidste: Jo, jeg ved en Fuglerede! Da sprang Drengen op nede i Kirken og raabte: Vil du tie! Lovede du ikke, at du ikke vilde sige det til de andre Drengene!

90. En Røverhistorie.

Inde i en Skov mødte en rejsende en Røver, der satte ham en Pistol for Brystet og raabte:

Pengene eller Livet! Manden svarede: Jeg vil ikke forære dig mine Penge; men jeg vil købe din Pistol af dig for alle de Penge, jeg har hos mig. Dette gik Røveren ind paa. Saa snart den anden havde faaet Pistolen i Haanden, sigtede han paa Røveren og sagde: Giv mig mine Penge tilbage, ellers skyder jeg! Skyd væk! raabte Røveren. Pistolen er ikke ladt. Og saa løb han sin Vej med Mandens Penge.

91. Det andet Bud.

En ung Pige styrede Huset for sin Fader, der var Landmand. Hun havde den daarlige Vaue at sige „Herre Gud“ ved enhver Lejlighed. Hendes Fader havde ofte bedt hende lade være dermed, men hun svarede altid, at hun sagde det uden at tænke derover, og saa var det da ingen Synd.

En Dag blev der kaldt paa hende snart fra Køkkenet og snart fra Folkestuen, men baade det ene og det andet Sted svarede Folkene hende, naar hun kom ud til dem, at de havde raabt hendes Navn uden at tænke over det, de vilde hende ikke noget.

Ærgerlig gik hun ind til sin Fader og beklagede sig over, at hun blev narret saadan. Men Sofie dog! sagde Faderen alvorligt. Du vil have, at jeg skal skænde paa Folkene, fordi de raaber dit Navn, uden at de vil dig noget, og du tror ikke, at Vorherre bliver ked af, at du saa tit kalder paa ham, uden at du vil ham noget. Sofie blev ganske stille; hun forstod, at det var Faderen, som havde sat Narreriet i Gang, fordi han vilde kurere hende for hendes daarlige Vane.

92. Bjørnen som Legekammerat.

Til en Landsby kom engang en Mand med en stor Bjørn, som han havde lært at gaa paa Bagbenene og at danse.

Manden satte Bjørnen ind i et Skur i Gaarden og gik selv ind i Krostuen for at faa sig noget at spise. Bjørnen kedede sig i sit Skur; den fik til sidst Døren op og travede ind i Huset. Den gik op ad Trappen og kom ind i et Værelse, hvor tre smaa Drengene legede. Da de saa det store laadne Dyr, blev de først forskrækkede og forsøgte at gemme sig. Men Bjørnen fandt dem i Krogene, hvor de skjulte sig; den gjorde dem dog slet ingen Fortrød, den snuste bare til dem. Saa blev Børnene modigere. Den ældste Dreng tog sin Tromme og begyndte at slaa paa den. Det kunde Bjørnen være med til. Den rejste sig paa Bagbenene og gik i Takt til Trommen. De andre Børn tog deres Geværer og gav ogsaa Bjørnen et, og saa marcherede de alle fire rundt i Stuen. Da gik Døren op; det var Børnenes Moder, som kom. Hun blev ligbleg af Skræk, da hun saa Bjørnen sammen med Drengene, men de raabte fornøjet: Moder, vi leger bare Soldater!

93. Hyrdedrengen og Ulven.

Tæt uden for en Landsby i Norge vogtede en Hyrdedreng en Flok Faar. Han skulde passe nøje paa, for der var Ulve i den nærliggende Skov. En Dag gav han sig til at raabe, saa højt han kunde, at der var kommet en Ulv ind mellem Faarene. Mænd fra Landsbyen kom springende med Bøsser og store Køller for at dræbe Uhyret; men da de kom ud til Faarene, viste det sig, at Drengen havde

løjet og altsaa holdt Mændene for Nar. De skændte naturligvis dygtig paa ham; men nogle Dage efter gjorde han det samme igen. En Dag kom Ulven virkelig, og nu brølede Drengen i vilden Sky: En Ulv, en Ulv! Men Folk troede, han drev sine gamle Løjer. Derfor ænsede de ikke hans Skrig; og Ulven sønderrev næsten hele Faareflokken og til sidst Drengen selv.

94. Moppe og Mis.

En Hund og en Kat sad uden for deres Herres Dør. Bedst som de sad, fik de Øje paa et Kødben, som de begge vilde have, og de begyndte at strides om det. Til sidst blev der ligefrem Slagsmaal mellem dem. Men medens de saaledes sloges, kom en fattig Kone forbi. Hun tog Kødbenet og puttede det i sin Pose til en hel Del andre Ben, hun havde samlet. Da Moppe og Mis saa, at Konen gik bort med det rare Kødben, gik de skamfulde hver til sin Side. Men Bedstemoder, som havde set Striden og dens Udfald, sagde: Ja, saadan gaar det, naar man ikke kan forliges.

95. Hr. Jensen.

En Læge, der hed Jensen, havde en tam Ravn, som kunde snakke lidt. Den havde ofte hørt, at de syge, som kom til Lægen om Hjælp, sagde: Aa, jeg er saa daarlig, Hr. Jensen! En Dag fløj Fuglen langt bort ind i en Skov. Der kom en Jæger, der skød efter den og ramte dens ene Ving, saa Ravnen faldt blødende til Jorden. Jægeren, der hed Niels Jensen, nærmede sig den;

men han blev helt ængstelig til Mode, da Ravnen af alle Kræfter raabte: Aa, jeg er saa daarlig, Hr. Jensen!

96. Münchhausen og Vildsvinet.

[Den tyske Baron Münchhausen, som levede for godt hundrede Aar siden, er bekendt for sine mange vidunderlige Jagthistorier.]

Münchhausen var engang paa Jagt. Midt inde i en tæt Skov saa han et ungt Vildsvin og en gammel Vildso trave tæt bag efter hinanden. Han skød efter dem; men hans Kugle ramte ikke. Alligevel løb kun det unge Vildsvin bort, men den gamle So blev staaende saa stille, som om den var naglet fast til Pletten. Han undersøgte nu Sagen nærmere og fandt, at Soen var blind. Den holdt sin Unges Hale mellem Tænderne og blev paa den Maade ledet igennem Verden. Nu havde hans Kugle skudt Halen midt over, og da den gamle ikke længer blev trukket frem af sin Vejviser, blev den staaende stille og tyggede paa Halestumpen. Münchhausen greb nu fat i denne og førte saaledes uden mindste Modstand det gamle, hjælpeløse Dyr til sit Hjem.

97. Uglspil i Bikuben.

[For mange Aar siden skal der nede i Sachsen have levet en Mand, som fandt paa mange Gavyvestreger. Han hed Uglspejl, og i Byen Mölln viser man hans Gravsten med hans Billede og en Ugle og et Spejl. Han kaldtes ogsaa tidt Uglspil, og efter ham har alle Uglspil faaet Navn.]

1. Engang var Uglspil til Gilde. Da han drak tæt, blev han ud paa Aftenen søvnig og gik derfor ud af Huset for at finde sig et passende Sovested. I Haven stødte han paa en Del Bikuber; nogle af dem var tomme, og i en af disse krøb Uglspil ind, lagde sig til Hvile og sov snart sødelig. Ud paa Natten kom to Tyve for at stjæle en Bikube, og da de troede, den tungeste var den bedste, tog de den, Uglspil laa i. Da de var kommet lidt hen ad Vejen, vaagnede Uglspil, og han var snart klar over, hvordan det hele hang sammen.

2. Det var saa bælgmørkt, at Tyvene ikke kunde se ham; det benyttede han sig af, rakte Haanden ud og nappede den ene Tyv i Haaret. Av, napper du! raabte han. Du drømmer nok, lød Svaret, hvordan skulde jeg nappe dig, naar jeg ikke har Arme paa tre Alens Længde? Nu kneb Uglspil den Tyv, som sidst havde talt, i Øret. Det er jo dig, din Tyrk, der kniber mig, raabte denne. Og saaledes blev Uglspil ved med at nappe og knibe dem skiftevis, indtil de slap Kuben og røg i Haarene paa hinanden. De kom længere og længere bort fra Kuben, mens de sloges, og Uglspil, der havde moret sig udmærket ved at overvære Slagsmaalet, lagde sig atter til Rette i Kuben og sov roligt til den lyse Morgen.

98. Uglspil lærer et Æsel at læse.

1. Engang kom Uglspil til Byen Erfurt, hvor der var mange lærde Folk. Han havde i Forvejen sørget for, at der var blevet fortalt mange Historier om hans Kløgt og Lærdom, og det varede ikke længe, før Professorer og Studenter aftalte et Møde med ham. Da han kom, gjorde de ham forskellige

Spørgsmaal, som han alle klarede; til sidst spurgte de, om han kunde lære et Æsel at læse. Uglspil mente, at det kunde han nok, men han maatte have allermindst 20 Aar dertil, fordi Æselet var saa dumt et Dyr. Det havde de lærde ikke noget at sige til, og en Professor indgik et Væddemaal med ham paa 200 Daler.

2. Uglspil tænkte nemlig, at de var tre om Væddemaalet, og han skulde først være færdig med sit Kunststykke om 20 Aar; i den Tid døde nok enten Professoren eller han selv, eller ogsaa vilde han sørge for, at Æselet kreperede, der var Æsler nok endda i Verden. — Han anskaffede sig saa et Æsel, satte det paa Stald, tog en Bog, strøede Havre imellem Bladene og lagde den for sin langørede Lærling. Denne lærte snart at vende det ene Blad efter det andet for at faa Havren, og naar Bogen var tom, udstødte Dyret en Lyd, der lød som Y—A.

3. En Dag gik Uglspil til Professoren og fortalte, at nu kunde hans Lærling allerede flere Bogstaver. Det vilde Professoren og Studenterne gerne høre, og de fulgte med Uglspil til Stalden. Uglspil lagde en ny Bog frem, og Dyret, som havde sultet hele Dagen, begyndte ivrigt at blade i den; da det intet fandt, skrydede det paa sin gamle Maade: Y—A. Kan De høre, det begynder allerede at faa Lærdommen i Hovedet, sagde Uglspil til de lærde Folk. Kort efter døde Professoren, og Uglspil fik udbetalt de 200 Daler; men da han rejste fra Erfurt, tænkte han, at hvis han skulde gøre alle Æsler i Erfurt kloge, fik han mer end nok at bestille.

Fabler.

99. Fuglekongen.

Fuglene besluttede engang at vælge den til Konge, der kunde flyve højest. Som man kunde vente, svævede Ørnen snart højt over alle andre Fugle, men lige i det Øjeblik, den vilde til at dale, fløj en ganske lille Fugl op fra dens Ryg og et godt Stykke højere op i Luften. Derfor er det en lille bitte Fugl, som har det stolte Navn Fuglekonge.

100. Bien og Duen.

En Bi vilde drikke noget Vand af en Bæk; men den faldt i og var lige ved at drukne. Det saa en Skovdue, der netop sad og kurrede i et Træ tætved. Den nippede et Blad af; det faldt ned i Vandet foran Bien, som nu krøb op derpaa og var reddet. Den tørrede sine Vinger og fløj glad videre. Saa saa den en Jæger. Han vilde til at skyde Duen, men hurtigt fløj Bien hen og stak Jægeren paa Haanden, saa den kom til at ryste. Skuddet gik af, men ramte ikke Duen, der fornøjet kunde flyve hjem til sin Rede.

101. Katten og Musene.

Engang forsamlede Musene sig for at tale om, hvorledes de bedst kunde undgaa den slemme Kat. Til sidst blev de enige om at hænge en Bjælde om Kattens Hals; saa kunde de høre den, længe før den kom hen til dem, og i en Hast smutte ned i deres Huller. Det var en ypperlig Plan, og alle de smaa Mus hoppede og peb af Glæde. Det skulde nu bestemmes, hvem der skulde binde Bjælden om Kattens Hals; men ikke een af Musene havde Mod dertil, og derfor gaar Katten endnu den Dag i Dag frit omkring og æder saa mange Mus, som den kan faa fat paa.

102. Rotten i Loen.

Der var engang en Rotte, som boede under en Lo. I Logulvet var der en Aabning, og gennem den faldt der stadig noget Korn ned i dens Hul, saa den havde altid nok at æde. Da fik den Lyst til at prale og vise de andre Rotter i Bondegaarden, hvor godt den havde det; den gnavede derfor Hullet større, indbød sine Kammerater til Gilde og lovede dem, at de skulde faa nok af dejligt Korn at æde. En Del Rotter fulgte da med den; men da den kom til sit Hus med Gæsterne, kunde den ikke finde Indgangen; Bonden havde set det store Rottehul og stoppet det til.

103. Musen og Frøen.

En lille Mus vilde gerne over en Bæk; men da den ikke kunde svømme, bad den Frøen om Hjælp. Denne lod meget tjenstvillig og bad Musen binde

sig fast til dens Fod, saa skulde den i en Fart svømme over med den. Midt i Vandet dukkede Frøen under; det morede den at se Musen sprælle af Angest; men i det samme kom en stor Gedde, der slugte ikke alene Musen, men ogsaa Frøen. Den, der vil narre andre, kan let selv blive narret.

104. Løven og Musen.

En lille Mus løb og legede oven over en Løvehule; da gjorde den et Fejltrin og styrtede ned lige mellem det store Dyrs Poter. Løven tænkte, at saadant et lille Kræ kunde hverken gøre ondt eller godt, og den rørte den slet ikke, saa Musen frit kunde løbe sin Vej. Faa Dage efter blev Løven fanget i Jægerens Garn, og den kunde ikke slippe ud igen. Da kom Musen og gnavede Traadene i Garnet over, saa at Løven fik andre Tanker om „det lille Kræ“.

105. Kragen med de laante Fjer.

En Krage fandt nogle Paafuglefjer og stak dem ind imellem sine egne tarvelige graa og sorte Fjer. Saaledes pyntet gik den hen til Paafuglene og bildte sig ind, at den saa lige saa smuk ud som de. Men de stolte Fugle saa lige straks, hvorledes det forholdt sig; de plukkede alle de laante Fjer af Kragen, og i deres Vrede huggede de saa haardt, at den tillige mistede mange af sine egne Fjer.

106. Den opblæste Frø.

En Frø saa engang en Ko, som græssede paa en Mark. Frøen mente, at den nok kunde puste

sig op og blive lige saa stor som Koen. Da den havde pustet sig lidt op, spurgte den de andre Frøer, om den nu var saa stor som en Ko; men de sagde nej. Da pustede den igen; men det var lige nær. Den vilde alligevel ikke give sig; derfor blev den ved at puste, indtil den revnede.

107. Skaden og Skovduen.

Skovduen vilde engang lære at bygge Rede af Skaden; men saa snart den havde set Skaden lægge de første Pinde, mente den, at nu havde den lært den Kunst. Den bygger derfor endnu sin Rede saa slet, at dens Æg hvert Øjeblik falder ned og gaar i Stykker.

108. Vandhønen.

1. En Due havde bygget Rede i et højt Træ; men hvert Aar kom Ræven, saa snart Ungerne var begyndt at blive store, og sagde, at den vilde komme op i Træet og æde baade hende og dem, hvis hun ikke selv kastede Ungerne ned til den, og saa endte det altid med, at hun lod Ræven faa Ungerne. Engang, da der igen var smaa i Due-reden, kom Vandhønen, der boede i Sivene tætved, hvor der var en lille Sø, og talte med Duen, som var meget bedrøvet, da hun vidste, at Ræven vilde komme og forlange hendes Unger. Da Vandhønen hørte, hvad der var i Vejen, raadede den Duen til ikke at bryde sig om, hvad Mikkelt sagde, da han dog ikke kunde komme op til Reden i det høje Træ. Det Raad fulgte hun, og Mikkelt fik ingen Dueunger dengang.

2. Ræven var meget ærgerlig over, at Duen var blevet den for klog, og fik denne til at fortælle, hvem der havde givet den det gode Raad. Saa skyndte den sig hen til Vandhønen for at hævne sig paa denne, gav sig i Snak med den og spurgte, om det ikke var meget koldt at bo ved Vandet, naar det blæste; men Vandhønen sagde, at Vinden ikke gjorde den noget; for naar det blæste, stak den blot sit Hoved under Vingen, saa mærkede den slet ikke noget til Vinden. Mikkell sagde da, at han ikke kunde begribe, at den kunde bøje sin Hals, saa den kunde faa Hovedet saa langt tilbage; men Vandhønen tænkte, at det skulde den nok vise ham, at den kunde, og stak Hovedet under Vingen. Det Øjeblik havde Mikkell ventet paa; han snappede den stakkels Fugl og aad den paa Stedet.

109. Myggen og Edderkoppen.

En Myg stak engang en Løve saa slemt inde i dens Snude, at Løven, som ikke med sine store Poter kunde faa fat paa det lille Dyr, ynkeligt maatte bede Myggen holde op. Stolt over at have ydmyget Dyrenes Konge fløj Myggen ud og vilde fortælle hele Verden om sin Sejr. Men den saa sig ikke for og fløj lige ind i et Edderkoppespind og blev hængende fast i de klæbrige Traade. Hurtigt kom Edderkoppen til og fortærede Løvens Overvinder.

110. Myggen og Løven.

Løven spurgte engang de andre Dyr, om der var nogen iblandt dem, som vovede at kæmpe med

den; men alle saa med Rædsel paa Dyrenes Konge og fjernede sig skyndsomt. Kun en lille Myg modtog Løvens Udfordring; men det vældige Dyr vilde ikke forsvare sig mod en saa ubetydelig Fjende og od ganske rolig Myggen krybe ind i dens Næsebor. Der brugte den sin Brod saa godt, at Løven i Smerte og Raseri flængede sit Ansigt med sine skarpe Kløer og blev nødt til at erklære sig for overvunden.

111. Ræven og Solsorten.

En Solsort sad i en Hyldebusk og sang for sine Unger. Straks kom Mikkell Ræv og sagde, at han syntes, den sang saa dejligt, at han gerne vilde give den et Kys til Tak. Fuglen lagde Hovedet paa Siden, saa paa Mikkell og sagde, at den var bange for hans graadige Øjne; men hvis han vilde lukke dem, saa vilde den gerne kysse ham. Mikkell Ræv blev glad og lukkede Øjnene. Da plukkede Solsorten hurtigt et Blad af en Brændenælde og lagde det paa hans Næse, og saa fløj den op i Toppen af et Træ. Da Mikkell mærkede Bladet, troede han, det var Fuglen, og vilde sluge den; men derved fik han Bladet ned i Halsen, og det kildede og brændte, saa at han maatte nyse og hoste, som om han havde faaet Peber i Næsen. Da lo Solsorten oppe i Træet, fordi den havde været klogere end Mikkell.

112. Mikkell Ræv og Bonden.

Mikkell Ræv havde engang faaet at vide, at en Bonde skulde køre til Købstaden med nogle Fedesvarer. Dem kunde den lide at faa fat i. Derfor

gik den forud og lagde sig paa den Vej, hvor Bonden skulde køre, og lod, som om den var død. Da Bonden nu kom kørende og saa Ræven, stod han af Vognen for at tage den med sig. Dog vilde han først prøve, om den var rigtig død. Han gav den derfor et Par Rap af Pisken; men den lod som ingenting, saa smed Bonden den op bag i Vognen og kørte videre. Men nu kom der snart Liv i Gavtyven. Først aad den saa meget, den kunde. Dernæst smed den et Par Pølser og Faarelaar ned paa Vejen. Til sidst tog den en stor Skinke i Munden og sprang ned af Vognen med den. Den gemte sig nu bag et Hegn, indtil Bonden var kommet et Stykke hen, hvorpaa den fik hele Byttet bragt i Sikkerhed.

113. Ræven og Bukken.

En Dag, da det var meget varmt, var en Ræv sprunget ned i en Brønd for at drikke og kunde ikke komme op igen, fordi Brønden var for dyb. Lidt efter kom Mads Gedebuk og spurgte Ræven, hvad den bestilte nede i Brønden. Da sagde Mikkelt, at der var saa dejlig køligt dernede, og at Vandet smagte saa godt, og den lokkede Bukken til ogsaa at springe ned i Brønden. Men saa snart Mads var dernede, sprang Mikkelt op paa hans Ryg og naaede derfra op af Brønden. Han sprang nu lystig af Sted ind i Skoven og lovede snart at komme tilbage og hjælpe Bukken op. Mads ventede og ventede; men var hans Herre ikke kommet og havde hjulpet ham, saa var han nok blevet nødt til at blive i Brønden; for Mikkelt kom ikke tilbage.

114. Ulven og Hunden.

En sulten Ulv vovede sig engang hen til en Bondegaard; der mødte den Pasop, Bondens Hund. Ulven klagede over, at den ingen Føde kunde finde; da sagde Pasop, at den skulde gøre ligesom den og give sig i Tjeneste hos Bonden, saa vilde den hver Dag faa mange gode Levninger og tidt et fedt Stegeben. Det syntes den sultne Ulv kunde være rart, og den fulgtes med Hunden ad Gaarden til. Undervejs saa den, at Haarene paa Pasops Hals var noget slidte, og den spurgte, hvoraf det kom. Pasop maatte da tilstaa, at den til dagligt Brug havde en Lænke om Halsen. Da sagde Ulven, at den ikke vilde staa i Lænke, om den saa fik aldrig saa mange Stegeben og blev nok saa tyk og mæt. Nej, den led hellere Sult, naar den saa kunde løbe frit omkring i Mark og Skov. Dermed løb den sin Vej.

115. Sneppemor.

En Jæger gik en Morgenstund ud for at jage. Da kom en lille graa Sneppe hen til ham uden at bryde sig om den frygtelige Bøsse, han havde med, og bad ham bønligt, om han vilde spare hendes Unger paa Jagten. Han ynkedes over Fuglen og bad Sneppemor sige ham, hvordan han kunde kende hendes Unger fra andre, saa skulde han nok lade være at skyde dem. Da blev hun glad og sagde, at naar han blot vilde skaane de smukkeste, han saa, saa var det godt; for de smukkeste, det var hendes. Da Jægeren om Aftenen vendte hjem, kom Sneppemor ham i Møde; men hvor stor blev hendes Sorg, da hun saa, at han havde skudt alle hendes Unger. Jægeren for-

sikrede, at han virkelig havde ladet alle de smukkeste sidde i Fred og kun havde skudt de grimme. Da sagde Sneppeemor: Men ved du da ikke, at i en Moders Øjne er hendes egne Børn altid de kønneste.

116. Mikkell og den unge Hane.

En ung Hane fløj en Morgenstund op paa Plankeværket uden for en Gaard og galede af alle Livsens Kræfter, saa det kunde høres over hele Nabolaget. Paa samme Tid gik Mikkell Ræv just omkring for at faa sig en god Bid til Morgenmad. Da han hørte Hanen gale, skyndte han sig hen til Plankeværket, rejste sig paa Bagbenene og saa paa Hanen.

Da denne var færdig med at gale og vilde flyve ned, roste Mikkell den, fordi den var saa flink til at gale; men dens Fader havde dog været dygtigere; han kunde lukke sine Øjne og gale fem Gange i Træk, før han lukkede dem op igen. Den unge Hane vilde naturligvis ikke være ringere. Derfor lukkede den Øjnene tæt i og gav sig til at gale. Men da den havde galet tredie Gang, var dens Hoved i Gabet paa Ræven, som slæbte af Sted med den ad Skoven til.

117. Kalkunen.

Ude i Gaarden løb Kalkunungerne og legede, og saa kom de op at skændes og slaas. Det kunde Kalkunfar ikke lide. Han kom hen til dem og pludrede en hel Masse. Det var en alvorlig Tale, han holdt; han sagde, at det var meget upassende at buldre saaledes; de skulde være pænt artige

Børn, fredsommelige og venlige mod alle. I det samme kom Møllerens lille Christian gaaende. Han svingede med sin nye røde Hue; men saa kom Kalkunfar susende, spredte Vinger og Hale ud og gik buldrende og skændende løs paa den uskyldige lille Christian. Kalkunfar havde nok glemt sine egne gode Lærdomme.

118. Det utilfredse Grantræ.

1. Der stod et lille Grantræ midt i Skoven. Rundt omkring stod der store Træer, som havde smukke Blade. Egens Blade var tungede, og Bøgens var takkede, men det lille Grantræ havde kun grønne Naale. Derover blev det utilfreds; det vilde ogsaa have smukke Blade. Det bad Gud om Guldblade, og Gud hørte dets Bøn. Den næste Morgen, da det vaagnede, var Naalene forsvundet, og der sad Guldblade paa alle dets Grene. Nu var det lille Grantræ stolt og glad, nu var det smukkere end de andre Træer. Men lidt efter kom der en Mand med en stor Sæk paa Nakken. Grantræet skinnede ham i Øjnene; han rev alle Guldbladene af og stoppede dem i sin Sæk. Saa kastede han Sækken paa Nakken og gik hurtigt bort.

2. Da skammede Grantræet sig for de andre Træer, dets Grene var jo ganske nøgne. Men det ønskede ikke mere Guldblade. Det vilde hellere have Glasblade, og Gud hørte igen dets Bøn. Den næste Morgen, da det vaagnede, sad der Glasblade paa alle dets Grene. Nu var det lille Grantræ stolt og glad igen. Men lidt efter begyndte det at blæse. Glasbladene dinglede frem og tilbage ligesom smaa Klokker og stødte sammen. Men det kunde de ikke taale. De sprang itu og dryssede ned paa Jorden rundt om Grantræets Fod.

3. Da skammede Grantræet sig igen for de andre Træer, dets Grene var jo igen nøgne. Men det ønskede ikke mere Glasblade. Det vilde hellere have grønne Blade ligesom Egen og Bøgen, og Gud hørte igen dets Bøn. Den næste Morgen, da det vaagnede, sad der grønne Blade paa alle dets Grene. Nu var det lille Grantræ stolt og glad igen, nu var det lige saa smukt som de andre Træer. Men lidt efter kom der en Ged. Den var sulten og strakte Hals efter Bladene paa de store Træer; men den kunde ikke naa dem. Saa fik den Øje paa det lille Grantræ og blev glad. Den gnavede hurtigt alle Bladene af det og gik roligt videre. Da var Grantræet træt og helt ulykkeligt. Men Gud ynkedes over det lille uforstandige Træ og gav det Naalene tilbage igen. Saa var dets Utilfredshed forbi. Det bøjede sig glad og ydmygt for de andre Træer, og de foragtede det ikke.

Mytologiske, historiske og etnografiske Genfortællinger.

119. Thor paa Rejse.

1. Thor i Bondens Gaard.

Engang kørte Thor i sin Kærre med sine Bukke for og kom om Aftenen til en Bonde. Bukkene blev slagtet, og Kødet kogt, og Thor bød Bonden, hans Kone, hans Søn Thjalfe og hans Datter Røskva at spise med af Bukkekødet. Benene skulde de kaste i Bukkeskindene; men Thjalfe knækkede et Ben for at faa Marven. Thor blev der om Natten, og næste Morgen, da han stod op for at rejse videre, sprang ogsaa Bukkene op og var igen hele og sunde; dog haltede den ene, fordi Thjalfe havde knækket et Ben i dens Laar. Da Thor saa det, blev han rasende vred og knugede Hammeren i sin Haand, saa hans Knoer blev hvide. Bonden var lige ved at falde om af Skræk, og for at formilde Thor tilbød han ham alt, hvad han ejede. Da glemte denne sin Vrede og nøjedes med at tage

Thjalfe og Røskva med sig. De fulgte ham siden den Tid og tjente ham.

2. Det mærkelige Hus.

Thor med Thjalfe og Røskva og Guden Loke vandrede sammen en hel Dag, og da det blev Aften, søgte de efter et Sted, hvor de kunde ligge om Natten; da fandt de et tomt Hus. I den ene Ende var der en Dør, der var lige saa bred som hele Huset; den gik de ind af, og de lagde sig til Ro derinde i den største Stue. Men ved Midnat lød der en stærk Bragen, og Huset og Jorden uden om det rystede. Da stod Thor op og kaldte paa de andre; selv satte han sig i Døren med Hammeren i Haanden, men de andre blev indenfor og var meget bange. Om Morgenen gik Thor ud og saa da en vældig Jætte, der laa udenfor og snorkede; da forstod han, hvad det var, der havde braget og faaet Huset til at ryste. Jætten vaagnede og spurgte Thor, hvad han havde gjort ved hans Handske; i det samme fik han Øje paa den og tog den op; Thor saa da, at Huset, de havde sovet i, var Handsken og Stuen dens Tommelfinger.

3. Thor og Jætten.

Jætten fulgte nu med Thor og hans Ledsagere og bar deres Madpose. Om Aftenen, da Jætten sov, og Thor vilde løse op for Posen, kunde han ikke faa en eneste Knude op. Han kunde da nok forstaa, at det var Jættens Trolddomskunster, der var Skyld deri, og han gik derfor hen til ham og slog ham i Hovedet med Hammeren; Jætten vaagnede da og spurgte, om der faldt et Blad ned paa

hans Hoved. Ved Midnat sov han igen fast; da slog Thor ham i Panden; han vaagnede, men sagde bare, at der vist var faldet et Agern ned paa ham. Thor lod da som ingenting, men ventede paa Lejlighed til at give Jætten endnu et Slag. Om Morgenen gik han derfor hen til Kæmpen, svang Hammeren af alle Kræfter og gav ham et Slag i Tindingen, saa Hammeren sank i til Skaftet; men han havde dog ingen Skade taget og spurgte blot, om der var faldet en Kvist ned paa ham. Uden at Thor vidste det, havde Jætten skudt hele Bjerget imellem, saa at Hammeren slet ikke havde ramt ham. Men siden den Tid var der tre dybe Dale i Bjerget der, hvor Thors Hammer havde ramt.

4. I Udgaards-Lokes Borg.

Thor og de, der fulgte ham, naaede til sidst Jættekongen Udgaards-Lokes Borg. Jætten foreslog, at Thor, Loke og Thjalfe paa forskellig Maade skulde prøve Kræfter med hans Mænd. Loke mente, at ingen kunde spise saa hurtigt som han. Da kaldte Jættekongen en Mand frem, og et Trug med Kød blev baaret ind og sat paa Gulvet imellem ham og Loke. De spiste nu begge af alle Kræfter. Loke spiste hurtigt alt Kødet af Benene; men den anden havde i samme Tid foruden Kødet ogsaa spist Benene og Truget; for denne Mand, som Loke troede var en almindelig Jætte, var Ilden, og den fortærer alt. Thjalfe skulde løbe om Kap med en af Mændene; han for af Sted som en Pil; men hvor godt han end brugte sine Ben, kom den anden dog til Maalet længe før han, og det var ikke saa sært; for Thjalfes Modstander var Tanken, og den flyver hurtigere end alt andet.

5. Thors Styrkeprøver.

Thor skulde nu vise, om han kunde drikke lige saa stærkt som Udgaards-Lokes Mænd. De bragte ham et Horn og sagde, at ingen Mand der i Borgen var saa daarlig, at han ikke kunde tømme det i eet eller to eller i ethvert Tilfælde i tre Drag. Thor drak vældigt, men kunde dog ikke tømme Hornet, skønt han drak tre Gange. Da spottede Udgaards-Loke ham og sagde, at hans Mænd var for gode til at kæmpe med ham; men han kunde hellere prøve at brydes med en gammel Kælling, som var der i Borgen. Thor brødes da længe med den gamle Kvinde, men sank til sidst ned paa det ene Knæ og maatte opgive Kampen. Næste Dag forlod Thor Borgen, og han syntes, det var en Skam for ham, som det var gaaet ham der. Til sidst fik han dog at vide, at han ikke havde Grund til at skamme sig. Spidsen af det Horn, han havde drukkert af, havde staaet i Havet, og saa vældige Drag havde Thor taget, at han ikke havde været langt fra at tømme Havet. Den gamle Kvinde, han maatte brydes med, var Alderdommen, og saa stærk er ingen, at ikke Alderen kan faa Bugt med ham.

120. Rolf Krake.

1. Rolf var Konge og boede i Lejre ved Issefjorden. Han holdt mest af at være mild mod alle Mennesker, og paa den anden Side var han saa tapper, at han aldrig veg for nogen Fjende, men holdt sit Løfte hverken at sky Ild eller Jern. Mod sine Mænd var han trofast og gavmild;

derfor vilde ogsaa de bedste Kæmper i Norden gerne tjene Kong Rolf. De tapreste af hans Mænd var de tolv Bersærker; man kender Navnene paa tre af dem: Nordmanden Bødvar Bjarke, Sjællænderen Hjalte og Svenskeren Viggo. Det var den sidste, som kom til at give Kong Rolf Tilnavn.

2. Viggo kom som en ung fattig Svend til Kong Rolfs Borg; han gik lige ind i Salen, helt op til Kongen og gav sig til at stirre paa ham. Da Kongen spurgte ham, hvorfor han gjorde det, svarede han: Hjemme i Sverige hørte jeg altid fortælle, at Kong Rolf var den største Mand i hele Norden; ham vilde jeg gerne se, og derfor drog jeg hertil; men nu ser jeg kun en lille Krake sidde i Højsædet, og ham kalder de Kong Rolf. Rolf sagde helt mildt: Naar man giver Navn til en, plejer der at følge en Gave med; du har nu givet mig Navn, men du har vist ingen Gave at give, saa vil jeg skænke dig en, og han tog en Guldring af sin Arm og gav Viggo den. Da blev Viggo saa glad over Kong Rolfs Venlighed og Gavmildhed, at han lovede at tjene ham hele sit Liv; men blev Rolf dræbt før Viggo, vilde han hævne sin Konges Død. Fra den Dag kaldtes Kongen Rolf Krake. Krake betyder en Træstamme, hvis Grene er hugget af, og Viggo syntes, at Kongen lignede saadan en, fordi han var saa tynd.

3. En Dag holdt Rolf Krake Gilde med sine Mænd. Han saa sig glad om i Salen og udbød, at vist ingen anden Konge havde saa mange gode Kæmper. Dertil svarede Bødvar, at det var maaske nok sandt, men saa burde Kong Rolf heller ikke

lade være med at kræve sin Fædrearv af Kong Adils i Sverige. Rolf var vel stærk nok til at tage det med Magt, som tilkom ham, naar Adils ikke godvillig vilde afstaa det. Det gav Rolf Bød-var Ret i; for den gerrige, lumske Adils havde ved List faaet dræbt Rolfs Fader, taget hans Moder til Hustru og beholdt det Gods, Rolf skulde have efter sin Fader. Saa drog Rolf Krake til Sverige, fulgt af sine tolv Bersærker. De naaede Upsala, hvor Kong Adils levede. Han tog venligt mod dem, men han tænkte kun paa at gøre dem Fortræd.

4. Da de Danske var kommet til at sidde i Hallen, sagde Kong Adils, at der skulde tændes et stort Baal til Ære for Kong Rolf. Brændet blusede snart op, og det begyndte at blive dygtig hedt for de Danske, som sad saadan, at Baalet spærrede Udgangen for dem. Men Adils bød stadig sine Mænd at kaste mere Brænde paa Ilden; han kendte Rolfs Løfte ikke at sky Ild og haabede derfor at kunne faa ham indebrændt. Da kastede Rolf Krake sit Skjold paa Ilden og sprang gennem Luerne frem mod Adils, idet han raabte: Han ikke Ild skyr, som over den flyr. Bersærkerne fulgte ham, men Adils slap ud af Hallen gennem en hul Pille. Uden for Hallen stod en stor Skare bevæbnede Svenskere, men ingen af dem kunde staa sig mod Rolf og hans Bersærker; enten blev Svenskerne dræbt, eller ogsaa flygtede de; Adils var ingen Steder at se. Da Kampen var forbi, gik Rolf og hans Mænd tilbage til Hallen for at hvile sig.

5. Rolfs Moder, Dronning Yrsa, bragte ham alle de Kostbarheder, som havde tilhørt Rolfs Fader,

og desuden nogle af Adils egne. Hun raadede derpaa Rolf til at drage bort, for Adils var ved at samle en stor Hær, saa han kunde faa Rolf dræbt. Kong Rolf skiltes i Kærlighed fra sin Moder og red af Sted med sine Mænd. Da de var kommet ud paa den store Slette, som ligger Syd for Upsala langs Fyrisaalen, saa de en stor Guldring glimre paa Vejen foran dem. Rolf forstod straks, at den var lagt der, for at de skulde sinke sig med at tage den op. Han bød derfor sine Mænd at lade den ligge; han lukkede derimod selv op for den Sæk, Yrsa havde bragt ham, og strøede en Mængde Guldringe og andre Kostbarheder til begge Sider af Vejen, saa hele Sletten ordentlig lyste af det røde Guld i Morgensolen.

6. I det samme hørte de Danske Svenskernes Lur, og de saa en stor Hær, som forfulgte dem. Der var saa mange svenske Ryttere, at Jorden dundrede under Hestenes Hovslag. Men da Svenskerne saa det røde Guld ligge paa Vejen, kunde de ikke modstaa Lysten til at faa det; de sprang af Hesten og begyndte at samle op, saa Rolf og hans Mænd kom et godt Stykke foran dem. Da kom Kong Adils til; han skammede sine Mænd ud, at de lod Rolf Krake slippe bort, saa de skyndte sig til Hest igen og satte efter de Danske. Adils red i Spidsen. Svenskerne naaede ogsaa godt ind paa de Danske; men da Rolf Krake vendte sig og saa Adils lige bag efter sig, kastede han en af Adils egne Ringe paa Vejen, og det var endda den allerkostbareste, Svenskerkongen ejede, den hed Sveagris. Den kunde Adils ikke modstaa; han bøjede sig til Siden for at tage Sveagris op med sit Spydskaft. I det samme huggede Rolf Krake

til ham, saa han faldt af Hesten. Rolf tog saa Sveagris op, red af Sted med sine Mænd og naaede lykkeligt hjem.

121. Vermund og Uffe.

1. Vermund havde kun een Søn, Uffe; han var stor og kraftig nok, ingen af Kongens Mænd kunde maale sig med ham i Styrke, men han var saa tavs og sær, at ingen havde hørt ham sige et Ord, da han var 30 Aar; alle troede derfor om Uffe, at han var meget dum. Vermund var inderlig bedrøvet over sin Søn. Han selv havde styret saa klogt, at Folk havde givet ham Navnet den Vise; nu var han gammel og helt blind, og han længtes efter, at hans Søn skulde tage Styret og kæmpe mod Danmarks Fjender, men det saa ikke ud til, at Uffe nogen Sinde vilde vaagne op til at blive en tapper Kæmpe.

2. En Dag kom der nogle tyske Kæmper til Jellinge. De kom fra Saksland; deres Konge havde sendt dem med det Bud til Kong Vermund, at han, som var gammel og blind, gjorde bedst i at afstaa sit Rige til Sakslands Konge; hvis han ikke vilde det, kunde den danske Kongesøn kæmpe med deres Kongesøn, og den, som sejrede, skulde have Danmarks Rige; vilde Kong Vermund heller ikke gaa ind paa det, kom den tyske Hær til Danmark og erobrede Landet. Kong Vermund svarede, at han var nok gammel og ejede ikke den Kraft, han tidligere havde haft, men ingen skulde dog true ham til at afstaa Riget; han vilde selv gaa i Tvekamp mod den tyske Kongesøn. Da begyndte

de tyske Kæmper at spotte ham, den gamle svage Mand, som vilde gaa i Kamp, og de sagde, at deres Kongesøn vilde ikke slaas med en blind Olding.

3. Men nu stod Uffe op. Han meldte sig som Kæmper, og han tilføjede, at den tyske Kongesøn gerne maatte tage en af sine bedste Kæmper med sig til Tvekampen; han, Uffe, vilde forsvare Danmark og ene kæmpe mod to. Kong Vermund vilde ikke tro, at det virkelig var Uffe, som havde talt og det saa djærvt. Han blev først overbevist, da han havde følt paa Uffes Ansigt og Lemmer. Saa spurgte han ham, hvorfor han dog havde tiet i saa mange Aar. Dertil svarede Uffe, at han først den Dag havde haft Trang til at tale, da de fremmede Mænds Spot havde bragt alle de Danske til at tie. Vermund spurgte ham dernæst, hvorfor han ene vilde kæmpe mod to. Da mindede Uffe sin Fader om, at to danske Kæmper engang havde fældet den svenske Konge, som var ene i Kampen; det var en Skam for alle Danske, og den Skam vilde Uffe tage bort fra Danskernes Navn.

4. Nu skulde Uffe rustes til Tvekampen. Det kneb med at faa en Brynje, som var stor og stærk nok til ham; han sprængte alle dem, han fik paa. Til sidst prøvede han Kong Vermunds herlige Brynje; den var bedre end de andre, men dog for snæver, saa den maatte skæres itu i den ene Side og bindes sammen igen; men der kunde Uffe nok holde Skjoldet for, mente Kong Vermund. Derefter skulde Uffe have et Sværd. Det var lige saa vanskeligt som med Brynjen. Hvert Sværd, han fik i Haanden, gik itu, naar han svingede det. Kong

Vermund havde haft et udmærket Sværd Skrep; men det havde han for længe siden gravet ned i Jorden, da han syntes, han selv var for gammel til at svinge det, og da han troede, at Uffe aldrig vilde faa Brug for det. Det blev nu hentet frem; det saa kun skrøbeligt ud, og Uffe greb det allerede for at svinge det og se, om det kunde holde; men Vermund bad ham lade være at prøve det; han fik aldrig saa godt et Sværd igen, hvis det ogsaa brast for ham.

5. Den fastsatte Dag for Kampen kom. Denne skulde staa paa en lille Ø i Eiderfloden. Derhen drog altsaa baade Danske og Tyske og lejrede sig paa begge Bredder; den gamle Kong Vermund sad der ogsaa; han befalede, at hans Kongestol skulde flyttes helt ned til Vandet, for hvis Uffe faldt, vilde han heller ikke leve, saa vilde han styrte sig ud i Bølgerne. Ovre paa den lille Ø mødtes Uffe med sine to Modstandere, den tyske Kongesøn og hans Kæmpe. Uffe stoledes ikke rigtig paa Skrep og nøjedes derfor i Begyndelsen med at holde Skjoldet frem mod sine Modstanderes Hug. Den gamle Konge sad og lyttede, om han dog ikke skulde høre sit kære Sværd synge i Luften, naar Uffe svang det. Da han ikke kunde høre det, troede han, Uffe var bange, og flyttede sin Stol endnu nærmere ud til Vandet. Da klang pludselig Skrep; den tyske Kæmpe var sprunget frem mod Uffe, han svang Skrep, og Kæmpen laa kløvet paa Jorden. Vermund fik nyt Haab og flyttede lidt bort fra Vandet. Uffe æggede nu den tyske Kongesøn til at hævne sin Ledsagers Død; Tyskeren gik ogsaa løs paa Uffe; anden Gang hørte Vermund Skrep klinge, og Uffes anden Modstander laa død

paa Jorden. Vermund og alle de Danske jublede, men Tyskerne maatte fra den Tid betale Skat til Danmark.

122. Gorm den Gamle og Dronning Tyre.

1. Gorm den Gamle havde to Sønner, Knud og Harald. Han holdt mest af Knud, og engang svor han, at den, der meldte ham Knuds Død, skulde dræbes. Da skete det, at Knud drog ud paa Vikingetog og faldt i Kampen, og ingen turde nu melde Kongen, at Sønnen var død. Men Gorms Hustru, Dronning Tyre, var saa klog, at hun uden at sige et Ord om Knuds Død fik Kongen til at forstaa, at han havde mistet sin kæreste Søn.

2. Dronning Tyre tog Kongekaaben af Gorm og gav ham en gammel Kappe paa; hun lod Væggene i Kongehallen beklæde med sort, som det var Skik og Brug, naar en af Kongens nærmeste Slægt var død, og hun befalede, at der skulde være Stilhed i Kongens Gaard, og alle skulde gaa tavse om. Da udbød Gorm: Ikke sandt, min Søn Knud er død, og hele Danmark sørger? Det siger du, svarede Tyre, og ikke jeg. Saaledes hindrede Dronningen, at Kongen i sin Vrede dræbte et Menneske. Men Gorm døde Dagen efter af Sorg.

123. Palnatokes Mesterskud.

1. Palnatoke roste sig engang af, at han var den dygtigste Mand i Landet til at skyde med

Bue. Da kaldte Harald Blaataand paa hans lille Søn, lod ham knæle ned, lagde et Æble paa hans Hoved og befalede saa Palnatoke at skyde efter det. Ramte han Æblet uden at gøre Drengen Skade, saa skulde han have Lov til at kalde sig den bedste Skytte i Landet; men lykkedes dette ikke, skulde han kaldes en Praler og en Løgner.

2. Palnatoke vilde ikke gælde for en Praler og Løgner; han stillede sig da op og lagde en Pil paa Buen; men inden han skød, tog han endnu en Pil frem af sit Kogger. Saa sigtede han og skød, og saa sikkert var hans Skud, at Pilen gik gennem Æblet; men Drengen sprang op, og man saa, at han var ganske uskadt. Da raabte de, der stod omkring, at Palnatoke var den bedste Skytte i Landet. Men Kongen spurgte, hvorfor han havde taget to Pile ud af Koggeret. Havde den første Pil dræbt min Søn, svarede Palnatoke, skulde den anden have dræbt Kong Harald.

124. Palnatokes Skiløb.

Palnatoke og Harald Blaataand var Uvenner, og Kongen ønskede ham Døden. En Dag roste Harald Blaataand sig af, at han var dygtig til at løbe paa Ski; men Palnatoke mente dog, at han kunde gøre det endnu bedre; det kunde Kongen ikke lide, og han befalede ham derfor at løbe paa Ski ned ad Kullen, som er et stejlt Bjerg, der gaar lige ned til Havet. Det gik ikke an at sige nej til Kongens Befaling; Palnatoke bandt derfor Skierne paa og for i susende Fart ned ad Bjerget. Heldigvis for ham

gik begge Skierne i Stykker, da han var kommet et Stykke ned; hvis det ikke var sket, var han løbet lige ud i Havet, hvor han saa var druknet, hvis han da ikke havde slaaet sig ihjel mod Klipperne. Kongen blev meget glad, da han kort efter fik Bud om, at Stumperne af Palnatokes Skier var fundet i Havet; for han var nu vis paa, at hans Fjende var død; men hans Glæde varede ikke længe, snart hørte han, at Palnatoke var kommet lykkelig ned af Bjerget, hvor han var sluppet om Bord i et Skib, der havde bragt ham bort.

125. Knud den Store ved Havet.

Engang traadte en Skjald frem for Knud den Store og bad om Lov til at synge for ham. Han vilde smigre ham og sang derfor om, hvor stor og mægtig Kongen var; ja, han sagde endogsaa i sin Sang, at Knud var lige saa mægtig som Gud i Himlen, og at ingen turde vove at være ulydig mod ham. Da rejste Kongen sig, tog Krone paa Hovedet og Scepter i Haanden og gik med hele sit Følge ned til Stranden. Det begyndte netop at blive Højvande, saa at Vandet lidt efter lidt steg højere op paa Strandbredden. Kongen lod sin Trone opstille tæt ved Vandet og satte sig paa den i al sin Pragt. Derpaa raabte han til Bølgerne, at de ikke maatte stige saa højt, at de rørte ved hans Fødder. Men Vandet blev ved at stige, og da en Bølge til sidst skyllede hen over Kongens Fødder, vendte han sig til Skjalden og spurgte, om han nu kunde se, at der var en, der var mægtigere end han, og som han trods al sin Kongemagt ikke kunde befale over.

126. Tymme Banner.

I et Slag mellem Knud den Store og Engländerne mistede de Danske deres Banner, og da de nu ikke længer havde Fanen at følge, kom de i Uorden og begyndte at flygte. Da fandt en sjællandsk Bondekarl, som hed Tymme, paa Raad; han stak en udsprungne Bøgegren paa sit Spyd, løftede den i Vejret som et Banner og raabte til dem, der vilde flygte, at de skulde følge ham. En Del modige Mænd samlede sig da om ham og kæmpede under Bøgegrenen, til Sejren var vundet. Da Slaget var endt, roste Kongen Tymme og sagde, at han fra nu af altid skulde bære Fanen, naar Kongen og hans Hær drog i Kamp, og han gav ham Navnet Tymme Banner.

127. Kong Svend og Biskop Vilhelm.

Paa den Tid, da Svend Estridsøn herskede i Danmark, hændte det en Nytaarsaften ved et Gæstebud i Kongens Gaard, at nogle Hofmænd spottede Kongen, fordi han havde Uheld med sig i Krigen. Da Kongen hørte det, lod han dem næste Morgen dræbe i Kirken, hvor de var flygtet ind. Siden, da Kongen traadte ind i Kirken, hvor der skulde være Gudstjeneste, kom Biskop Vilhelm ham i Møde, standsede ham med sin Stav og sagde, at en Morder, der havde ladet sine Fjender dræbe i Guds eget Hus, maatte ikke komme ind i Kirken. Kongens Mænd drog deres Sværd for at tvinge Bispen til at lade Kongen komme ind; men Svend bød, at de ikke maatte gøre ham noget, gik hjem, tog sin kongelige Dragt af og tog grove Klæder paa og gik saa paa bare Fødder tilbage til Kirken og faldt paa Knæ ved Indgangen. Da

førte Bispen ham ind i Kirken, hvor Kongen bekendte sin Synd for alle dem, som var forsamlede der.

128. Snildhed.

Kong Niels tabte et Slag mod Venderne, og i det Slag blev Kongens Brodersøn, Hertug Knud, saaret og maatte flygte til Fods. Nogle faa Folk fulgte med og støttede ham under Gangen; men det gik langsomt, og der var stor Fare for, at Fjenden vilde tage dem til Fange. Da opdagede de en vendisk Rytter bag sig. En af Knuds Folk blev lidt tilbage og lod, som han knap kunde gaa og var nødt til at overgive sig til Venderen. Denne vilde tage ham til Fange, og han rakte da ogsaa Hænderne op som for at lade sig binde. Men idet Venderen vilde tage fat paa ham, greb han Hestens Tøjle, holdt godt fast og kaldte paa sine Kammerater. De kom hurtig til og kastede Rytteren af. Paa den Maade skaffede han sin Hertug en Hest, og paa dens Ryg kom Knud snart i Sikkerhed.

129. Knud Lavard og Sørøveren.

Engang havde den danske Hertug Knud Lavard fanget flere Sørøvere, og han havde dømt dem til Døden. Da var der en af dem, som traadte frem for ham og bad for sit Liv; han mente, at ham maatte Hertugen da skaane, fordi han var af hans egen Slægt. Da Knud hørte det, svarede han straks: Er du saa fornem, saa er det rimeligt, at jeg viser dig større Ære end de andre, og saa lod han ham hænge i Toppen af den højeste Mast paa Skibet.

130. Niels Ebbesen og Svend Trøst.

1. Da Niels Ebbesen var paa Vejen til Randers for at dræbe Grev Gert og var kommet til Broen, som førte over Gudenaan, sagde han til sine Mænd, at hvem der var bange for at følge ham, kunde endnu skilles fra ham. Da bad hans egen Søstersøn Svend Trøst om Lov til at blive tilbage. Niels Ebbesen blev bedrøvet derover, men lod ham blive, og derpaa red han selv og de andre Mænd ind til Byen og dræbte den kullede Greve. Men saa maatte de skynde sig bort, for Holstenerne kom paa Benene og satte efter dem.

2. Hurtig red de Danske over Broen; der stod Svend Trøst, og saa snart Niels Ebbesen var kommet over med alle sine Mænd, kastede Svend Trøst Broplankerne af, saa at Holstenerne ikke kunde forfølge dem. Niels Ebbesen saa nu, at Svend Trøst kun var blevet tilbage for at løse Broplankerne og derved frelse sin Morbroder.

131. Tordenskjolds Bukser.

Peder Wessel eller Tordenskjold, som han senere kaldtes, sled som Dreng mange Bukser. Hans Fader blev ked af det og gav ham et Par Læderbukser, da han haabede, at de skulde være uopslidelige. Men da Peder fandt det kedsommeligt at gaa med dem, satte han sig paa en Slibesten, bad en anden Dreng om at dreje den rundt og fik paa den Maade ogsaa slidt Hul paa Læderbukserne.

132. Fra H. C. Andersens Barndom.

Da Digteren Hans Christian Andersen var en lille fattig Dreng, var han en Dag i Eftersommeren med sin Moder og andre fattige Kvinder og Børn ude paa Stubmarkerne for at samle Aks. Da kom de ind paa en Mark, der hørte til en Gaard, hvor der var en ond Forvalter, som ikke undte dem den Smule Korn, de kunde samle. Han kom farende hen imod dem med en Hundepisk i Haanden, og alle Akssamlerne flygtede. Men Hans Christian tabte Træskoene, da han vilde løbe; Strømper havde han ikke paa, og det gjorde nu ondt i Fødderne, naar han traadte paa Stubbene; han kom derfor ikke hurtig nok af Sted, og Forvalteren naaede ham og løftede allerede Pysken til Slag. Da saa Drengen ham op i Ansigtet og spurgte: Hvor tør du slaa mig, da du dog maa vide, at Gud kan se, hvad du gør? Da blev den strenge Mand med eet ganske mild, klappede Drengen, gav ham nogle Penge og lod ham løbe.

133. Kristian den Niende og den gamle Tjener.

Uden for Kongens Værelse paa Amalienborg stod i mange Aar en gammel hvidhaaret Tjener. Alle, der kom til Kongen, kendte ham og kunde ikke lade være at lægge Mærke til en styg Knude, han havde i Nakken. Han vidste ogsaa selv, at den var hæsliq at se paa; men den kunde ikke skæres bort, og den blev større og større. Saa gik han en Dag ind til Kongen og bad om sin Afsked, hvor nødig han saa end vilde bort fra sin Tjeneste. Men Kongen, der holdt meget af den

gamle Mand, sagde, at naar han kunde taale at gaa med den Tingest, saa kunde Kongen ogsaa nok taale at se paa den, og den gamle Mand beholdt sin Stilling til sin Død.

134. Kyrus som Barn.

1. En Konge i Asien, Astyages, drømte engang, at den Søn, som hans Datter skulde føde, vilde gøre sig selv til Konge. Saa snart den lille Dreng kom til Verden, befalede Astyages, at han skulde dræbes. Men da den Hyrde, som skulde udføre Befalingen, kom hjem til sin Kone med den smukke lille Dreng, bad hun, om hun maatte beholde ham i Stedet for deres egen lille Dreng, som lige var død. Det gik Manden ind paa, og deres eget Barn blev begravet, som om det havde været Kongens Dattersøn.

2. Den lille Prins, som blev kaldet Kyrus, voksede op som Hyrdedreng; først da han var tolv Aar gammel, blev det opdaget, at han var en Prins. En Dag legede han sammen med en Del andre Dreng. Han blev valgt til at være Konge, da han baade var den stærkeste og den klogeste. En af Kammeraterne vilde imidlertid ikke gøre, hvad Kyrus sagde, og Kyrus pryglede ham saa igennem.

3. Drengen løb skrigende hjem og anklagede Kyrus hos sin Fader. Denne var en fornem Mand og vilde ikke taale, at hans Søn blev pryglet af en Hyrdedreng. Han forlangte, at Astyages skulde straffe Kyrus. Da denne kom frem for Kongen og blev spurgt, hvordan han havde vovet at slaa

saadan en fin Dreng, svarede han nok saa kækt: Herre, Drengene havde valgt mig til Konge, saa maatte de ogsaa lystre, men han vilde ikke, derfor fik han Prygl. Astyages lo og saa nøjere paa Drengen. Han opdagede nu, at Kyrus i høj Grad lignede hans Datter. Han undersøgte, hvorfra Drengen stammede, og fik at vide, at han virkelig var hans Dattersøn. Astyages syntes imidlertid godt om Drengen og tænkte, at Drømmen var opfyldt, fordi Kyrus havde været Konge i Legen, saa han kunde trygt lade ham leve. Senere gjorde Kyrus sig til Konge, og Bedstefaderen faldt i Kampen mod ham.

135. Aleksander den Store som Dreng.

1. Aleksander den Store overgik som Dreng alle sine Kammerater i Kraft, Behændighed og Mod. Engang havde hans Fader, Kong Filip, købt en smuk Hest fra Thessalien, men var allerede ved at sende den tilbage, da ingen kunde eller turde ride den. Da bad Aleksander, om han maatte prøve paa at tæmme den. Faderen gav ham Lov til det, skønt han egentlig var bange for, at Aleksander skulde komme en Ulykke til.

2. Aleksander stillede Hesten mod Solen, saa den ikke blev bange for sin egen Skygge, og svang sig derpaa hurtigt op paa det smukke Dyr. Hesten fløj af Sted som en Stormvind, og ingen troede, at Aleksander kunde sidde fast. Men til alles Forbavselse vendte han snart om og tumlede og styrede nu Hesten, aldeles som han vilde. Da Aleksander steg ned af Hesten, sagde hans Fader til ham: Make-donien bliver nok for lille et Rige for dig, min Søn.

136. Aleksander den Store og hans Soldater.

Da Aleksander den Store engang drog med sin Hær gennem øde og tørre Egne under den glødende Sols Straaler, led baade han og hans Hær meget af Tørst. En Kriger fandt lidt Vand og bragte det til Kongen i sin Hjælm. Kongen tog det, holdt det frem for Hæren og kastede derpaa de klare Vanddraaber paa Jorden, idet han sagde, at han ikke vilde være den eneste i hele Hæren, der fik noget at drikke. Da glemte Soldaterne, hvor udmattede de var, og raabte, at de kunde taale alt, naar de havde en saadan Fører.

137. Diogenes.

1. En af de mest bekendte græske Vismænd er Diogenes. Da han var ganske ung, hørte han, at der i Athen boede en meget dygtig Lærer, som hed Antistenes. Til ham gik Diogenes og bad, om han maatte blive hans Discipel. Men Antistenes havde saa mange Disciple, at han ikke brød sig om at faa flere, og da Diogenes trængte paa for at faa Lov til at blive, løftede Antistenes sin Stok som for at jage ham bort. Men Diogenes sagde: Slaa kun; du kan ikke finde en Stok, der er tyk nok til at jage mig bort fra dig. Det Svar syntes Antistenes om, og Diogenes blev hos ham i lang Tid.

2. Antistenes og alle hans Disciple gjorde sig Umage for at leve nøjsomt, baade deres Mad, deres Klæder og deres Bolig var af den tarveligste Slags. Men Diogenes overgik alle de andre heri saa vel som i Visdom. Han boede i en Tønde og levede af, hvad Folk vilde give ham. Da Diogenes var blevet gammel, boede han i Korinth. Hertil kom

engang Aleksander den Store. Kongen talte længe med den gamle Vismand og syntes saa godt om hans Tale, at han til sidst spurgte, om han ikke kunde gøre noget for ham, om der slet ikke var noget, Diogenes ønskede sig. Diogenes svarede: Jo, gaa lidt til Side med dine Mænd, for at Solen kan skinne paa mig. Aleksander blev forbavset over hans store Nøjsomhed og udbrød: Var jeg ikke Aleksander, vilde jeg være Diogenes.

138. Om Kineserbørns Undervisning.

1. I Kina gaar kun Drengene i Skole. En kinesisk Dreng skal møde i Skolen, saa snart det er lyst; Kl. 10 faar han fri for at gaa hjem og spise Frokost; en Time efter kommer han tilbage og maa saa holde ud til Kl. 5. I al den Tid har han kun Læsning og Skrivning, og i hele sin Skoletid, en 5—6 Aar, lærer han kun at læse og skrive. Men til Gengæld er han fri for at læse Lektier hjemme. Al Læsningen foregaar paa Skolen.

2. Kommer man ind i en kinesisk Skolestue, hvor der i Reglen er en Snes Dreng, lægger man først Mærke til, at de alle vender Ryggen til Læreren og læser højt paa deres Lektier i Munden paa hinanden. Al Overhøring foregaar oppe hos Læreren, der sidder paa en lille Forhøjning og har en forsvarlig Bambusstok hos sig. Naar en Dreng bliver kaldt op til Læreren, kommer han med sin Bog, afleverer den med et Buk, vender Ryggen til Læreren og ramser de Linier op, som han har lært udenad. Hvis han kan sine Ting, faar han straks Lov til at gaa paa Plads igen, ellers vanker der først nogle Prygl.

Og saadan gaar en kinesisk Skoledrengs Dage hele Aaret igennem. Søndage kender han ikke, Sommerferie lige saa lidt, af enkelte Fridage har han i alt en halv Snes, ellers er alle Aarets Dage Skoledage.

[Grunden til, at Eleverne altid vender Ryggen til Læreren, maa vistnok søges i den store Ærbødighed, de skal vise ham. Ligesom en Mand, der bruger Brillen, maa tage dem af, naar han skal tale med en Overordnet, da det ikke vilde være høfligt at se „med fire Øjne“ paa ham, saaledes tør vist Drengene slet ikke løfte deres Øjne mod „Visdommens Lys“, 3: Læreren.]

139. Skolebørnene paa Ceylon.

Paa Øen Ceylon er der baade Hedninger og Kristne. De Kristne har oprettet Skoler, og Børnene søger dem meget flittigt. I Nærheden af en af Skolerne var et Vandløb med en Bro, hvor Børnene skulde betale Bropenge for at faa Lov til at gaa over. Det kneb med at skaffe disse Penge, da de fleste var fattige. Men de vilde gerne i Skole, og saa fandt de paa Raad. Da de altid gik nøgne, behøvede de blot at binde deres Bøger sammen og lægge dem paa Hovedet, saa kunde de svømme over Vandløbet baade Morgen og Aften. Paa den Maade sparede de Bropenge.

140. Om Kafferdrenge.

[Ved I, at der i Sydafrika bor nogle Folk (en Slags Negere), som hedder Kaffer? De er vilde, krigerske Folk, som nødigt har underkastet sig, saa Englænderne f. Eks. har haft haarde Kampe med dem. Nu er de til Dels undertvungne, og nu for-

søger ogsaa kristne Europæere at fortælle disse vilde Mennesker om Jesus Kristus, saa at de kan lære at bruge deres Kraft og Behændighed til andet end til Krig og Jagt. Her skal I høre om, hvordan en Kafferdreng voksede op, da Kafferne endnu var et uafhængigt Krigerfolk.]

1. En Kafferhytte ligner en kæmpestor Bikube. Der er ingen Stole eller Borde eller Senge derinde. Ilden brænder midt paa Gulvet og lyser op i Hytten, som ikke har Vinduer, kun en lav Aabning til at kravle ind og ud af. I saadan en Hytte kom en lille Kafferdreng til Verden, men han blev ikke liggende ret længe derinde paa Gulvet. Allerede den næste Dag svøbte hans Moder ham ind i et varmt Skind, bandt ham fast paa sin Ryg og kravlede saa paa alle fire ud af Hytten. Hun skulde nemlig paa Markarbejde, og saa tog hun Drengen med. Saaledes tilbragte den lille Dreng hver Dag ude i Solskinnet, og han trivedes godt, han voksede hurtigt, og hans brune Hud blev saa dejlig blød og skinnende af alt det Fedt, hans Moder smurte ham ind i.

2. Da han blev stor nok til at høre efter og forstaa, hvad de voksne talte om, sad han tidt ganske stille ved Ilden og hørte paa alle de Krigshistorier, som hans Fader og de andre Mænd fortalte. Han begyndte allerede at længes efter den Dag, da han kunde være med at dræbe enten Folk af en fjendtlig Stamme eller de hvide Mænd, hvis lumske Kugler gik igennem Kaffernes stærke Skjold, som ellers var deres bedste Forsvar. Men han hørte ogsaa om Heksemesteren og Slangebesværgeren og al den Ulykke, som Trolddom bringer over Mennesker, og det kan nok være, hans smaa

Ben kom hurtigt af Sted, naar han mødte den gamle „Slangedoktor“, der kunde lade sig bide af den allergiftigste Slange uden at blive syg deraf.

3. Den mørke alvorlige Fader havde hidtil ikke brudt sig meget om sin Søn. Han havde undersøgt Drengen, da denne var ganske lille, for at se, om han var velskabt — ellers havde han ikke faaet Lov til at leve — men det var Moderen, som hidtil havde sørget for Drengen. Nu han var større, skulde Faderen begynde at opdrage ham til at blive Kriger, og en Dag forærede han sin Søn et lille let Træspyd med en Jernspids (en Assegai) og en kort Trækølle med et rundt Hoved (en Kiri); det er Kaffernes vigtigste Vaaben.

4. Faderen lærte ham at tage fat om Spydet og slynge det mod et bestemt Maal og at kaste Køllen mod en Hare eller en Fugl. Drengen syntes godt om de Øvelser, og snart gjorde han Ture med jævnaldrende Kammerater, hvor de over Bakkerne og ned i Dalene forfulgte Dyrene. En Dag kom han stolt og viste sin Moder den første Hare, han havde ramt med sin Kølle, og han kunde allerede prale dygtig af sin Bedrift.

Derefter begyndte han at hjælpe til med det daglige Arbejde; han maatte ud sammen med de andre Dreng og vogte Kvæget, passe, at det kom ind paa Steder, hvor der var godt Græs, og om Aftenen drive Kvæget hjem og være med at malke. Han mærkede, at hans Fader var streng; gjorde han noget galt, kunde han være vis paa en ordentlig Lussing; være ulydig kunde han ikke tænke paa; han vidste, at Faderen havde Ret til at vise en ulydig Søn ud af Hytten og gøre ham fredløs, saa at enhver havde Lov til at dræbe ham eller gøre

ham til Træl. — Saadan gik tidligere Kafferdrengens Barndom. Han skulde øves i at være behændig og udholdende, opdrages til at være haard, helst grusom, for at han som voksen kunde blive en stor Kriger.

141. Jagt i Australien.

En Australneger maa som Dreng øve sig i at klatre i Træerne og i at kaste med Spyd og med Kastetræ. Naar han er otte—ni Aar gammel, maa han med Faderen ud paa Jagt; han maa lære at liste sig saa forsigtigt fra Træ til Træ, at Pungdyrene ikke mærker, at nogen nærmer sig. Undertiden lægger hans Fader sig da ned paa et Sted, hvor Jorden er fugtig, og ruller sig rundt, til hans nøgne Krop er helt fuld af Mudder; naar han saa holder Armene ind til Kroppen, tror Pungdyrene, at han er en gammel Træstub og bliver ikke bange for ham; han gaar ikke hen imod dem, men staar ret op og bevæger sig fremad ved ganske sagte at vrikke med Fødderne og nærmer sig paa den Maade til dem; til sidst kaster han sit Spyd og dræber et Dyr. Naar der paa Jagten er dræbt et Pungdyr, bliver der stor Glæde, og Drengen længes da efter selv at blive en dygtig Jæger og øver sig endnu mere end før i at kaste med Spyd og Kastetræ.

142. Om Lapbørn.

[Har I læst Eventyret om Sampo Lappelil, saa ved I, at Lapperne bor i den allernordligste Del af Norge og Sverige. De ser en Del anderledes ud end vi, og de lever anderledes. Nu skal I høre noget om, hvordan Lapbørn har det.]

1. Lapbørnenes Vugge ligner en stor Tøffel, en Tøffel, som er halvanden Alen lang og otte Tommer bred. Den er lavet af Træ, der helt er trukket over med Læder. For den ene Ende danner Læderet som en Kaleche; den omslutter Barnets Hoved, og i Kanten af den hænger Moderen somme Tider Glasperler eller Messingringe, som Barnet kan have at more sig med. Ned i saadan en Vugge puttes det lille Lapbarn ganske nøgent; men Vuggen er foret med langt, blødt Mos, og Barnet faar et Rensdyrskind over sig, saa ligger det helt godt og lunt. Først naar det ikke længere skal ligge i Vugge, faar det Klæder paa. Det lille Lapbarn faar straks som nyfødt Navn og som Fødsels gave et Rensdyr.

2. De fleste Lapper vil helst have deres Børn døbt som ganske spæde. Derfor tager Faderen Vuggen, snører den godt sammen med Læderremme og spænder den fast paa Ryggen. Hvis det er Vinter, spænder han sine Skier paa Fødderne, og saa gaar det rask af Sted til Præsten, og det er en lang Vej, ofte mange Mil. I Daabsgave faar Barnet tidt flere Rensdyr, hvis det er en Dreng, og disse Dyrs Kalve tilhører ogsaa den lille, saa naar han bliver voksen, ejer han en Flok Rensdyr.

3. Lapbørnene maa tidlig gøre Nytte. Smaapigerne malker Gederne, og Drengene følger med Faderen op paa Fjældet og hjælper med at passe Renhjorden. De gaar ikke meget i Skole; det er svært at sørge for tilstrækkelig mange Skoler i Lapland, fordi Lapperne bor saa langt fra hinanden. De fleste Lapper kan dog læse, og mange kan skrive. Der bliver alligevel megen Fritid for Børnene, og saa leger de, ligesom I gør. Om Vinteren er deres

bedste Fornøjelse at løbe paa Skier, det lærer de meget tidlig. Ellers morer de sig med at bygge Legetøjshuse af Sten og Kviste; de laver sig ogsaa Horn af Pinde, og saa stanger de hinanden ligesom Gederne. Naar de bliver større, vil de gerne følge med Faderen, naar han gaar paa Jagt i Skoven eller tager ud paa Søen for at fiske.

Med nærværende I Afdeling af „Opgaver til danske Stile“ slutter „Dansklærerforeningen“ sine Opgavesamlinger.

IV Afdeling (for Elever over 16 Aar) udkom 1898 ved B. T. Dahl; III Afdeling (for Elever fra 13—16 Aar) 1901 ved F. Christensen og Torben Lundbech; II Afdeling, 1ste Hefte (for Elever fra 10—12 Aar), 2det Hefte (for Elever fra 12—13 Aar) og 3die Hefte (for Elever fra 13—14 Aar) 1904 ved Fr. Thomassen; I Afdeling (for Elever fra 8—10 Aar) 1905 ved Margrete Lange og Marie Smith.

Denne Afdeling af Opgaverne (for Elever paa 8—10 Aar) blev i sin Tid af „Dansklærerforeningen“ overdraget til Hr. cand. mag. A. Boysen, som senere saa sig nødsaget til at opgive Arbejdet, hvorefter nuværende Sognepræst i Nøddebo, A. Hedemann (tidligere ved Krohns Skole), overtog det, indtil han af Helbredshensyn maatte opgive at fuldende det.

„Dansklærerforeningen“ anmodede da de nuværende Udgivere om at afslutte Arbejdet, og saaledes foreligger det endelig nu, godkendt af Foreningen.

De her optagne (ikke tidligere trykte) Bidrag skyldes: Hr. Skoleinspektør K. Bokkenheuser; Hr. Lærer Bro; Frk. Mag. art. Ida Falbe-Hansen; Frk. eks. Lærerinde H. Fibiger; Hr. Sognepræst A. Hedemann; Frk. Lærerinde Heiberg; Frk. eks. Institutbestyrerinde M. Lange; Hr. Overlærer P. G. Møller; Frk. Lærerinde Nielsen; Hr.

Skolebestyrer, Prof. Schneekloth; Frk. Skolebestyrerinde Smith; Frk. fhv. Skolebestyrerinde Thaarup.

For alle de nævnte (og ogsaa for de indsendte, men ikke brugte) Bidrag samt for den Hjælp, Udgiverne efter Anmodning af „Dansklærerforeningen“ har modtaget af Hr. K. Bokkenheuser, Hr. F. Christensen, Frk. Falbe-Hansen og Frk. Fibiger bringes herved den bedste Tak.

Ligeledes bringer „Dansklærerforeningen“ en varm Tak til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet for den Støtte, det har ydet Foretagendet i Aarenes Løb.

Nye Bidrag til senere Udgaver og pædagogiske Vink fra Lærere modtages med Tak af „Dansklærerforeningens“ Formand: Prof. Schneekloth, Værnedamsvej 13, Kbhvn. V.

OPGAVER TIL DANSKE STILE

UDGIVNE AF

DANSKLÆRERFORENINGEN

I KØBENHAVN

MED UNDERSTØTTELSE AF MINISTERIET FOR KIRKE- OG
UNDERVISNINGSVÆSENET

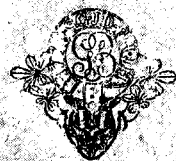
I. AFDELING

OPGAVER TIL BESVARELSE OG TIL GENFORTÆLLING

(For Elever fra 8—10 Aar)

VED

MARGRETE LANGE OG MARIE SMITH

GYLDENDALSKE BOGHADEL

NORDISK FORLAG

KØBENHAVN OG KRISTIANIA

1905

Dansklærerforeningen i København

(stiftet d. 19. Januar 1885).

Medlemmer.

- Agerskov, Mich., Cand. mag., Forfatter.
Andersen, Vilh., Dr. phil., Lærer ved de Brock'ske Handelskoler, Medlem af Eksamenskommissionen for alm. Forberedelseseksamen, R. af Dbr.
Bauditz, Søren, Professor, Skoledirektor, R. af Dbr.
Beckenhuser, Knud, Cand. phil., Inspektør, Efterstægts-Selskabets Skole.
Boysen, A., Cand. mag.
Einar, Chr., Cand. mag., Inspektør ved Borgerdydskolen i Helgolandsgade.
Engel, S., Viceinspektør.
Friedrichsen, Ferd., Cand. phil., Schneekloths Skole.
Hartvig, Overlærer ved Mosaisk Samskule.
Hansen, B. T., Cand. philol., Lærer ved Statens Lærerhøjskole.
Hansen, Fr., Professor, fhv. Realskolebestyrer, R. af Dbr. Udm.
Hansen, Hans, Pastor em., R. af Dbr.
Hansen, Verner, Mag. art., Docent ved Universitetet, Medlem af Eksamenskommissionen f. alm. Forberedelseseksamen.
Hansen, I., Mag. art., Medlem af Censurkommissionen for Skolelærereksamen og Lærerinde ved Statens Lærerhøjskole.
Hansen, Hedvig, eksam. Lærerinde.
Hansen, M., Lærerinde.
Hansen, A., Cand. phil.
Hansen, Olaf, Cand. mag.
Hansen, A. G. Ø., Rektor ved Roskilde Kathedralskole, M. f. D. R.